

9. Sınıf Müzik Dersinde Kıbrıs Halk Şarkılarının Kullanılması ve Kodály Yaklaşımına Göre Örnek Öğretim Planı

Serap Yıldız

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Müzik
Öğretmenliği Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Mayıs 2025
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. Dr. Serdar Çetin Aydar
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Yrd. Doç. Dr. Alev Müezzinoğlu
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Doç. Dr. Başak Gorgoretti

2. Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ

3. Yrd. Doç. Dr. Alev Müezzinoğlu

ÖZ

Bu araştırmada, Kodály Yaklaşımı kullanılarak 9. Sınıf kademesi müzik dersi etkinliklerinin, Kıbrıs Türk Halk ezgilerinin yeniden ele alınması, incelenmesi ve müzik derslerinde kullanılmasını ve müzik dersinde kullanılacak olan örnek etkinlikleri, öğretim planı sunulması amaçlamaktadır. Çağdaş ve yeniden yapılandırmacı eğitimi hedefleyen ortak yöntemlerden birisi de Kodály yaklaşımıdır. Günümüz öğretim yaklaşımları genellikle öğrenciyi merkeze alan, öğrencinin sürece katılarak oluşturduğu kendi deneyimlerini, yaratıcılığını etkinliklerle ve oyunlarla ortaya çıkaran, kendine hayatı boyunca destek sağlayacak ve gelişmesine yardımcı olacak bir müzik eğitimidir. Ülkemizde yapılmış olan çalışmalara bakıldığında, Kodály yaklaşımının KKTC'deki müzik eğitiminde uygulanması ile öğrencilerin müziksel tutumlarının ve müziğe karşı olan güdülenmelerinin olumlu yönde geliştiği ve bu yaklaşımın ülkemiz müzik eğitimi içinde kullanılmasının sonuçlar getirdiği yapılan araştırmalarda saptanmıştır. Bu çalışmanın öncelikle literatür tarama a yapılmıştır ve Kodály Yaklaşımı ile ilgili var olan bilgi ve verilerin toplanması için dokümanlar analiz edilmiş ve betimsel analiz yapılmış, ülkemizde kullanılmakta olan halk şarkıları belirlenmiştir. Belirlenen halk şarkılarından oluşan yirmi altı şarkılık bir repertuvar oluşturulmuştur. Oluşturulan repertuvar içerisinde Kodály Yaklaşımı araçlarını ve müzikal ilkelerini halk şarkıları yoluyla öğretmek için yedi tanesi seçilmiştir. Yapılan analizlerde Kodály yaklaşımının amaçları, araçları, ilkeleri, felsefesi, dersin nasıl planlanması gerektiği ve Kodály öğretmeninde bulunması gereken özellikler dikkatle incelenmiştir. Kodály Yaklaşımının ders basamakları analiz edilerek ülkemizde kullanılan halk ezgileriyle ilişkilendirilmiştir. Halk şarkıları 9. Sınıf kazanımlarının içerdiği (ses sınırları, ritim becerileri, melodik ve ritmik

unsurlar vb.) dikkate alınarak seçilmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğretim hazırlanmış, yedi haftalık bir Kodály öğretim planı hazırlanmıştır. Hazırlanan yedi haftalık etkinlikler “basitten karmaşığa”, “bilinenden bilinmeyene” ilkesi doğrultusunda sıralanmıştır. Yapılan hazırlıklardan sonra uzman görüşlerini alabilmek için on sorudan oluşan uzman görüşme formu oluşturulmuştur. Alanında uzman kişilerle elektronik posta yoluyla iletişime geçilmiştir. Alınan dönütler sonrasında etkinlikler tekrar gözden geçirilmiştir ve uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Araştırma sonucunda uzmanlardan gelen dönüşler itibari ile Kıbrıs halk şarkılarının Kodály yaklaşımı araçları ile birlikte kullanılarak oluşturulan etkinliklerin 9. Sınıf kademesi için uygun olduğu belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 9. Sınıf, müzik eğitimi, kodály yaklaşımı, kıbrıs halk şarkıları, örnek ders planı, dağarcık önerisi, örnek öğretim planı.

ABSTRACT

In this research, using the Kodály Approach, it is aimed to revisit, examine and use the Turkish Cypriot folk melodies in music lessons and to present sample activities and teaching plans to be used in music lessons. The Kodály approach is one of the common methods targeting contemporary education. The fundamental goals of music education conducted in accordance with a contemporary approach generally center on the student, encouraging their active participation in the learning process to create their own experiences, express their creativity through activities and games, and ultimately provide them with a lifelong foundation that supports their development in music. Examining studies conducted in our country, the application of the Kodály Approach in the music education of the TRNC (Turkish Republic of Northern Cyprus) demonstrates a positive impact on students' musical knowledge and skills, suggesting the feasibility and benefit of its integration into our national music education system. This study employs a descriptive survey research design. Initially, document analysis and descriptive analysis were conducted to gather existing information and data related to the Kodály Approach, and folk songs currently used in our country were identified. A repertoire consisting of twenty-six folk songs was created from the selected folk songs. Seven folk songs were chosen from the repertoire. The analysis carefully examined the aims, tools, principles, philosophy and lesson planning requirements of the Kodály approach as well as the qualities that Kodály teachers should possess. The lesson stages of the Kodály approach were analyzed and associated with the folk melodies used in our country. The selected folk songs were chosen based on the 9th-grade curriculum objectives (vocal range, rhythm skills, melodic and rhythmic elements, etc.). As a result of the analyses, educational materials were prepared and a seven

week Kodály music activity program was designed. As a result of the research, it was started that the activities created by using Cypriot folk song together with the Kodály approach tools were suitable for the 9th grade level according to the feedback from the experts.

Keywords: 9th grade, music education, Kodály approach, folk melodies, sample lesson plan, repertoire suggestion, sample teaching plan.

TEŞEKKÜR

Hazırlamış olduğum bu çalışma boyunca yardımlarını esirgemeyen, bana yol gösteren değerli danışman hocam, Yrd. Doç. Dr. Alev Müezzinoğlu'na, geçirdiğim tüm süreç boyunca ; çalışmalarını örnek aldığım, desteklerini benden esirgemeyen değerli hocam Başak Gorgoretti'ye, her daim beni destekleyen, yolumu aydınlatan arkadaşım Aziz Çalışkan'a , bu süreçte çalışmama katkı koyan tüm hocalarım ve arkadaşlarıma ve ilk günden beri yanımda olan tüm zorlukları beraber aştığım sevgili eşim Harun Orçan'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vii
KISALTMALAR	xi
TABLO LİSTESİ	xii
ŞEKİL LİSTESİ	xiii
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	1
1.2 Problem Cümlesi	5
1.2.1 Alt Problemler.....	5
1.3 Sınırlılıklar.....	5
1.4 Araştırmanın Amacı	6
1.5 Araştırmanın Önemi	6
2 KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1 Eğitim	7
2.2 Çağdaş Eğitim ve Yapılandırmacı Yaklaşım	8
2.3 Öğretmenlik Mesleği.....	10
2.4 Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği	11
2.5 Ortaöğretim Çağındaki Çocukların Müziksel Gelişim Özellikleri.....	13
2.6 Genel Müzik Eğitimi Hedefleyen Çağdaş Yöntemler.....	15
2.7 Yöntem Olarak Kodály ve Yaklaşım Olarak Kodály.....	16
2.8 Kodály Yaklaşımı.....	17
2.8.1 Zoltan Kodály	17

2.8.2 Zoltan Kodály’ın Hayatı	17
2.8.3 Zoltan Kodály’ın Eserleri	20
2.9 Kodály Yaklaşımı’nın İlkeleri ve Amaçları	22
2.9.1 Kodály Yaklaşımı ile Erken Yaşta Müzik Eğitimi	23
2.9.2 Şarkı Söyleme	25
2.9.3 Koroda Söyleme	26
2.9.4 Eşliksiz Söyleme.....	26
2.9.5 Halk Müziğinin Önemi	27
2.10 Kodály Öğretmeninde Bulunması Beklenen Özellikler	28
2.11 Kodály Yaklaşımının Uygulanışı	30
2.12 Kodály Yaklaşımının Araçları.....	31
2.12.1 Bağlı Solmizasyon (Hareketli Do/ Tonik solfa)	32
2.12.2 Fonomimi.....	33
2.12.3 Ritim Süresi Heceleri.....	34
2.13 Kodály Yaklaşımında Ders Planlaması	35
2.14 KKTC’de Müzik Eğitimi.....	39
2.15 Dokuzuncu Sınıf Müzik Öğretim Programı	41
2.16 İlgili Yayın ve Araştırmalar	44
2.16.1 Kodály Pedagojisi Alanında Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	44
2.16.2 Kodály Pedagojisi Alanında Türkiye ‘de Yapılan Araştırmalar.....	47
3 YÖNTEM.....	51
3.1 Araştırma Deseni.....	51
3.2 Veri Toplama Araçları.....	54
3.3 Alanyazın Çalışması.....	54
3.4 Ders Planlarının Hazırlanması.....	56

3.5 Uzman Görüşü Alma.....	58
3.6 Veri Analizleri	60
4 BULGULAR.....	62
4.1 Görüşme Sorularına İlişkin Bulgular	85
4.1.1 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	85
4.1.2 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	92
5 TARTIŞMA	100
5.1 Dersin İşleniş Sırası, Ritmik ve Melodik Öğretim Sırası.....	100
5.2 Kıbrıs Türküleri ve Kodály Yaklaşımı	102
5.3 Hedeflerin Kazandırılması ve Kolaylaştırılması	103
5.4 Hazırlanan Planlardaki Eksiklikler.....	104
5.5 Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Davranışlar.....	105
5.6 9. Sınıf Müzik Eğitimine Yönelik İhtiyaçlar ve Yapılması Gereken Çalışmalar	106
5.7 Ritmik Unsurları Kazandırmada Ders Planları	108
5.8 Öneriler.....	108
KAYNAKLAR	110
EKLER.....	119
Ek A: Uzman Görüşme Formu Eski Hali.....	120
Ek B: Uzman Görüşme Formu Yeni Hali	121

KISALTMALAR

KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TC	Türkiye Cumhuriyeti
U1	Uzman Bir

TABLO LİSTESİ

Tablo 1:Kodály Yaklaşımı Örnek Öğretim Planı Tablosu.....	37
Tablo 2: 9. Sınıf Müzik Dersi Kazanım Sayısı ve Süreleri.....	42
Tablo 3: Otuz İki Şarkı Repertuvar	56
Tablo 4: Yedi Şarkı Repertuvar	56
Tablo 5:Kodály Ders Planı Araçları.....	58
Tablo 6: Uzman Demografik Yapı.....	59
Tablo 7: Etkinlik 1	63
Tablo 8: Etkinlik 2	67
Tablo 9: Etkinlik 3	70
Tablo 10: Etkinlik 4	73
Tablo 11: Etkinlik 5	76
Tablo 12: Etkinlik 6	80
Tablo 13: Etkinlik 7	83

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Bağlı Solmizasyonu	33
Şekil 2: Fonomimi.....	34
Şekil 3: Parmak Tartım	35
Şekil 5. Araştırma Deseni	52
Şekil 6. Örnek Ders Planı ve Repertuvar Oluşturma İşlem Basamakları	53

Bölüm 1

GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Hızla küreselleşen dünyada teknoloji, bilim, eğitim vb. gibi pek çok alan yenilenmekte ve gelişimini sürdürmektedir. Bu alanlardan biri olan eğitim pek çok alandan oluşur ve yeniliklere ve sürekli gelişime açıktır. Merkezinde insan ve toplum vardır. Eğitim insan ve toplumları, insanlar ise eğitimi ve çevrelerini etkilerler. Eğitim, düşünebilen, sorgulayabilen, bilgiyi üreten, kendini ve toplumu yapıcı eleştirebilen ve içinde yaşadığı çevresini bir adım öteye taşıyabilen yenilikçi bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Milli Eğitim'in amaçlarında olduğu gibi, bireylerin ilgi ve yeteneklerini değerlendirmek, gizil kalmış güçlerini ortaya çıkartmak, gerekli bilgi ve becerilerle donatarak onları hayata hazırlamak, hedeflere ulaşmanın kolay olmadığını, bireylerin ve eğitim sisteminin sürekli olarak değişen ve kendini geliştiren yapı içerisinde olarak kendini geliştirmesi gerektiğini vurgular (Hacıoğlu, 1997). Özder (2010), 'e göre kişilerin doğal özelliklerinin yanında kazandırılması gereken tüm özellikler eğitim ile mümkündür. Günümüzdeki bilimsel yaklaşıma göre eğitim, bireyin fiziksel, hissi, zihinsel ve toplumsal becerilerinin hem kendi iyiliği hem de toplumun faydası için en ideal biçimde olgunlaşma sürecidir (Yeşilyaprak, 2019). Bireyi tek yönüyle değil tüm yönleriyle geliştirmeye çalışmaktır. Topluma ve çevreye sorgulamadan uyum sağlamak yerine, kendini ve içerisinde olduğu toplumu sorgulayıp kendini ileriye götürecek değişimler sağlamaktır. Buna göre öğrenciye

uygun eğitim ortamları hazırlanmalı ve öğrencinin zihinsel ve fiziksel olarak gelişmesine olanak sağlanmalıdır.

Yenilenen ve gelişen eğitim alanlardan biri de şüphesiz ki müziktir. Müzik hem bir sanat hem de bir eğitim dalıdır. Bu özellikleriyle, eğitimin her kademesinde yapılan sanat eğitimi ile kendini gerçekleştirebilen ve özgün ürünler ortaya çıkartabilen bireylere ulaşmak hedeflenmelidir. Sanatın önemli alanlarından biri olan müzik şüphesiz ki hayatın ayrılmaz parçasıdır. Türkiye Cumhuriyeti Talim ve Terbiye Kurulu (2018) tarafından müziğin insan hayatındaki çok yönlü önemi ve eğitimdeki çeşitli rolleri (araç, yöntem, alan) vurgulanırken, çağdaş eğitimde bilim, sanat ve teknolojinin bütünlüğü esastır ve bu bağlamda müzik eğitimi, 'sessel ve işitsel' yapısıyla sanat eğitiminin temel bir parçasıdır. Müzik, birçok eğitim bölümü tarafından çerçevelenen (tarihsel müzikoloji, müzik kültürü, müzik kuramları, çalgı eğitimi, genel müzik beceriler, vb.) bir alandır. Müzik eğitime temel anlamda bakıldığında müziksel eylem değiştirme, oluşturma ve geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok eğitimi gören kişinin kendi müziksel yaşantısı ve kültürü temel alınır. Bu temelden yola çıkarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir. Müzik dersi öğretim programı ile öğrencilerin kültürünün değerlerini benimsemiş, evrensel değerlere saygılı, kendi müzik kültürünü ve dünya müzik kültürlerini tanıyan, müzik teknolojisini kullanabilen, estetik bakış açısına sahip, özgüven sahibi bireyler olarak yetiştirmeleri amaçlanmaktadır (MEB, 2018). Bu gibi niteliklerde bireyler yetiştirmenin en büyük rolü de öğretmenlere düşmektedir. Çağımızda öğretmenlik, eğitimle ilişkili sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik yönleri olan, özel alan uzmanlığı ve mesleki yeterlilikleri zorunlu kılan bir uğraşı alanı olarak tanımlanmaktadır.(Şişman, 2003). Bu nedenle sistemin temelini oluşturan öğretmenlerin, öğrencileri donanımlı hale getirebilmeleri için bazı önemli yönlerle sahip olması gerekmektedir (İlhan, 2004).

Öğrencileri daha iyi yetiştirebilmek için öğretmenin bazı nitelikleri taşıması gerekmektedir. Öğretmenin mesleki ve kişisel özellikleri, yaşadığı bölgenin sosyal ve kültürel özelliklerini iyi tanınması, öğretim programlarında belirlenmiş kazanımları gerçekleştirmek için eğitim-öğretim sürecinde uygun yöntem ve teknikleri seçebilmesi gibi pek çok özelliği etkili bir öğretmende bulunması gereken özellikler olarak yer almaktadır (Seyidoğlu,2016). Öğrencilerin daha iyi yetiştirilebilmesi için öğretmenin ayrıca mesleki yeterliklere sahip olmalıdır. Yeni nesil müzik öğretmen nitelikleri müzik öğretim yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmalı, yenilikleri takip etmeli, öğrenci merkezli etkinlikler düzenleyebilecek özellikleri içermelidir.

Öğrenciyi merkeze alan yeni pek çok müzik öğretim yöntemi dünyada müzik eğitiminde kullanılmaktadır. Kodály yaklaşımı müzik eğitiminde kullanılan yaklaşımlardan biridir. Son yıllarda Kodály yaklaşımının müzik eğitiminde kullanımı artmış ve yaygınlaşmıştır. Adını Macar besteci ve eğitmeni Zoltan Kodály'dan alan bu yaklaşım müzik öğrenimini geliştirmekte ve öğrencilerde bilginin daha derin şekilde anlaşılıp kalıcılık sağlamasına olanak sağlamaktadır. Yapılandırmacı anlayışın temel alınmasından itibaren Kodály yaklaşımı ders programlarına dahil edilmiştir. Kodály prensibine göre işlenen bir derse teorik bilgileri öğretilmeden önce bireyin kendi kültüründe var olan halk şarkılarını oyunlarla ve müzikal sembollerle kulaktan öğretilmesiyle başlanır (Kale, 2018). Müzik eğitiminde ritmik ve melodik unsurların öğretimi ile halk ezgileri Kodály için vazgeçilmez unsurlardır. Kodály yaklaşımı her kademe ve sınıfta kullanılabilir. Kodály müzik derslerinde teorik bilgilerden önce bireyin bildiği halk ezgilerinden yola çıkarak bilinenden bilinmeyene yöntemiyle müzik eğitime başlanır. Kodály yaklaşımı ile öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek ve müziğe karşı bir güdülenme geliştirmek için bu yaklaşımın felsefesinden ve öğretim materyallerinden etkili bir şekilde yararlanmak gerekir. Bu

yaklaşımın en önemli materyallerinden biri de halk ezgileridir. Her kültürde karşılaşıldığı gibi Kıbrıs halkının da müzik eğitiminde kullanması ideal olan şarkıları vardır (Soykunt, 2021). Bu çalışmada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilköğretim ve ortaöğretim müzik kitapları ve ilköğretim müzik programı incelenmiştir ve Kodály yaklaşımında kullanımına bakılmıştır.

KKTC Müzik dersi öğretim programına baktığımız zaman 2016 yılında yapılandırmacı yaklaşım temel alınarak programın yeniden düzenlendiği görülmektedir. KKTC ilkokul (1-5. Sınıf) ve ortaokul (6-8. Sınıf) müzik dersi kitapları yapılandırmacı yaklaşım göz önüne alınarak yazılmıştır (Müezzinoğlu ve Gorgoretti, 2018). Program çıktılarının öğretilmesiyle ilgili, öğretmenlere daha zengin seçenekler sunmak için oluşturulmuş olan öğretim materyallerinde; Kodály, Orff vb. yaklaşımlardan esinlenildiği anlaşılmıştır (Soykunt, 2021). Müzikal olarak müzik öğretim yöntemlerinin kullanımına bakıldığı zaman, İlkokul 2. Sınıf müzik dersi kitabında Kodály yaklaşımı materyallerinin kullanıldığı etkinlikler görülmektedir. İlköğretim müzik kitapları incelendiğinde, çağdaş yaklaşımla birçok örnek etkinliğin yer aldığı tespit edilmiştir. Ortaöğretim müzik dersi kitaplarında ise Kıbrıs Türk Halk şarkıları öğretici materyal olarak kullanılmıştır.

2016 yılında yapılan KKTC Temel Eğitim Kademesi Müzik Öğretim Programında ilk kez Kodály yaklaşımına yer verildiği görülmektedir. Orta öğretim Müzik programı, müzik ders kitapları ve ilgili literatür incelendiğinde KKTC’de Kodály yaklaşımıyla ilgili sadece bir doktora tezine rastlanmıştır. KKTC Ortaöğretim 9. Sınıf müzik dersi kapsamında bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Herhangi bir çalışmaya rastlanmamış olması ve geleneksel bir anlayışla etkinliklerin işlenmiş olması sonucunda yaklaşımıyla ders planı yapma ihtiyacı doğmuştur.

Bu araştırmada 9. Sınıf müzik dersi Kıbrıs Halk ezgileri, KKTC müzik dersi ğretim programında kazandırılması hedeflenen başlıca boyutlar müzik kuramları, müzikoloji, şarkı söyleme becerisi, müzik d. inleme becerisi, müziksel beğeniyi geliştirme ve müziksel yaratıcılık gibi eğitim alanlarıdır. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018). KKTC’de yapılan programın 1-8. Sınıflara yönelik olarak yapılmış olduğu ve 9. Sınıf için herhangi bir ğretim program bulunmadığı için, etkinlikleri oluşturmak için T.C 9. sınıf müzik dersi ğretim programından kazanımlar seşilmiştir. Müzik dersi etkinliklerine Kıbrıs Türk halk ezgilerinin eklenmesinin yanında, Kodály yaklaşımına göre planlanacak derslerin müzik eğitiminin başlıca boyutlarını kazandırmasını da amaçlanmıştır. Yeniden kullanılan ders planlarının sonunda müzik dersini etkili, verimli ve zevkli hale getirmek, öğrencilerin müziksel bilgi ve becerilerinde kalıcılık ve gelişim sağlamak bu araştırmanın amaçlarındandır.

1.2 Problem Cümlesi

Bu çalışmanın ana problem cümlesi “9. Sınıf müzik dersi etkinlikleri Kodály Yaklaşımına ve uzman görüşlerine göre nasıl planlanmalıdır?”.

1.2.1 Alt Problemler

Bu araştırmanın alt problem cümleleri 3 madde olarak belirlenmiştir. Belirlenen alt problem sorularına ‘bulgular ve tartışma’ bölümlerinde yer verilmiştir.

- Kodály Yaklaşımı ile hazırlanan 9. Sınıf müzik dersi etkinliklerinin uygulanabilirliği ve uzman görüşleri nelerdir?
- Kodály Yaklaşımı’nın temel prensipleri 9. Sınıf müzik dersi etkinliklerinde uzman görüşlerine göre nasıl uygulanmalıdır?

1.3 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- KKTC müzik dersi 1.-8. Sınıf ğretim planı ve ders kitapları ile

- T.C müzik dersi 9. Sınıf kazanımları ile
- Kodály yaklaşımı ile
- Kıbrıs'ım, Dillirga, Kız Sana Nişan Geliyor, Köprüden Geçemedim, Dolama, Al Yemeni, Zeytinden Aşı Mısın? Şarkıları ile sınırlıdır

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Kodály yaklaşımına göre Kıbrıs halk şarkılarının kullanılması: örnek etkinlik taslağı ve uzman görüşleri sunulmasını amaçlanmaktadır. 9. Sınıf müzik dersinde kazandırılması hedeflenen müzik kültürü, müzik kuramları, şarkı söyleme becerisi, müziksel işitme, müziksel duyarlılık ve müziksel yaratıcılık gibi müzik eğitiminin başlıca boyutları Kıbrıs Halk şarkıları kullanılarak Kodály yaklaşımı ile ele alınacak ve ders planları hazırlanacaktır. Yeni öğretim içeriğinin müzik eğitime dahil edilmesi, alternatif ve yenilikçi etkinlikler kazandırması, öğrencilere ve öğretmenlere örnek olması ve genel olarak müzik eğitime katkı sağlaması bu araştırmanın amaçlarındandır.

1.5 Araştırmanın Önemi

Bu araştırma MEB'e bağı lise 9. Sınıf öğrencilerinin müzik derslerinin Kodály yaklaşımına göre etkinliklerin oluşturulması ve örnek öğretim planı sunulmasını ele almaktadır. Bu araştırmada Kıbrıs halk şarkıları öğretim materyali olarak kullanılacak, 9. Sınıf için toplam 7 haftalık ders planı hazırlanacaktır. İleri sınıflara uygun olarak derslerin yapılması, öğrencilerin kendi bildikleri halk ezgilerinden yola çıkarak müzik eğitime dahil olmaları, öğrenci merkezli, ders planlarının çağdaş ve yenilikçi olması bu araştırmayı önemli kılmaktadır. Alternatif müzik etkinlikleriyle somut kültürel miras içerisinde yer alan Kıbrıs Halk şarkılarını zengin içerikli etkinliklerle öğretmek bu şarkıların aktarımını ve devamlılığını sağlayacaktır.

Bölüm 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde çalışma ile ilgili kavramsal çerçeve açıklanmıştır ve bu kavramlara ilişkin alan yazındaki ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1 Eğitim

Köksal (2019)' a göre, eğitim ailede başlar oradan okula ve okulun devamı olan topluma uzanır. Eğitimin nihai amacı, toplumu oluşturan bireylerin çağdaş yöntemlerle geliştirilip ülke gelişimine fayda sağlayabilecek ve kendi kendilerine yetebilecek kapasiteye getirilmeleridir.

Eğitim insanlığın yeryüzünde doğuşundan beri var olmuş ve bu günkü anlamına ve seviyesine gelinceye kadar çok gelişmeler göstermiştir. İlk zamanlarda eğitim insanın hayatta kalma mücadelesine eşlik ederken, şimdiki zamanda daha aktif olarak yaşama, manevi değerlerine saygılı olma ve en çok ta kendini gerçekleştirme çabasına eşlik etmektedir. Eğitim kelime anlamı olarak ele alındığında pek çok anlamı olduğunu görülmektedir. Kullanıldığı ortama göre, kişiye göre, duruma göre veya kullananın niyetine göre farklılaşmaktadır. Çelikkaya (1991), eğitimin öğrenme ve öğretme olayına bağlı olduğu için öğrenme ve öğretme olaylarının da bugün, kesin ve tam bir açıklaması olmadığından dolayı, eğitimin de tam açıklaması olmadığını belirtmiştir. Eğitimciler kadar eğitimin de açıklaması vardır denebilir. Hatta eğitimin yalnız bilim adamlarını değil herkesi ilgilendirdiğinden vatandaş sayısınca eğitim anlayışı ve tarifi olduğuna vurgu yapmıştır.

- Eğitim insana en iyi olgunluğu vermektedir. (Eflatun)

- Eğitim, insanın doğasında bulunan gizil bütün kabiliyetlerin geliştirilmesidir. (Kant)
- Eğitim, çocukları yetiştirmek ve insan yapmak sanatıdır. (J.J. Rousseau)
- Eğitim, tam bir yaşayışa hazırlıktır. (Spencer)

Yukarıdakiler gibi eğitimin pek çok açıklaması ve tanımının yapılması mümkündür.

Eğitim; bireylerin bilgi, beceri ve değerlerini geliştirmek amacıyla yürütülen faaliyetleri ifade eder. Bu süreç, okul, üniversite veya diğer eğitim kurumları gibi yapılandırılmış ortamlarda gerçekleşeceği gibi, günlük yaşam deneyimlerinden de öğrenme yoluyla elde edilebilir. Eğitim, insanlık tarihi boyunca süregelen bir araştırma konusu olmasına rağmen, bilimsel bir alan olarak ortaya çıkışı oldukça yakın bir zamana dayanır. Belirli amaçlar çerçevesinde insan davranışlarının sistemli olarak değiştirilmesi ve iyileştirilmesinin kurallarını ve ilkelerini saptamaya ve bu doğrultuda teknikler üretmeye çalışan bir bilim dalıdır (Fidan, 1993).

2.2 Çağdaş Eğitim ve Yapılandırmacı Yaklaşım

Dünyada hızla gelişen bilim ve teknolojiyle birlikte toplumlar da sosyal, ekonomik ve kültürel olarak değişmekte ve gelişmektedir. Bu süreçte eğitim de bir kültür aktarma aracı olarak bu süreçten etkilenmekte ve bu süreci etkilemektedir (Kayıran, 1998).

Çağdaş yaklaşıma göre eğitim bedensel ve zihinsel olarak, topluma ve kültürüne aktif bir şekilde uyum sağlayabilen bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Topluma sorgulamadan uymak yerine toplumu ileriye götüren, geliştiren ve değişimler yaratabilen bireyler yetiştirmektir (Yeşilyaprak, 2019). Çağdaş eğitim yaklaşımına göre öğrenci tüm bu eğitim sisteminin tam merkezinde yer alır. Bu yaklaşımda öğrencinin psikomotor, duyuşsal ve bilişsel gelişim özellikleri göz önünde

bulundurulmaktadır. Öğretmen konu, strateji, materyal vb. öğrenme ve öğretme sürecinin öğelerinin öğrencinin gelişimsel özelliklerini dikkate alarak hazırlamalıdır (Şengül, 2005). “Çocuk öğrenmeye güdüleyici bir ortamda kendi isteği ile karara katılarak, sorumluluk alarak, başarıya duygusunu tadarak disiplinli birey olabilir” (Alıcıgüzel, 1999).

Eğitim programlarının yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı doğrultusunda yeniden tasarlanması, öğrenci merkezli ve esnek programların oluşturulmasına olanak tanır. Öğrencilerin bireysel özelliklerini ve beklentilerini göz önünde bulundurularak, eğitim programları daha kişiselleştirilmiş bir yapıya kavuşturulur (Süral, 2024). Yapılandırmacılık anlayışı, öğrenmede zihinsel eylemlere dikkat çeken ve bireyde var olan bilgi üzerinde yeni bilgiyi yapılandırarak bir sonuca ulaşır. Bu öğrenme kuramında bilgi, aktif bir şekilde algılanır ve öğrenenin kendinde var olan ön bilgileriyle yeniden şekillenir (Alkan, 2015).

MEB (2018), Öğretim programlarının oluşturulmasında, insanın bireysel farklılıkları, kesintisiz gelişimi ve değişimin birbirine bağlılığı göz önünde bulundurularak, birbiri ile iç içe olan bir anlayış benimsendiği açıklanmıştır. Gelişim, her birey için farklı niteliklere ve evrelere sahiptir ve durağan bir yapıda ilerlemez. Aksine, evreler halinde bir dönüşüm süreciyle ilerler. Bu gelişim evrelerinin başlangıç ve bitiş noktaları aynı değildir ve birbirini takip eden bir düzen içinde ilerleyerek bir sonraki evreyi etkiler. Bu sıralı yapı şu şekilde nitelendirilmiştir; somuttan soyuta, basitten karmaşığa, kolaydan zora, genelden özele. Bu anlayış ile oluşturulmuş olan programlar ile birlikte, bilimsel, teknolojik ve sosyal vb. gibi birbirine paralel disiplinlerin sürekliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

2.3 Öğretmenlik Mesleği

Toplumu oluşturan kurumlardan önemli bir yeri olan eğitim, bütün toplumların temel sorunlarının başında yer almaktadır. Bu temel sorunun ana konusu da hiç kuşkusuz öğretmendir (Battal, 2003). Öğretmen öğrencinin güvenebileceği bir nevi velisidir, öğrenci danışmanı, meslektaş ve toplumsal katılımcıdır. Bunlar öğretmene daha çok mesleğiyle ilgili verilen değerlerdir. Öğretmenin değerlendirilmesinde bilgi, çevreye uyum, kişilik ve halkla ilişkiler gibi ölçütler de kullanılmaktadır (Balcı, 1991). Bir ülkenin geleceğini şekillendiren kişi öğretmendir. Öğretmenler eğitim sisteminin temel ögesidir. Yeni nesilleri yetiştiren öğretmenler ne kadar nitelikliyse yetişen çocuklar da öğretmenleriyle aynı olacaktır. Öğretmen, insanı yetiştiren, insan kişiliğini şekillendiren kişi olmalıdır (Özden, 1999).

Öğretmenlik ile ilgili olan konular tüm toplumlarda önemini korumaktadır (Sağlam, 2008). Bireylerin kendi toplumlarında ve dünyadaki değişime ve gelişime adapte olabilecek ve toplumuna, kültürüne katkıda bulunabilecek bir şekilde yetişmeleri gerekir. Bunun gerektirdiklerinden biri de, iyi bir eğitim sisteminin yanında, nitelikli bir öğretmen kadrosudur (Dilaver, 1996). Okulun en önemli parçası öğretmendir. Bir öğretmeni ‘iyi’ yapan özellik nedir? İyi bir öğretmen sorusunun yanıtı, kişiden kişiye değişmekle birlikte; genellikle akla gelen model, konu alanını çok iyi bilen ve bildiklerini öğrenciye verimli bir biçimde aktaran, öğrenciyi anlayan, öğrencilerin eğitim ortamlarını onların ihtiyaç ve beklentilerine göre düzenleyen, öğrencilerin motivasyonlarını yükselten, öğrencilerin birbirinden farklı olduğunu kabul edip her öğrenci ile ayrı ayrı ilgilenebilen; öğrenciye rehberlik yapan, onun sorunlarının farkında olan ve elinden geldiğince yardım eden, öğrencisini ve öğretmeyi sevendir (Erden, 2018).

Öğretmenlik mesleğinin değer sistemini toplumun temel değerleri belirler. Günümüzde öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, teknolojik, ekonomik ve bilimsel boyutlara sahip, alanında özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel statüde çalışma alanıdır (Hacıoğlu, 1997). Öğretmen sürekli kendini geliştirmeli, yenilikleri takip etmeli, öğrencilerin gelişim özelliklerini iyi bilmelidir. Genel olarak eğitimin amacının bir bütün olarak öğrencinin gelişmesine yardımcı olması olduğunu düşünülürse öğrencilerin içinde bulunduğu gelişimsel dönemin özelliklerinin farkında olmayan öğretmen, öğrencilere uygun olmayan hedefler koyarak okula ve öğrenmeye olan ilgilerini azaltmalarına sebep olabilir.(Erden, 2018; Fidan, 1993).

2.4 Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenliği

“Müzik sözcüklerle ifade edilemeyen duyguları şarkılarla dile getirme sanatıdır. Zihnin algılayabildiğinin ötesine geçerek, hayal gücünde ve soyut düşüncelerde belirsizliğin sınırlarında dolaşır. Ünlü orkestra şefi Charles Munch müziğin gücünü, insanın bu evrensel dili anlayabilmesi ve hissedebilmesinin Tanrı’nın bizlere sunduğu en büyük hediye olduğunu anlatmıştır” (Munch, 1990). Genel olarak toplumların tarihi incelendiğinde güzel sanatlara ve onun alt dalı olan müziğe yer verildiği görülmüştür. Özellikle eski Yunan tarihinde müzik eğitimi bir ruh eğitiminin aracı olarak görmüşlerdir (Şağlam, 2008). Socrates’a göre felsefe, müziğin en yüksek noktasıdır. Eflatun’ a göre müzik, eğitimin asıl aracıdır. Böylece müzik eğitimi insanların yetiştirilmesinde ve eğitilmesinde kullanılması gereken önemli bir araç olarak görmüştür (Yıldız, 2002).

Müzik çocukların dil gelişimi, duyuşsal, psikomotor ve zihinsel gelişimlerini olumlu yönde etkilediğinden eğitimleri boyunca kullanılması gereken çok etkili bir

araçtır. Canakay (2006)'a göre müzik, bireylerin topluma ayak uydurmasını, yaratıcılıklarının gelişimini, kendini ifade etmelerini, ana dillerini öğrenmelerini ve zeka gelişimleri üzerinde önemli etkilere sahip olduğu gibi, çocukların ve gençlerin sağlıklı ruhsal ve kişisel gelişiminde de kritik bir rol oynamaktadır. Müzik eğitiminde amaç, sevgi, sorumluluk, benlik bilinci, kültürel değerlerin oluşması, yaratıcılığın artması, var olan potansiyelini daha da geliştirmesi ve müzik dinleme becerisi kazanması olarak genellenebilir.

Müzik eğitimi birçok müzik alanı ile biçimlenen bir öğretim alanıdır. Uçan (1997), müzik eğitimi şöyle tanımlamıştır; “Müzik eğitimi müziksel davranış kazandırma, değiştirme ve geliştirme sürecidir. Bu süreçte temel olan bireyin müziksel yaşantısıdır. Bu amaçlar temel alınarak planlı ve yöntemli yol izlenilerek hedeflere ulaşılır”. Sak (1997), müzik eğitimi, öğrencinin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp çeşitlendirmeli, öğrenciyi belli koşulların ürünü olan tek yanlı müzik yapma ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmalıdır (Sak, 1997). Müzik eğitimi Uçan (2018)'a göre üç genel türde incelenmektedir. Bunlar genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimidir.

Genel müzik eğitimi öğrencilerin müzik okuryazarlığını ve becerilerini sistematik olarak geliştirdiği, okul gibi yapılandırılmış ortamlarda gerçekleşen ve devlet kurumları tarafından belirlenen hedeflere ulaşmayı amaçlayan bir eğitim olarak tanımlanmaktadır (Reyes, 2017 aktaran Taçkıran 2023). Genel müzik eğitimi ile ayırım olmadan herkese yönelik, gerekli olan ortak ve en asgari seviyede müzik kültürünü kazandırmak hedeflenmektedir (Uçan, 2018).

Bireylerin çok yönlü gelişiminde önemli yere sahip olan müziğin, ancak mesleğine değer veren öğretmenler aracılığıyla nitelikli bireyler yetiştirilmesine katkı sağlar. Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları, görevlerini etkin ve verimli bir

şekilde yapmaları belirleyici unsur olarak değerlendirilebilir (Şağlam, 2008). Müziğin değerinin gerektiği gibi anlaşılabilmesi ise bu mesleği severek yapan müzik öğretmenleri aracılığıyla sağlanabilir. Bir müzik öğretmeni, müzik ile ilgili tüm yeterliliklere (kuralları, kuramları, prensipleri, tarihsel süreci vb.) sahip olmalıdır. Ayrıca müziğin hem kendi toplumundaki kültürel ortamlarda nasıl şekillendiğini hem de dünya müziğinde ne gibi işlevleri olduğunu anlamalı ve bunlar arasında kültürel değerlerin aktarılması için bağlantılar kurabilmelidir (Kalyoncu, 2004). Müzik öğretmeni, müziksel yaratma, müzik yapma, müziği dönüştürebilme, müziği dinleme, müziği anlama vb. gibi alanlara hakim olmalı ve dersin her aşamasında bu temel becerileri kullanabilmelidir. Öğretmen öğrenciyi genel ve müziksel özelliklerine göre tanımalı, sınıf ortamını ve kullanacağı müzik materyallerini ona göre biçimlendirmelidir.

2.5 Ortaöğretim Çağındaki Çocukların Müziksel Gelişim Özellikleri

İlköğretimden sonraki kademe olan ortaöğretim, 12-18 yaş aralığındaki öğrencilerin sahip olduğu yetenek, ilgi ve beceriler doğrultusunda eğitim aldıkları dönemi kapsar. Ortaöğretim çağı öğrencilerinin kimlik arayışı içinde olduğu bu dönemde ortaöğretim çağındaki çocuklar bireysel farklılıklarını keşfedip bunları ortaya koymakta, kendi kurmak istedikleri hayata dair amaçlarını gerçekleştirmek için davranışlarını yönlendirmektedirler (Cesur, 2012). Genel eğitim sisteminde ortaöğretim dönemi, bireyin kendi kimliğini aradığı, yeni arayışlar içinde olduğu, yeni ruhsal özellikler ve davranışlar gösterdiği, kendi kişiliğine çeki düzen vermeye çalıştığı ve içinde yaşadığı toplumun normlarını anlamaya çalıştığı bir dönemdir. Bu nedenle ortaöğretim kademesindeki bireyin yeterli gelişim göstermesi bakımından eğitim ortamı materyallerle desteklenmeli. Genel müzik eğitimi süreci, ortaöğretim döneminde kendine özgü yapısı, yöntem ve teknikleri, dinamikleri ve bireyde

sağlamayı amaçladığı kazanımlar ile ayrı bir öneme sahiptir. Bir toplumun kendi müzik kültürünü oluşturmada uygun seçimler yapılarak kalıcı bir müzik eğitimi verilmesi önemlidir. Bu da okullarda yapılan müzik eğitimi ile gerçekleşebilir. Müzik eğitimcilerinin en temel ve önemli görevi bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak ihtiyaçları doğrultusunda müziksel yaşantıları gerçekleştirmesine fırsat vermektir. (Kılıç, 2009). Yapılan bir çalışmada Cry (2011), gençlerin günlük yaşamlarında dinlediği müziğin olumlu etkilerinden bahsedilmiştir ve müzik etkinliklerinin kişiler üzerinde davranış ve zihin olarak olumlu yönde etki bıraktığı görülmüştür. Kişilerin müzik çalışmalarında görev almaları sonucu olarak sorumluluk bilincini geliştirmiş, bir ürün ortaya koyabilmek için gösterdikleri emek, disiplinli çalışma ve uyum sağlamaları ile kendilerini tanıma ve görev bilinçlerinde artış görülmüştür. Bu yaş grubu öğrencileri daha karmaşık müziksel yapıları anlayabilir ve ritmik yapıları kolaylıkla uygulayabilirler, tonal, ritmik ve melodik kavramlar öğrenebilirler. Sesler diziler şeklinde algılanabilir, ses aralıkları bir oktav ve üzerine çıkabilir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018).

Son yıllarda yapılan bazı çalışmalar ortaöğretim çağındaki çocuklara verilen müzik eğitimi büyük bir kısmının hayal gücünden yoksun, öğrencilerin ilgi alanlarıyla bağdaşmayan içeriklerden oluştuğu ortaya koymaktadır (Harlanve diğerleri, 2000; Ryan ve diğerleri, 2000). Harland ve Ulusal Eğitim Araştırmaları Vakfı tarafından İngiltere’de 152 ortaokulda yapılan çalışmada sanat, müzik ve drama hakkında "öğrencilerin zevki, ilgi düzeyi, beceri geliştirme, yaratıcılık ve ifade boyutlarının genellikle eksik olduğu" sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin İngiltere'deki Ulusal Müfredat'ta müzik öğretiminden memnun olmadığı belirtilmiştir. Bunun sebebi öğrenciler için 'okul müziği' ile okul dışındaki müziğin önemi arasında belirgin bir fark olmasıdır. Okul dışındaki diğer müzik türleri çoğu gencin yaşam tarzında önemli bir

rol oynamakla kalmadığı, aynı zamanda birçoğu için kimlik oluşturmaya yardımcı olduğu belirtilmiştir (Tarrant ve diğerleri, 2000). Başka bir çalışmada Boal-Palheiros ve Hargreaves (2001), İngiltere ve Portekiz'deki 9-10 ve 13-14 yaşındaki öğrencilerin okulda müzik dinlemeyi öğrenme motivasyonu, aktif olma ve belirli derslerin içeriğiyle, evde müzik dinlemeyi ise eğlence, duygusal ruh hali ve sosyal ilişkilerle ilişkilendirdiğini göstermiştir.

Yukarıda da bahsedildiği gibi, ortaokul çağındaki çocukların müzik dersine ilgisini ve motivasyonunu artırmak için kendi kültürlerinde dinledikleri ve eğlendikleri müziklerden, kendi bildikleri ezgilerden, okul dışında duydukları müziklerden yaratıcı müzik etkinlikleri oluşturmak son derece önemlidir. Okul dışında duyduğu müziklerle eğlenmeli, müzik eğitim ile kazandırılması gereken davranışları edinmesine imkan verilmelidir.

2.6 Genel Müzik Eğitimi Hedefleyen Çağdaş Yöntemler

Çağdaş bir yaklaşımla yapılan müzik eğitimi çalışmaları, öğrencinin aktif katılım gösterdiği, sürece katılarak öğrenme sağladığı ve kendine özgün eserler yaratarak yaratıcılık potansiyeli ortaya çıkardığı bir öğrenme sürecidir. Bu eğitim yaklaşımları geleneksel kalıpları aşarak bireyin çeşitli nedenlerle bastırdığı yaratıcılık yeteneklerini ortaya çıkarmasını sağlar. Birey ortaya özgün eserler çıkardıkça kendisine güveni artmakta ve böylelikle sosyal dünya ile daha sağlıklı ve dengeli iletişim kurmaktadır (Gürgen, 2006). Müzik eğitiminde izlenen yol olan müzik öğretim yöntemi dersin işlenişine uygun seçilmelidir. Anlatılacak konunun işleniş için uygun seçilmiş bir yöntem ardından da uygun teknik kullanılmalıdır. Böylece öğrenciye ulaşmak hem kolay olacak hem de öğretmenin işi kolaylaşacaktır (Esmergül, 2015). Müzik eğitiminde, öğrencinin derslere etkin katılım sağlayamadı, ezber odaklı tekniklerin kullanılmasının fark edilmesinden sonra yaparak ve yaşayarak

öğrenme ile yaratıcılığın ön planda olduğu yeni öğretim teknikleri ihtiyacı doğmuştur. Dünya çapında yaygınlaşan bu yaklaşımların başlıcaları Orff, Kodály, Suzuki ve Dalcroze tarafından geliştirilenlerdir. (Tunçer ve Doğrusöz, 2013). Bu yöntem ve yaklaşımların temelinde psikomotor, kendi deneyimleri ile öğrenme, hayal gücü, yaratma gibi temeller vardır. Öğrenciler aktif ve bilgiye deneyerek, keşfederek ulaştıkları yöntemlerdir.

2.7 Yöntem Olarak Kodály ve Yaklaşım Olarak Kodály

Yaklaşım terimi, modeli, stratejiyi, yöntemi içine alan, kuram, model ve stratejinin şekillenmesine olanak sağlayan bir kavram olarak ifade edilmektedir (Bakkalbaşı, 2019). Yaklaşım terimi genel olarak eğitimi şekillendiren tüm unsurların bir araya gelerek öğretmenlerin ve öğrencilerin birbirleriyle etkileşimlerine dair nasıl bir rol üstlendiklerini ele alır. Öğretilmek istenen kavramın hangi yöntemle ve nasıl öğretileceğine karar veren ise öğretim yöntemidir. Öğretim yöntemi öğrenci özellikleri, ders materyalleri, izlenen süreç, öğrencinin genel öğrenme durumu gibi süreçleri göz önünde bulundurarak nasıl şekilleneceğini belirleyen kavramdır. Genel müziği hedefleyen çağdaş yaklaşımlara bakıldığında; Dalcroze, Kodály, Orff gibi modeller, kendi izledikleri yolda genel prensiplerle, müziği öğrenene karşı felsefi bir bakış açısına, öğretim yolu izlenirken başvurulmuş bazı öğretim yöntemlerine ve müziğin neden öğretilmesi gerektiği ile ilgili temel dayanaklara sahip oldukları görülmektedir. Bu sebeple bahsi geçen müzik eğitimi modelleri, “Yöntem” den ziyade “Yaklaşım” olarak adlandırılabilirler (Bakkalbaşı, 2019). Kodály’a ait müzik eğitim modeli için kesinlikle yöntemdir veya kesinlikle yaklaşımdır gibi ifadeler kullanmak bu yüzden pek mümkün değildir. Bu sistemin dünyaya yayılmasına katkı sağlayan pek çok kaynak kişinin “yöntem” ve “yaklaşımı” bir arada kullandığını göz

ardı etmemek gerekir (Zemke, 1976; Szönyi, 1983;Klinger, 1990);Tacka., 2015). Bu çalışmada Kodály Yaklaşımı olarak adlandırılacaktır.

2.8 Kodály Yaklaşımı

2.8.1 Zoltan Kodály

Zoltan Kodály tarafından geliştirilen Kodály yaklaşımı, genel müzik eğitiminde şarkı söylemeyi temele alan, kişinin deneyimine dayalı ve ulusal müzik kültürünü merkeze alan bir yaklaşımdır. Bu tezde Kodály yaklaşımı, Zoltan Kodály'ın hayatı, eserleri, müzik yaklaşımı, felsefesi ve kullanılan materyalleri ele alınarak daha ayrıntılı bir biçimde bu bölümde sunulmuştur.

2.8.2 Zoltan Kodály'ın Hayatı

Zoltan Kodály(1882-1967), Macar besteci, dilbilimci, eğitimci, müzikolog ve filozoftur (Rappaport, 1985). Doğduğu küçük kasaba Kecskemet ve çocukluğunu geçirdiği Macaristan köylerine olan sevgisi, onu daha sonra Macar kültürü ve özellikle halk müziğine duyduğu ilginin önemli kaynağı olmuştur (Göğüş, 2009). Kodály'ın müzikal aile ortamında yetiştiği annesinin çaldığı piyano ve babasının çaldığı keman etkisiyle müzik öğrenmeye başladığı ve bu durumun kariyerinde ve yaşamında da etkili olduğu görülmektedir. Yıldırım (1995), Kodály'ın hayatının bir kısmını Macaristan'da geçirdiğini ve babası profesyonel bir müzisyen olmasına karşı çıktığı için babasının ısrarı üzerine Nagyszombat okulunda dil ve edebiyat alanında özel performans göstererek mezun olduğunu, kısa ve özel müzik eğitimiyle birçok müzik aleti çalmayı öğrendiğini, evdeki ve okuldaki müzik çalışmalarında yer aldığını, yaşadığı kasabadaki tek müzik topluluğu olan orkestraya katılarak sınırlı olanaklar içerisinde ilk müziksel deneyimlerini kazanmıştır. Sonrasında müziğe dair tutkusunun büyümesiyle Liszt Müzik Akademisi'nde kompozisyon öğrencisi olmuştur. Müzik eğitimi devam ederken diğer yandan da edebiyat bölümünde doktora programına

devam etmiştir (Foldes, 1958). Kodály kendini Macar besteci olarak tanımlar ancak onun için besteci kimliği yeterli değildi. Macar besteci olabilmek için temelden başlamalı; özgün keşfedilmemiş halk şarkılarını öğrenmelidir.(Young, 1976). Macaristan’da oluşturulacak yeni müzik çalışmalarının temellerinin Macar Halk Müziği üzerine kurulması gerektiğini savunan Kodály’ ın en büyük destekleyicisi besteci Bartok olmuş, bunun yanı sıra Bartok’un ilk folklör tutkusunu ateşleyen de Kodály olmuştur (Yıldırım, 1995). Bartok ile tanıştıktan sonra birlikte kırsal bölgelerde geziler yaparak, dinlediklerini kayda alarak halk müziği araştırmaları yapmışlardır ve 28.000’in üzerinde halk şarkısı toplamışlardır. (Ittszes, 2004; Sinor, 1982). 1920’li yılların ortalarında Kodály’ın aklında yeni bir milli müzik fikri gelişmeye başlamış ve koro müziğine ilgi duymaya başlamıştır. Özellikle çocuk koroları için bestelerinde eğitsel olanaklar üzerinde durmuştur (Szabolcsi, 1972). Her ulusun kendi halk müziğinin o ülkenin müzikal ana dili olduğunu savunmuştur. Öğrenciler mutlaka kendi kültürel miraslarından gelen şarkılarla müzik eğitimlerine başlamalıdır. Müziksel anadille doğal olarak gelişen bu özdeşleşme ulusal bir tarzı da ortaya çıkarır (Cross, 1982).

Kodály 1920’li yıllarda başladığı koro müziği yazmaya ve müzik eğitimi üzerine fikirler üretme sürecinin başlangıcını şu şekilde anlatır “Kırkli yaşlarıma kadar okulda söylenen şarkılara ilgi duymadan ortalama bir müzisyen olarak yaşadım. Ancak kırsal kesimdeki okul çağındaki çocukların şehirdeki insanlar tarafından bilinmeyen pek çok güzel şarkı söylediğinin farkına vardım. Psalmus Hungaricus eserinin seslendirilmesi sırasında, savaş sonrası dönem olduğu için koro oldukça zayıftı ve ona bir erkek çocuk korusu eklemeye karar verdim. Onların bana şarkı söylemelerinin bana verdiği ilhamla onlar için birkaç kısa eser yazdım” (Kodály, 1978).

Kodály çok yönlü bir eğitimciydi. Bunlardan birisi besteciliktir. Çocukları kaliteli müziğe ulaştıracak şekilde eserler besteleyen Kodály bunların çok fazla teknik içeren sıkıcı çalışmalar olmamasına dikkat etmiştir. Bu çalışmaların hepsi kendine özgü karaktere ve güzelliğe sahip küçük müziksel başyapıtlardır (İttszes, 2004). Müzik eğitimi materyallerinin, metinlerinin ve metodolojilerin geliştirilmesinde ona yardımcı olacak en yetkin eğitimcilerle çalışmıştır. Müzik eğitiminin devlet okulu müfredatının temel bir parçası olması için çabalamış, genç müzik eğitimcilerini ülke çapında geliştirecek bir müzik eğitimi sistemini uygulamaları için teşvik etmiştir (Sinor, 1982). Zoltan Kodály'ın müzik eğitimi kavramı bugün Macaristan'da genel müzik öğretiminin temelidir ve aynı zamanda uzmanlaşmış müzik öğretiminde çok önemli bir yere sahiptir. Kavramın temel ilkeleri, bestecinin 1925 yılında ilgisini müzik pedagojisine yoğunlaştırılmasının ardından oluşturuldu, eklemlendi ve yavaş yavaş hayata geçirildi (Ören, 2011).

Kodály'ın müzik ve müzik eğitimi ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır;

“Müzik, evrensel insan bilgisinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu yüzden, çok doğal olarak müzik, okul müfredatının bir parçası yapılmalıdır” (Kodály, 1966)

“Şimdi ne yapmalıdır? Onları gerçek, değerli müzikle tanıştırmak için mümkün olabildiğince fazla insana ulaş. Bunu yapmanın en kolay yolu nedir? Korolarda şarkı söylemek”(Kodály, 1937)

Müzik sadece tek bir kitlenin değil, tüm insanlığın kendi kültürünün bir parçası olmalıdır. Kendi dilini konuşup anlayabilen insan, kendi müziğini de öğrenmeye yeterlidir. Birkaç yüzyıl önce müzik burjuva sınıfınınken şimdilerde evrensel bir boyut kazanmıştır. İnsanlar nota okumaya, sözcükleri okumaktan daha az yetenekli değildir.

Şarkı söyleyebilmek müzisyenliğin en sağlam temelidir. Çocuğun müzik eğitiminde gerekli olan odak nokta sadece sesidir. Doğduklarından itibaren müziği

andıran sesler çıkarırlar. Bir çocuk için şarkı söylemek konuşmak kadar doğal olabilir. Önemli olan bu yeteneği ortaya çıkarmasına yardımcı olmaktır.

Müzik eğitiminin etkili bir şekilde kalıcı olması için mutlaka erken yaşlarda bu eğitime başlanmalıdır.

Konuşmada kullanılan ana dil müzik için bir materyal niteliğinde olmalıdır. Halk şarkıları müzik ile özel bir ahenk içinde olmalıdır. Dilin doğal vurguları, konuşma tarzı şarkının ritmini yansıtır. Çocuk ezgileri öğrenmekle kalmaz kültürünü şarkılardan öğrenebilir ve konuştuğu dilde akıcılık sağlayabilir.

Kodály prensipleri ile eğitim yapılan her yerde çocukların derslerinde başarılı oldukları görülmüş, müziğin temel ders olarak öğretildiği sınıfların diğer sınıflara göre daha fazla başarı gösterdikleri görülmüştür. Ancak müziğin temel ders olarak okutulmasındaki amaç, çocukların matematik ve okuma derslerinden yüksek not almalarını sağlamak değildir. Gelecek kuşaklara daha dolu bir yaşam temin etmek, ileride hayata atıldıklarında, çalışan bir insanın ortalama olarak sahip olduğunu, haftada elli saatlik boş saati doldurmaya yardımcı olmaktır (Choksy, 1986).

2.8.3 Zoltan Kodály'ın Eserleri

Eğitim Müziği Besteleri:

- Bicinia Hungaricia (1937)
- Folk Music Of Hungary (1971)
- Tricinia (1954)
- 33 Reading Exercises (1966)
- The Selected Writings of Zoltan Kodály (1974)
- Kodály Approach Method Books 1-2-3 (1987)

Operaları:

- Hary Janos (1925-1926)

- İplik Eğirme Odası(1942-1936)
- Czinka Panna(1946-1948)

Orkestra Eserleri:

- Yaz Geceleri (1929-1930)
- Marosszek Dansları (1930)
- Galanta Dansları (1933)
- Tavus Kuşu Varyasyonları (1938-1939)
- Orkestra İçin Konçerto (1939-1940)
- Senfoni (1961)

Vokal ve org

- Pange lingua (1929)
- Kral St. Stephan için ilahi (1938)
- Laudes Orgu (1966)
- Missa Brevis, soloistler, koro ve org
- Este (1904)
- Matrai kepek (1931)
- Jézus és a kufárok (1934)
- Te Deum (1939)

Oda müziği

- Intermezzo, yaylı çalgılar- keman, viyola ve viyolonsel (1905)
- Solo viyolonsel için sonat (1915)
- Solo viyolonsel kapprio (1915)
- İki keman ve viyola için Serenat (1919-1920)

Kodály'ın ilk eğitsel eseri dört ciltlik “Bicinia Hungaria”dır ve zamanında eleştirmenler tarafından coşkuyla karşılanmıştır. Ancak ilk cildinin okullarda eğitim

materyali olarak kullanılmasına izin verilmemiştir. 1943 yılında yayınlanan iki ciltlik yeni şarkı kitabıyla tanınmıştır ve bu kitaplar resmi destek olmaksızın yayınlanmıştır. Kodály'ın şarkılarının amacı, iki sesli şarkıları öğrenciler için maceraya çevirmektir. Müziğin teknik yapısının pentatonik diziler ve eş zamanlı seslendirme sistemleri aracılığıyla geliştirilmesi kesinleşirken, bu şarkılar aynı zamanda öğrencileri yüzeysel bir düşünce biçiminden korumakta ve onları çalgısal eşlik zorunluluğundan kurtarmaktadır. (Yıldırım, 1995). Solfej dersi öğrencinin müziği gittikçe benimsemesi, yazılı notaları otomatik olarak kendi sesiyle seslendirebilmesini, aynı zamanda duyduğu notaları yazılı olarak tespit etmesini sağlamaktadır. Diğer bir anlatımla müziğin duyulan ve görülen şekli, öğrenciler için ayrılmaz bir bütündür (Dobszay, 1992).

2.9 Kodály Yaklaşımı'nın İlkeleri ve Amaçları

Müzik eğitiminde müzikal okuma ve yazma etkinliklerini toplu söyleme pratiğiyle birleştiren deneyimsel ve bütüncül bir yaklaşım olan Kodály yaklaşımı, ülkelerin kendi özgün halk ezgilerinden bir repertuvar yaratmalarına olanak vermektedir. Ayrıca Kodály, bu repertuvarın içine sadece iyi yazılmış çocuk şarkılarının, usta bestecilerin pedagojik çalışmalarının, klasik sanat müziği eserlerinin ve diğer ülkelerin halk ezgilerinin de eklenmesinin önemini belirtmektedir (Houlahan, 2007; Tacka., 2015).

Kodály'ın hedefi sadece müzik mirasını korumak değil, aynı zamanda Macar toplumunun genelinde müzik okuryazarlığı seviyesini arttırmaktır. Müzik eğitime ve müzik mirasına sahip çıkmak sadece müzik eğitimi alan öğrencilerin değil toplumun her kesiminin ihtiyacıdır. Macaristan'ın zengin müzik mirasını yeniden canlandırmak, ulusal kimliği güçlendirmek ve kültürün gelişmesini sağlamak onun için çok önemeliydi. (Bakkalbaşı, 2019).

Yiğit (2000), Kodály ilkelerini şu şekilde sıralamıştır;

- Erken yaşta müzik
- Halk müziği
- Şarkı söyleme
- Koro da söyleme
- Eşliksiz söyleme
- Müzik okuryazarlığı
- Nitelikli öğretmen
- İçsel işitme
- Doğaçlama
- Deneyimsel öğrenme

Kodály yaklaşımındaki ilkelere bakıldığında temel amaç anaokulundan başlayarak sistematik bir şekilde ve devlet destekli olarak öğrencilere en erken yaşta müzik eğitiminin verilmeye başlanmasıdır. Okulda şarkı söyleme, müziği öğrenme, müzik okuryazarlığı gibi etkenler çocuklar için bir eziyet değil macera dolu bir serüven olmalıdır (Kamacıoğlu, 2006). Bu sözler Kodály'ın müzik eğitiminde izlediği amaç ve ilkeleri ortaya koymaktadır.

2.9.1 Kodály Yaklaşımı ile Erken Yaşta Müzik Eğitimi

Kodály müzik eğitimine erken yaşta başlanmasına vurgu yapmış, iyi bir müzik eğitimi amaçlandığında çocuğun müzik ile olabildiğince erken tanışmasını bu pedagojide zorunluluk olarak kabul edilmesini savunmuştur. Çocuğun müziğe en erken yaşta başlaması hatta doğumundan 9 ay önce başlanması gerektiğini söylemiştir (Yiğit, 2000). Kodály, 3-7 yaş aralığındaki yaş grubunun, sonraki yaş grubundan çok daha önemli olduğunu belirtmiştir. Bu yaşlarda insan, tüm yaşamı için doğru kararlar verilebilir. Kodály oyun ve şarkının birlikte, çocuklara hayatlarının en büyük

mutluluğunu sunduğunu ortaya koymuştur (Yıldırım, 1995). Çocuklar anaokulunda, sonrasında ilköğretim okulunda müzikal unsurların bilinçli bir şekilde öğretilmesine zemin hazırlayacak şarkı dağarcığını oluştururlar. Müzikal unsurları anaokulunda söylenen şarkılarla öğrenmek daha kolaydır. Çocuklar çalarken ve söylerken müziğe temel oluşturan fikirleri öğrenirler. Yumuşak-güçlü, yavaş-hızlı, benzer-farklı, uzun-kısa, kavramları, nota yüksekliklerini el işaretleri ile havada göstermek yolu ile ince-kalın sesler arasındaki farklar ve ilişkiler, melodik ve ritmik imitasyon, temiz entonasyon, ostinato, müzikal bellek, içten duyumun güçlendirilmesi, öğrenilen şarkının yalnızca ritmini vurmak, doğaçlama vasıtasıyla yaratıcılığı geliştirme, müzik dinlemeyi öğrenme konuları çalışılır. Bunlarda çocukların zihinsel yeteneklerini ve duyuşal kabiliyetlerini geliştirir (Yiğit, 2000).

Kodály'ın piyano eğitiminde de değerli prensipler sunmuştur. Piyano küçük yaştaki çocuklar için müzik eğitime başlanabilecek en doğru enstrümanlardan biridir. Çünkü, diğer enstrümanlardan farklı olarak entonasyon sorunu yoktur yani istenilen sesler hazır olarak bulunur. Piyano eğitimi ile müzikal becerileri geliştirmek, öğrencilerin içsel işitme becerilerini , piyano ile birlikte solfej yaparak nota okuma ve anlama becerilerini , müzikle bağ kurma becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamanın yanında, müziği piyano ile birlikte öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirilir. Piyano derslerinde sadece piyano çalma becerisi üzerine odaklanmak yerine ritim etkinlikleri, solfej ve aralık çalışmaları yapılarak çeşitlendirilmelidir.

Kodály'a göre erken yaşta müzik eğitimi konusu daha iyi anlatılmalıdır. Araştırmalarında Macar çocuk yuvalarında kullanılan ve basılmış şarkı materyallerinin yeterli olmadığını açıkça belirtmiştir (Eözse, 1964). Basılmış olan bu materyallerde genel olarak Macar ezgileri kullanılmamıştır, yabancı ezgiler kullanılarak müzik eğitimi yapılmaya çalışılmıştır oysa ki temelde halk ezgileri olması

gerektiği vurgulanmıştır, kullanılan ezgilerin yeterli olmadığı bunun da müziği değersizleştirdiğini söylemiştir.

Kodály, bu araştırmalarının sonuna 1957 yılında kısa bir yayın daha eklemiş ve koroda piyano eşliğinin kullanılmasıyla ilgili çıkarımlarda bulunmuştur. Kodály’ye göre piyano eşliği ile;

- ocuk zgr şarkı söyleme sevincinden mahrum bırakılmamalıdır. Koltuk değneğiyle yürümeyi öğrenen bir çocuğun bir daha asla onsuz yryemeyeceği açıktır.
- Çocuğun şarkı söylediği yerde sesinin düşmesi kaçınılmaz bir durumdur. Bu durumda piyano eşliğine devam etmek anlamsızdır.
- Her gün akort edilse bile piyano ile temiz şarkı öğretilemez.
- Masal anlatımındaki piyano eşliği de aynı şekilde abartılı sayılabilir. Böylece müzik programının karikatürü ortaya çıkmaktadır.
- Tüm şarkılara piyano ile eşlik edilirse tek sesli müzikteki güzellikte duyulmayacaktır (Yıldırım, 1995;14).

2.9.2 şarkı Söyleme

Kodály’ın yaklaşımında önem verdiği noktalardan biri de şarkı söylemektir. Kodály “Eğer birisi bu eğitimin temelini bir kelime ile anlatmak isterse, bu ancak şarkı söylemek olabilir. İçinde olduğumuz makineleşme ağı insanı yalnızca bir makine olarak göreceğimiz şekilde sürüp gidiyor. Yalnızca şarkı söyleme ruhumuzu bir kederden koruyabilir” demiştir (Gültekin, 2019). Kodály, sesin herkes için ulaşılabilir enstrüman olduğunu ve şarkı söyleyerek müziği daha iyi anlayabileceği vurgulamıştır. (Yıldırım, 1995).

Müziğin herkes için olduğuna inanmış ve bu sebeple müziğin erişilebilir doğal bir araç olan insan sesi üzerinde durulması gerektiğini söylemiştir. Enstrüman

çalmanın bazı sınırlılıkları olduğunu buna karşın her çocuğun sahip olduğu sesin müzikal öğrenme ve ifade aracı olduğuna değindi. Bu yaklaşım her çocuğun temel hakkı olan müzik eğitimini bir daha derin, sezgisel ve ulaşılabilir bir unsur haline getirmek için uğraşır. Her çocuk çalgıya ulaşma şansına sahip olmayabilir ancak ses herkes de var olan doğal bir araçtır ve eğer çocuk bu araçtan haberdar edilir ve iyi şekilde yönlendirilirse daha aktif bir müzik hayatına erişebilir (Nemesszeghy, 1970). Kodály'a göre bu yaklaşımın en önemli enstrümanı kişinin kendi sesidir. Böylece enstrüman eğitimi almamış kişilerde müziği öğrenebilir. Kodály'a göre enstrümantal kültür, kitle kültürü haline gelemaz. Bu sebeple Kodály, en az bir yıl öğrencinin duyumu, şarkı söyleme yolu ile eğitilene kadar, enstrüman eğitimine geçilmemesini savunmuştur. Öğrenci önce kulağını ve müzik bilgisini belli bir seviyeye kadar geliştirmeli ki bunu enstrümanına katarabilsin”(Dobszay, 1992).

2.9.3 Koroda Söyleme

Kodály'a göre koro sadece müzikal becerileri geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda sosyal etkileşimi artırır, toplumsal aidiyet ve sorumluluk duygularını pekiştirir. Her bireyin katkısının önemli olduğu bir ortam yaratarak iş birliğini teşvik eder ve geniş bir müziksever kitlesi için aktif katılım imkanı sunar. Kodály'ın bu görüşleri, müzik eğitiminin sadece bireysel yetenekleri geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda toplumsal uyumu ve bireysel sorumluluk bilincini artırmada da önemli bir araç olduğunu göstermektedir (Yiğit, 2000).

2.9.4 Eşliksiz Söyleme

Kodály enstrüman eşliği olmadan şarkı söylemenin en iyi teknik olduğunu vurgulamıştır. Eşliksiz söyleme şarkıyı söyleyen kişi açısından en berrak söylemeyi, kendini rahat duyabilmeyi ve entonasyona uyum sağlayabilmeyi kolaylaştırır. Okullardaki müzik eğitiminde eğer eşlik kullanılacaksa blok flüt, tahta ksilofon veya

bazı perküsyon enstrümanlarının kullanılmasının daha doğru olabileceğini düşünür. Davul veya üçgen zil; alkışlamanın, ayak vurmanın, adımlamaya yardım etmek için yeterlidir. Koroda söyleyenler ise piyanoya bel bağlamayıp müziği kendileri okumaları için teşvik edilmelidirler. Çünkü piyanoyu eşliği ile şarkı söyleyenlerin müziği düşünmeleri kısmen engellenir, kolayca kaçılmış olur. Kodály bu konu hakkındaki düşüncelerini şöyle dile getirmiştir;

“Devamlı piyano eşliği çocuğu yalnız başına şarkı söylemenin sağlayacağı yarardan ve memnuniyetten mahrum eder. Bir kere piyano ile eşlik edilen çocuk korosunun, piyano olduğu yerde kalmasına rağmen, 2-3 nota düşük bitirdiğini duydum”.(Kodály, 1978).

2.9.5 Halk Müziğinin Önemi

İnsanlar doğdukları andan itibaren etkileşim içinde oldukları halk müziği materyalinin daha doğru şekilde özümsemesi için okullar büyük önem taşımaktadır. Okulda kullanılabilecek olan en önemli materyal kendi halk müziklerimizdir. Kodály (1967), yazmış olduğu makalesinde kendi kasabalarında, kiliselerde halk müziklerini söyleyerek yetişkinlik dönemlerine kadar farkında olmadan bir müzik dağarcığı geliştirdiklerini belirtmiştir. Ancak gelişen şehir hayatı ve göç eden kesimler olduğundan dolayı kasaba ve köylerdeki doğal olarak var olan müzik kültürlerinin etkisi azalmıştır ve yavaş yavaş ortadan kalkmıştır. Kendi kasabalarında bulunan anaokulların, çocukların kendi kültüründen halk müziği repertuarı ile bağlantı içinde olmaları adına büyük yarar sağladığına değinmiştir. Öncelikle çocuğun kendinde var olan basit müzikal elementler kullanılır, daha sonra karmaşık yapılara geçilir. Okulöncesi dönem öğrenme ve gelişim açısından kritik dönem sayıldığı için bu dönemde verilen müzik eğitimi büyük önem taşımaktadır. Okulöncesinden sonra ilköğretim okullarında da etkinliklerle aynı zamanlı olarak şarkılı halk oyunları ile

birlikte yerine getirilmesi gerektiğini belirtmektedir. Kodály’a göre müziğe başlamak ve müziği tanıtmak için halk müziği materyali etkili araçlardan biri olabilir. Ancak seçilen halk müziği materyali titizlikle incelenmeli, müzikal olarak yaş grubuna uygun ve çekici olmalıdır. Halk şarkılarının çocuğun, insan bilincinde büyümesine katkı sağladığını, kendisine aidiyetlik duygusu kazandırarak, zengin bir ruh hali ve bakış açısı sunduğu önemle belirtilmektedir. Kodály öncelikle kendi halk şarkılarımızın öğrenilmesi gerektiğini, daha sonra yabancı kültürlerle ait şarkıları basitten karmaşığa doğru öğretilmesi gerektiğini belirtmiştir (Bakkalbaşı, 2019).

2.10 Kodály Öğretmeninde Bulunması Beklenen Özellikler

Kodály’a göre bir eğitimci, “Bir köy okulunda bulunması gereken öğretmen, Budapeşte opera evinin yöneticisinden daha çok değer verilmelidir. Zayıf yönetmen bir defa başaramaz, ancak zayıf öğretmen başarısızlığını 30 yıl sürdürür ve 30 grup çocuğun müzik sevgisini öldürür” sözleriyle dile getirmiştir. Metot ne kadar iyi hazırlanmış olursa olsun bunu öğrencilere aktaracak öğretmen, metodun tümünü kavramadıkça, onu kendi yetenekleri doğrultusunda şekillendirmedikçe ve etkili bir biçimde kullanmadıkça başarıya ulaşamaz (Yiğit, 2000). Öğretmen metodu kullanırken, bireysel farklılıkları yorumlamalı ve kendi düşüncelerini katabileceği bir iskelet oluşturmalıdır. Macar müzik bilimci Dr. Lazslo Vikar’ın iyi öğretmen tanımı şöyledir; “Başarılı bir eğitimci olmak için 3 şeye sahip olunmalıdır: uygun bir metod, iyi nitelikli materyal, mantık ve duyguya sahip bir kişilik”(Linard, 1979)

- Öğretmen en başta iyi bir müzisyen olmalı ve bu müzisyenliğini sürekli geliştirmelidir. Kodály öğretmeni, kendi perde algısından emin olmalıdır. Çünkü en başta çocuklar için model olacak olan kendisidir. Yaratıcı olmalı, müzikal alan yazını, teoriyi ve müzikal form bilgisi iyi olmalı. Kendi yaşamında aktif olarak müzisyenlik yapmalı, kendi halk şarkılarını iyi

bilmeli, analizlerini yapabilmesi, çeşitli etnik grupların ve başka ülkelerin halk şarkılarını kullanmaya istekli olmalı ve en başta müziği sevmelidir.

- Müzik öğretmenleri teknik eğitimi boyunca üç noktaya dikkat etmelidir; birincisi iyi, yararlı ve uygun tekniği öğretmelidir; ikincisi müzikal aktivite ve teknik alıştırmalar boyunca elverişli çözüm yolları saptayabilmeli; üçüncüsü teknik alıştırmalardan tam, çok fonksiyonel müzik aktivitesine en çabuk ve pürüzsüz geçişi sağlama yolunu bulabilmeli (Yiğit,2000).
- Öğretmen kendi müzik dünyasına göz atmalıdır. Sınıfını için en uygunu olan armonik, ritmik, melodik ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır.
- Öğretmen öğrencilere kolay ve çabuk çözümler vermemeli, çocukların keşfetmeleri ve yaratıcılıklarını geliştirmeleri sağlanmalıdır.
- Kodály öğretmenin öğretme stili, müzik yaparak öğretmek olmalıdır. Konuşma ile ve müzik olmadan verilen teorik bilgiyle zaman kaybetmemelidir (Yiğit,2000).
- Sınıfında zorluk çeken çocuklara da dikkatini vermeli onlardan da bir şeyler beklemelidir. Çocukların müzikten bilinçli şekilde zevk almalarını sağlamalıdır.
- Öğretmen sadece rehber olmamalı, aynı zamanda öğrencilerin de ona rehberlik etmesine izin vermelidir. Müzik dışında öğrencilerine başka şeyler de katabilmelidir.

İlkokullarda eğitimli müzik öğretmeni eksikliğinden dolayı birçok ülkede ve KKTC’de müzik dersi sınıf öğretmenleri tarafından verilmektedir. Bu durum için şunlar önerilebilir;

- Gelecek müzik öğretmenleri için kısa fakat zorunlu hizmet içi müzik eğitimi kursları düzenlenmelidir.

- Kurslar teorik bilgilerin yanı sıra özellikle uygulamalı şekilde düzenlenmelidir.
- Çalışma boyunca seçmeli yoğunlaştırılmış müzik eğitimleri sunulmalıdır (Yiğit,2000).

Öğretmenler öğretme metotları ve didaktikleri konusunda öyle eğitilmelilerdir ki, bilgilerini ve yeteneklerini çocukla nasıl iletişim haline getireceklerini bilir halin gelsinler. Özellikle okul öncesi ve ilköğretim çağı çocuklar için iletişim kurmak ve bağ kurmak bazı şeylerin öğrenilmesini öğretmen için de kolaylaştıracaktır. Öğretmen adayları müzik eğitiminin toplumsal, bireysel ve müzik kültürü açısından önemine dair bilinçlendirilmelidir. Öğretmen, sınıfının müzikal çevresinin farkına varılması için hazırlanmalı, öğrencilerinin değişen davranış tavırları hakkında bilgilendirilmelidir (Yiğit, 2000).

2.11 Kodály Yaklaşımının Uygulanışı

Yaklaşımın uygulanışı ile ilgili var olan materyallerin çoğunun yeterli olmadığını belirtmektedir (Jardanyi, 1975; Klinger, 1990). Temel bilgilerin kitaplar yerine öğretmenin kafasının içinde olması gerektiğini, çocuğun müziksel okuryazarlığa ve müzik sevgisine yönlendirilmesi için gerekli bilgi ve donanımına sahip olması gerektiğini, öğretmenin kendi müzisyenliğini, yaratıcılığını ve iletişim kurma becerisini etkili bir biçimde kullanması gerektiğini belirtmiştir. Kullanılan şarkılar ilk olarak basitten karmaşığa yöntemiyle ilerlenmeli, yazılı materyallerden önce müzik kulaktan öğretilmeli ve sınıf içerisinde çokça tekrar edilmelidir. Pedagojik amaçla kullanılacak şarkılar, öğretim araçları olarak kullanılmadan önce, öğrenciye tanıdık, aşina olmalıdır (Yiğit, 2000). Öğrenci öğreneceği şarkıyı ezberden değil, bildiği oyununu oynadığı şarkıyı söylerken öğrenmelidir. Öğretmen öğrencinin içinde var olan bilgiyi dışarıya vurmasına yardımcı olmalı ve bu bilgileri pekiştirici etkinlikler

düzenlemelidir. Çocuğa göre tasarlanan sınıf yönetimi de çocuğun sınıf içinde hayat bulabilmesi için önemlidir. Anaokullarında en başlarda çocuğun şarkıları söylerken tempo ile yürümesini sağlama yöntemi kullanılır. Öğrenme süreci şarkı söyleme gibi kişinin kendinde var olan tanıdık bir süreçte başlar ve basit ritmik hareketlerle somutlaştırılır. Daha sonra işitsel algı, ritmik hafıza ve son olarak ritim heceleri aracılığıyla pekiştirilir. Bu yaklaşım öğrencilerin fiziksel olarak da deneyimler yaşayarak daha derin ve kalıcı ritmik anlayışlar geliştirmesine yardımcı olur. (Yiğit, 2000). Müzik eğitimi ilk aşamadan son aşamaya kadar doğaçlama içermelidir. Doğaçlama çocukta her açıdan yaratıcılığı geliştirmeye yardımcı olacaktır. Doğaçlanmış olan motifler öğrenci ve öğretmen tarafından çeşitlendirilerek beğendikleri motifi bulununcaya kadar devam eder.

2.12 Kodály Yaklaşımının Araçları

Kodály yaklaşımının temel amacı bireylerin kaliteli bir müzikal deneyimler edinebilmesini sağlamaktır. Bu deneyimlerin kazanılması için bazı teknikler ve yöntemlere ihtiyaç vardır. Bunlar şu şekildedir;

- Bağıl Solmizasyon (Hareketli/ Göreceli Do)
- Solmizasyon Heceleri (Tonik sol-fa)
- Çubuk Notasyon
- El İşaretleri/ Fonomimi
- Ritim Heceleri

Bu araçlar dışında Tacha ve Houlahan (2007)'nin aşağıdaki araçları da belirtmiştir şunlardır;

- Ton Adımları
- Parmak Dizek
- Çocuk piyano

- Dizek üstünde nota gösterimi
- Notaların harf isimleri (Bakkalbaşı,2019).

2.12.1 Bağlı Solmizasyon (Hareketli Do/ Tonik solfa)

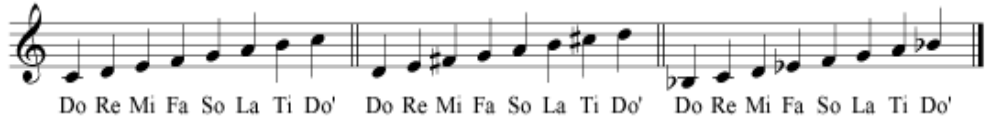
Deşifre söylemeye yardımcı olmak amacıyla geliştirilen bu sistem, 11. Yüzyıl Benedictine keşişi ve müzik eğitimcisi Guido d'Arezzo'ya mal edilir. Ancak Çin, Antik Yunan ve Hindistan'da gelişen daha erken örnekleri vardır (Yiğit,2000). Kullanılan majör dizilerinde başlangıç (tonik) sesi "do", minör dizilerde ise başlangıç sesi "la" olarak kabul edilir. Bunun yapılmasındaki amaç do majör ve la minör tonları içerisinde değiştirici işaret bulundurmaması, dolayısı ile okunmak istenen ezgi kaç tane değiştirici işaret alırsa alsın, bu iki temel tonda düşünüldüğünde müziksel okuma ve aralık hesaplama açısından daha kolay bir şekilde seslendirilmiş olur (Bakkalbaşı,2019). Yöntemde yedi nota ayrı olarak harflendirilir. Tam heceler: do re mi fa sol la ti, sol ve si notalar "s" harfi ile başladığı için karışıklığı önlemek amacıyla "si" notası "ti" olarak isimlendirilir. Kodály yaklaşımında müziksel okuma ve yazmayı kolaylaştırmak amacıyla notaların ilk harfleri okunur: d – r – m – f - s – l – t . Kromatik seslerde diyez alan seslerin okunuşunda hece sonlarına "-i" harfi, bemol alan seslerin okunuşunda hece sonlarına "-a" harfi getirilir. Sürekli kullanılıp tekrar edildiğinde öğrencilerde akıcı hale gelir ve yeni şarkı öğrenmelerinde, tonal düşünmelerinde, bilinmeyen melodileri çözümlerinde, yeni şarkılar okumalarında, doğaçlama yapmalarında ve beste yapmalarında kolaylık sağlar.

Do-do#-re-re#-mi-fa-fa#-sol-sol#-la-la#-si-do-si-sib-la-lab-sol-solb-fa-mi-
mib-re-reb-do

Do-di-re-ri-mi-fa-fi-so-si-la-li-ti-do-ti-ta-la-lo-so-sa-fa-mi-ma-re-ra-do

Seslerin kalınlık ve incelikleri anlatılmak istendiğinde ise notaların sağ altına veya sağ üstüne çizgi koyulur. Bu orta “do” ya göre kalınlık veya incelik belirtir.

D,- r,- m, -f, -s, -l, -t, -d - r- m -f- s- l- t- d’-r’-m’-f’-s’-l’-t’

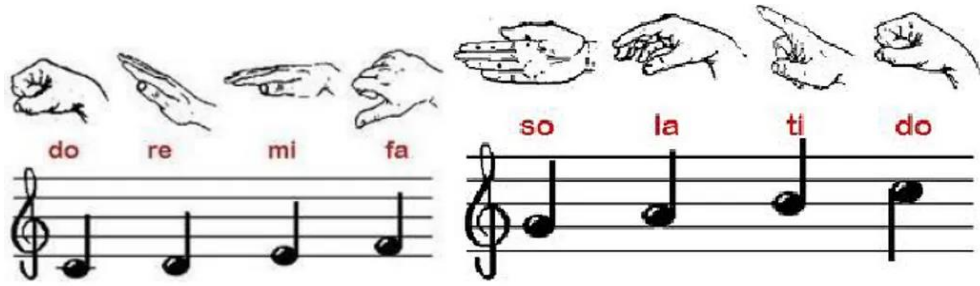
Şekil 1: Bağıl Solmizasyonu

İlk dönemlerdeki çocuk şarkıları, halk şarkıları ve uluslararası sanat müziğinin çoğu eserleri, tonal karakterdedir. Bu yüzden tonik sol-fa yöntemiyle çalışmaya büyük ölçüde uygundur. Sistemin amacı, göreceli notalama yardımı ile, işitilen bir ezginin seslerinin, tonal ve işlevsel pozisyonlarına hemen adapte olabilme ve seslendirebilme yetisidir. Bu sistem müziğe yakınlaşmak, onu somutlaştırmak, anlamak ve sevmeye doğru yol almak için kusursuz bir araçtır (Yıldırım, 1995).

2.12.2 Fonomimi

John Curwen tarafından kullanılan, ardında Maurice tarafından gelişimi sağlanan el işaretleri, notaların ses yüksekliklerinin el aracılığı ile gösterilmesidir (Mete, 2019). Aynı zamanda fonomimi adıyla da anılan bu el işaretleri, kişinin sesleri içsel duyum anlamında düşünmesinin yanı sıra görsel anlamda da seslerin birbiriyle bağlantısını ve ilişkisini kurarak doğru entonasyonla sesleri çıkarmalarını sağlar (Bilen, 2017). Çocuğun şarkı söylerken aynı zamanda notaları öğrenmesi, tonal hafızayı geliştirmesi ve ifade edebilmesi açısından nota öğretiminde kullanılan temellerden biridir. Çocuk el işaretlerini yazı yazdığı elini kullanarak bel hizasından baş hizasına kadar kalından inceye doğru sıralar. İki elin kullanımı küçük yaşlarda kafa karıştırıcı olabilir bu nedenle sadece öğretmen iki elini kullanarak grupları yönetebilir.

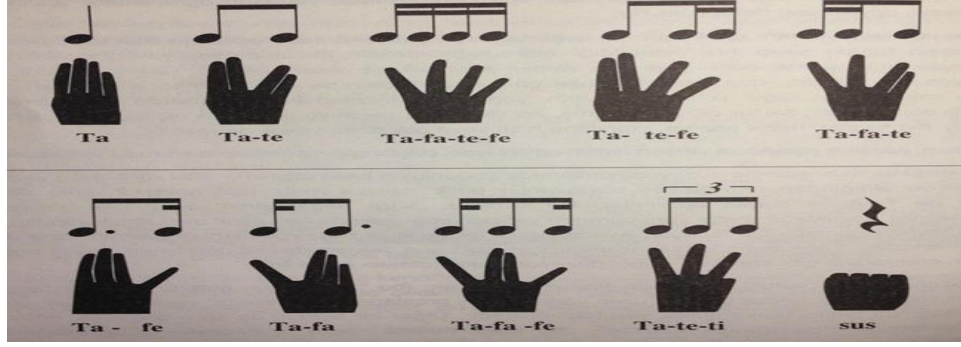
Yiğit (2000), el işaretlerini müzik öğrenme sürecinin tüm aşamalarında kullanıldığında şarkı söylemek daha kolay hale gelir, öğrenme kalıcılık sağlar ve sesler somutlaştırıldığına vurgu yapar. Macaristandan'daki müzik eğitiminde solfej eğitiminin ilk aşamasında, öğretmenin fonomimi ile görsellediği ezgiyi çocuklar yazar veya söyler. Bu yöntem çocuğun içsel duyum gelişimine de büyük ölçüde katkı sağlar. Bellek gelişimine yüksek oranda yarar sağlayan el işaretleri, çalgı üzerinde seslendirilen melodiyi deşifre etmenin tersine, çocuğun sesi dıştan değil işaretleri içsel olarak okuyup duymasına yardımcı olur (Beylik, 2022). Aşağıda el işaretleri şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2: Fonomimi

2.12.3 Ritim Süresi Heceleri

Kodály ritmik okuma amacıyla, notaların isminden çok süreleri ifade eden bir ritim süresi heceleri sistemi uyarlamıştır. Bu heceler notaları ismiyle dile getirmeyi değil, ritmi ile söylemenin yoludur (Beylik, 2022). Heceler şarkılardan alınan kalıplar üzerinden öğretilir. Macaristan'da kullanılan eğitim sisteminde öğrencilerin kolaylıkla notaları öğrenmeleri için ilk başta sadece nota sapları kullanılır. (Yiğit, 2000). Kodály sınıflarında, çocuklar heceler ile ritimleri okuduktan sonra gerçek ritim değerleri öğretilmeye başlanır. (Yıldırım, 1995). Aşağıda şekil 3'te parmak tartım ve şekil 4'te ritim süresi heceleri gösterilmiştir.

Şekil 3: Parmak Tartım

2.13 Kodály Yaklaşımında Ders Planlaması

Bu araştırmada kullanılacak olan öğretim planı, Kodály Yaklaşımı ders planlama ve öğretme süreçleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kodály yaklaşımında, çocuk gelişimindeki sıra, konulardaki öğretim sırasını belirlemektedir. Çift zamanlı ölçüler (2/4 , 4/4), üç zamanlı ölçülerden (3/4, 9/8) önce öğretmelidir. Yöntemin genel hatları, çocukların olgunluk düzeylerine göre oluşturulmalıdır. Genel sıralama içindeki küçük ayrıntılar, öğretimde kullanılan şarkı materyalindeki, ezgisel yapı ve ritmik şekillerin, oluş sıklığına göre belirlenmektedir.

Ders planlaması yapılırken, her derste farklı müzikal bilgi/beceri üzerinde yoğunlaşmanın yanı sıra, öğretilen önceki becerinin veya bilginin pekiştirilmesi gerekmektedir. Şarkı söylemek, ritim eğitimi, kulak eğitimi, müzik formlarını tanıma, müziğin okunması/yazılması, içsel işitme, müzik dinleme/yaratma/besteleme gibi müziksel becerilerin ders içerisinde kazandırılması hedeflenmektedir (Choksy, 1999).Kodály yaklaşımında uygulamadan teoriye giden bir öğretim yöntemi kullanılmaktadır. Bu yöntem ile birlikte bilgi ve becerinin öğrenciler tarafından keşfedilmesi, hissedilmesi, uygulanması, öğrenilmesi ve yaratılması şeklinde giden bir basamak izlenir. Kısaca yaparak ve yaşayarak öğrenme ve öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile inşa edilmiş olan yaklaşımın en önemli adımı öğrenciyi bilgiyi keşfetmesi için yönlendirmektir (Boshkoff, 1991).

Kodály kendi öğretim planını oluştururken, temel müzikal eğitim konularını (ezgi, form, ritm, müzikal ifade vb.) basitten karmaşığa doğru yapılandırılmıştır (Yıldırım, 1995). Çocuk gelişim süreci evrenseldir. Amerika, Japonya ve Türkiye’de çocuklar hemen hemen aynı dönemde aynı gelişim görevlerini yerine getirirler. Farklı ülkeler olduğu kadar farklı müzik türleri de vardır. Öyle ki aynı ülkeler arasında coğrafi olarak farklılık olduğu kadar bile müzik türleri farklılaşır.

Müziksel olarak düşünüldüğünde Kodály yönteminin değiştirilemez sıralaması vardır. Ancak bununla birlikte öğretmen sıralamayı esnetebilir, bölge, kültür ve sınıf özelliklerine göre yeniden düzenleyebilir. Kodály yönteminde ritim ögesi oldukça önemli bir alanı kapsar. Kalp atışı gibi düzenli ritimlerden oluşur. Bu yapı çocukların vuruş, ölçü ve ritim konusundaki çalışmalarında temel genellendirmeleri oluşturur. Seçilen örnekler çocukların yaşına, ses alanına ve şarkı söyleyebilme yeterliliklerine uygun olmalıdır. Aşağıda Kodály Yaklaşımına uygun olarak tasarlanmış bir örnek öğretim planı bulunmaktadır.

Örnek Kodály Öğretim Planı (Mann, Lovell,&Tekse, 1998)

Bir Kodály öğretim planı genel olarak 3 bölümü kapsamaktadır.

I. Hazırlık

II. Sunuş

III. Uygulama

Tablo 1:Kodály Yaklaşımı Örnek Öğretim Planı Tablosu

Ders Planı:	
Amaçlar:	Materyaller:
Hazırlık:	
Sunuş:	
Uygulama:	
I. Açılış:	
• Selamlaşma	
• Tekerleme	
II. Odak Noktası:	
III. Şarkılı Oyun, Hareketli Oyun:	
IV. Yardımcı Odak Noktası:	
V. Kapanış:	

Hazırlık (Preparation): Bu bölümde öğrenci ile oyunlar oynanır, şarkılı oyunlar kulaktan ve taklit yoluyla öğretilir, resimler ile sunumlar yapılır daha sonra öğretilecek bilgiler öğrencinin kafasında yer eder. Bu bölüm yapılan etkinliklerden çocuğun zevk almasını ve eğlenmesini sağlayan aynı zamanda okuma ve yazma becerilerine ulaşmasını sağlayan bölümdür.

Sunuş (Presentation): İsimlendirme veya tanıtmaya bölümü olarak da adlandırılabilir. Öğretmenin yönlendirmesiyle yapılan keşifler ile öğrenciden öğretilen bilgilerin bilinçli bir şekilde keşfedilmesi istenir. Bu bölüm dersin kısa bir bölümünü oluşturur, fakat iyi bir öğrenme gerçekleşmesi için bu bölümün çok iyi bir şekilde hazırlanması gerekir.

Uygulama (Practice): Öğrenilmiş olan bilgilerin farklı durumlar içerisinde kullanılması bölümüdür. Öğrenciden öğrendiklerini yeni durum ve koşullara kendi yöntemiyle yaratıcı bir şekilde uyarlanması istenir.

Yukarıda bahsedilen hazırlık, sunuş ve uygulama bölümleri bir Kodály ders planının temelini oluşturmaktadır. Her bir bölüm aynı ders saati içerisinde kullanılabileceği gibi farklı derslerde de kullanılabilir. Kodály planında dikkat edilmesi gereken en önemli nokta her ders birbirini destekleyici olmalıdır. Önceki

işlenen ders sonraki işlenecek olan dersi desteklemelidir. Bu bağlamda dersler planlanırken öncelikle yapılması gereken iş, hazırlık, sunuş ve uyulama bölümlerini planlamak olmalıdır. Bu amaçlar belirlendiği taktirde dersin işleyişine büyük katkı sağlayacağı gibi sonraki ders için de bağlantı kurmayı kolaylaştıracaktır.

Yaklaşımda etkili bir ders oluşturmak için, amaçlar ve kullanılacak araçları belirleyerek aşağıda gösterilen ders şablonuna göre düzenlenir.

I. Açılış

II. Odak Noktası

III. Şarkılı Oyunlar

IV. Yardımcı Odak Noktası

V. Kapanış

Açılış: Dersin ilk 5 dakikasını oluşturur. Çocukların ilgisi çekilir ve derse hazırlanır. Bu bölüme ısınma bölümü de denebilir, ısınma için bilinen öğelerin tekrarı ve öğretilecek şarkı için hazırlık yapılır. Alkış tekrarı, ses tekrarı, hareket etme ve benzeri ısınma hareketi içeren oyunlar oynanabilir. Ana vuruş ve ton içinde şarkı söyleme bölümleri vardır. Belirtilen amaca hizmet edecek şekilde çok kısa olarak selamlaşma ve tekerleme ile ders açılır.

Odak Noktası: Dersin 10-15 dakikalık bölümünü kapsar. Bu bölümde ders değişik etkinliklerle yer verilir. Bu bölüm ders için önemlidir ve konsantrasyon gerektirir. Bilinen bir şarkı tekrar edilirken, içerisindeki öğeler incelenir ve bilinmeyenler öğretilir. Amaç belirli bir konunun anlatılması, bilinen şarkının tekrar edilmesidir.

Şarkılı Oyunlar: Bu bölümde yeni müzik konuları hazırlanır. Dersi sıkıcılıktan çıkarıp eğlenceli etkinliklerin yer aldığı bir bölümdür. Yeni şarkılar öğretilir ve sonraki ders için hazırlık oluşturur. Bir önceki bölüm odak noktası olduğu

için yoğun konsantrasyon gerekliydi bu bölüm de daha çok oyun, dans, birlikte müzik yapma gibi oyunların devam ettiği bir bölümdür.

Yardımcı Odak Noktası: Ders planı bölümündeki en esnek noktadır. Daha çok hikaye, okuma, doğaçlama, dinleme gibi etkinlikler kullanılır. Ayrıca bir sonraki ders için hazırlık teşkil edeceği için yeni şarkı öğretmek için uygun bir zamandır. Bir önceki derste yapılan şarkılar, oyunlardan sonra öğrencinin dikkatini tekrar başka bir konuya çekebilmek için sınıfın biraz sakinlemesi gereken bölümüdür.

Kapanış: Odak noktasında tanıtılmış olan yeni olgular tekrarlanabilir veya açılış bölümünde olduğu gibi bu bölümde de sunulacak, uygulanacak etkinlikler planlanabilir.

Kodály geliştirdiği yaklaşımla çocukların kendi yaşantılarında yer alan gerçeklerden yola çıkarak çocukların doğal gelişimlerini dikkate alarak eğitim verilmesini savunmuştur. Kodály felsefesi, çocukların müziği daha iyi öğrenmeleri için oluşturulmuş bir yaklaşımdır. Dersler ders şablonundaki bölümler düşünülerek hazırlanır ve uygulanır. Her derste öğretilecek olan konu bir önceki derste hazırlanır daha sonra o konu sunulur ve en son bölümde de yeni deneyimlerle birleştirilerek uygulanır. Her ders saatinde bu işleyiş devam ettirilirse Kodály yaklaşımının amaçlarına doğru şekilde varılmış olur. Öğretmenin buradaki en önemli görevi her bir dersi detaylı olarak Kodály yaklaşımının araç ve ilkelerini dikkate alarak planlaması ve her bir ders arasında bağlantılar oluşturmastır.

2.14 KKTC’de Müzik Eğitimi

2016 yılında çağdaş yapılandırmacı yaklaşıma geçilene kadar öncesinde KKTC’de geleneksel bir eğitim sürdürülmekteydi. 2016 yılından öncesinde okullarda okutulan müzik dersi kitapları ve programları Türkiye eğitim sisteminde okutulmakta olan dökümanlardı. 2018 yılından itibaren Kıbrıs’lı müzik eğitimcileri tarafından

yazılın müzik eğitimi kitapları okutulmaya başlanmıştır. Genellikle Türkiye ve Türk eğitim sistemini örnek alan KKTC okullarında müzik ğretim ve eğitimine gereği gibi önem vermek, Kıbrıs Türk insanının formasyonunun yükseltilmesi gibi, ülkemizde batı müziğinin yayılmasını ve modern Türk müziğinin, Kıbrıs Türk müziğinin ve müzik yaşamının gelişmesine de önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. KKTC’de müzik eğitimi alanında yeni bir atılımın ve gelişimin yapılması gerekliliği ortaya çıkmış, geleneksel yöntemlerle yürütülen; öğrencinin pasif, öğretmenin aktif olduğu bir müzik dersi profilinin ağdaş eğitim anlayışı ile bağdaşmadığı görülmüş ve eğitim programının yenilenmesi ihtiyaı doğmuştur (Soykunt, 2021).Bu bağlamda;

- Farklı ülkelerin son yıllarda benzer gerekçelerle yenilenip güncellenen ğretim programları incelenmiş,
- Yurt içinde ve yurt dışında eğitim ğretim ve programlar üzerinde yapılan akademik çalışmalar taranmış,
- Başta anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hkmet programları, şura kararları, sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dökümanlar analiz edilmiş,
- Milli Eğim Bakanlığı programlar ve ğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından geliştirilen anketler aracılığıyla ğretmen ve yöneticilerin programlar ve haftalık ders çizelgelerine yönelik görüşleri toplanmış,
- Branşlara yönelik açık uçlu sorulardan oluşan ve elektronik ortamda erişime açılan anket verileri derlenmiş,
- Eğitim fakültelerimizin branşlar ölçeğinde hazırladıkları raporlar incelenmiş,

Bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, bakanlığın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen veya akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programları gözden geçirilip güncellenmiş ve yenilenmiştir. Programın uygulanmasına 2018-2019 eğitim-öğretim yılı itibariyle geçilmiştir. Böylelikle programlar gelişmelerle ve bilimsel , sosyal, teknolojik, vb. gibi ihtiyaçlarla koşutluğunun sürekliliği sağlanmıştır(MEB, Müzik Dersi Öğretim Programı).

2.15 Dokuzuncu Sınıf Müzik Öğretim Programı

T.C. müzik dersi öğretim programında öğrenme alanı temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda her sınıf düzeyinde aşağıdaki dört öğrenme alanı yer alır;

- Dinleme-Söyleme

Bu alanın kazanımları, 9. Sınıf öğrencileri sesi tekniğine uygun olarak kullanır, İstiklal Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyler, düzeyine uygun eserleri notalarına ve süre değerlerine uyarak seslendirir, eserleri hız ve gürlük terimlerine uygun olarak seslendirir, Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirir, Türk müziği türlerinden örnekler seslendirir, toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.

- Müziksel Algı ve Bilgilenme

Bu alanın kazanımları, 9. Sınıf öğrencileri temel müzik yazı ve öğelerini kullanır, basit ölçüleri tanır, yatay ve dikey ikili-üçlü aralıkları tanır, Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanır, Türk müziğinin makamsal yapısını tanır.

- Müziksel Yaratıcılık

Bu alanın kazanımları, 9. Sınıf öğrencileri yatay aralıklardan ezgi oluşturur, dağarcığındaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim eşliği oluşturur, müzikle

ilgili araştırma ve çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanılır, Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırır.

- Müzik Kültürü

Bu alanın kazanımları, 9. Sınıf öğrencileri 17. Yüzyıla kadar Türk müziği tarihinin genel özelliklerini açıklar, ilkçağ uygarlıklarında müziğin genel özelliklerini açıklar, Batı müziğinde Orta Çağ ve Rönesans dönemlerini genel özelliklerini açıklar, Türk Halk müziği ve Türk Sanat müziğinin genel özelliklerini açıklar, ülkemizdeki müzikleri türlerine göre sınıflandırır, dünyanın farklı bölgelerindeki müzik eserlerinden örnekler dinler, majör ve minör tonaliteden oluşan eserleri tanır, ülkemizdeki ve dünyadaki popüler müzik türlerinden seçkin örnekler dinler, sanat-sanatçı ve sanat eseri kavramlarını açıklar.

Uygulanacak olan müzik dersi öğretim programı ile öğrencilerde oluşması beklenen davranışlar aşağıdaki gibidir;

- Nota okuma becerisi geliştirebilme,
- Yaratıcı düşünebilme,
- Müziği iletişim aracı olarak kullanabilme,
- Müziksel performans gösterebilme,
- Müziği teknoloji ile birlikte kullanabilme,
- Müzik terimlerini kullanabilme.

Tablo 2: 9. Sınıf Müzik Dersi Kazanım Sayısı ve Süreleri

Öğrenme Alanları	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran
A. Dinleme- Söyleme	7	35	49
B. Müziksel Algı ve Bilgilendirme	5	12	17
C. Müziksel Yaratıcılık	4	11	15
D. Müzik Kültürü	9	14	19
Toplam	25	72	100

Araştırmacı ders planlarını hazırlarken aşağıdaki kazanımları kullanmıştır;

1. Dinleme-Söyleme Alanı:

- Türk müziği türlerinden örnek eserler seslendirir: Ders planları hazırlanırken kullanılmış olan tüm Kıbrıs halk şarkıları
- Sesi tekniğine uygun olarak kullanır: Etkinliklerde kullanılan şarkıların öğrencilerin düzeyine, ses aralıklarına, gelişim özelliklerine dikkat edilerek seçilmiş olması.

2. Müziksel Algı ve Bilgilenme Alanı:

- Temel müzik yazı ve öğelerini tanır: Etkinliklerde kullanılan şarkıların içinde bulunan temel nota süreleri(dörtlük-sekizlik-onaltılık)
- Basit ölçüleri tanır: Kıbrıs'ım, Kız Sana Nişan Geliyor, Dillirga, Zeytinden Aşı Mısın?, Köprüden Geçemedim türküleri basit ölçülerden olan 2/4 ve 4/4 'lük ölçü sayıları dikkate alınarak seçilmiştir.

3. Müziksel Yaratıcılık:

- Dağarcığındaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim eşliği oluşturur: Bu kazanımın seçilme nedeni aynı zamanda uygulamada yapılabilmesidir. Planlanan etkinliklerde 2/4'lük ölçü sayısında olan Dillirga türküsünde öğrenciler birim vuruşlara dikkat ederek uygun hareketlerde bulunurlar, Köprüden Geçemedim türküsünde ise 4/4'lük birim vuruşa dikkat ederek kendi hareketlerini oluşturarak doğaçlama yaparlar.
- Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırırlar: Her türkünün bir hikayesi anlatmak istediği şeyler vardır. Bu nedenle öğretmen sınıfta öğrencilere biraz kendi bahseder biraz da sonraki ders öğretilecek olan

türkünün hikayesini araştırarak gelmelerini ister. Böylelikle hem derse hazırlık olur hem de kendi halk şarkılarının anlamlarını öğrenmiş olurlar.

2.16 İlgili Yayın ve Araştırmalar

Bu başlıkta Kodály alanında yurtdışı ve Türkiye’ de müzik alanında yapılmış olan çalışmalar incelenmiştir.

2.16.1 Kodály Pedagojisi Alanında Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Zemke (1968), yaptığı “Kodály Müzik Eğitimi Metodu ve Amerika Birleşik Devletleri’ndeki İlkokullara Uygulanması” isimli araştırmasında, Kodály yaklaşımın temel ilkelerini incelemiş, bu araştırma Amerika’da Kodály felsefesinin ve pedagojisinin anlaşılması ve uygulanması için bir başlangıç noktası olmuştur. Bu amaçlar doğrultusunda kitaplar, makaleler, gazeteler incelenmiş ve ilgili kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Bunun sonucunda hazırlanan veriler pilot okullara sunulmuştur. Amerika’daki yapılan ilk çalışmalardan biri olarak kabul edilen bu araştırma ile birlikte Kodály yaklaşımı duyulmaya başlanmıştır. Pilot okul uygulaması sonrası ilköğretim müzik eğitimi için Kodály temelli bir program oluşturulmuş ve bu yaklaşımla kullanılabilecek materyalle geliştirilmiştir.

Darazs (1973), “Zoltan Kodály’ın Müzik Okuma Yaklaşımı ve Lise Seçkin Koro Organizasyonuna Uygulanması Üzerine Bir Çalışma” adlı araştırmasında Kodály yaklaşımına dayalı müziksel okuma etkinliklerinin müziksel gelişimi ve anlayışı ilerletmeyi ve eğitimcilere çeşitli etkinler sunmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Kodály’ın müziksel okuma yaklaşımının lise seviyesindeki seçkin koro organizasyonlarında etkili bir şekilde uygulanabilir olduğu ve müzik gelişimini ve anlayışını önemli ölçüde desteklediği görülmüştür ve koro performansını iyileştirmek için değerli bir araç olduğu kanıtlanmıştır.

Steeves (1984), “Curwen- Kodály El İşaretlerinin Kodály Müfredat Çerçevesinde Perde ve Aralık Ayırımı Üzerindeki Etkisi” isimli çalışmasında, müzik derslerinde Curwen el işaretlerini kullanarak öğrencilerin sesleri tanıma ve aralıkları ayırma becerilerini ölçmeyi amaçlamıştır. Araştırmada yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmada dördüncü sınıfa giden toplam 47 öğrenci yer almıştır (24 kontrol grubu, 23 deney grubu). 37 hafta boyunca ders süreci işlenmiştir. Araştırmada Kodály yaklaşımı ile işlenen derslerin öğrencilerin perde ve aralık ayırma becerine olumlu derecede etkisinin olduğu gözlenmiştir.

Storck (2003), “Kodály’dan İlhan Alan Erken Çocukluk Dönemi Müzik Müfredatı, Doğumdan Beş Yaşına Kadar Çocuklar İçin 40 Ders Planı” araştırmasında, okulöncesi sınıf öğretmenlerinin ve okulöncesi müzik öğretmenleri için 40 dersten oluşan Kodály temelli bir erken çocukluk dönemi müzik programı sunmayı amaçlamıştır. Yöntemin olumlu yönleri olduğunu belirtmiş ulusal eğitim standartlarının desteklediğini, öğrencilerin ileriki sınıflara hazırlaması kültürün korunması için önemli olduğunu belirtmiştir.

Kuplic (2013), “Uluslararası Heidelberg Okulu’nda Temel Eğitime Kodály Temelli Müzik Eğitimi Entegre Etmek” adlı çalışmasında, 7 ders planı hazırlayarak 7-9 yaş arasındaki çocuklara uygulamıştır. Araştırma sonucunda program ile Kodály yaklaşımı temelli müzik eğitimi arasındaki benzerliklerin öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Tesch (2023),”Sınıfta Kodály: Kodály Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerindeki Uygulaması ve Etkinliği Üzerine Bir Çalışma” isimli araştırmasında, Kodály yaklaşımının ilkokul müzik eğitimindeki pratik uygulamasını ve öğretmenlerin bu yaklaşıma dair deneyimlerini inceleyen önemli bir çalışmadır. Kodály yaklaşımının yayınlığına rağmen, öğretmenlerin bilgi ve uygulamadaki

eksiklerinden bahsetmektedir. Anket ve Mülakat gibi iki farklı yöntem kullanılması araştırmaya daha fazla geçerlilik kazandırmıştır. Öğretmenlerin Kodály yaklaşımı yeterliliklerini, öğretim yaparken bu yaklaşımı ne düzeyde kullandıklarını ve hangi teknikleri en etkili bulduklarını belirlemeyi hedeflemektedir. Güney Carolina eyaletindeki müzik öğretmenlerine odaklanması, yerel bağlamda yaklaşımın nasıl kullanıldığını belirlemeye yardımcı olmuştur. Öğretmenlerin deneyimlerinden ve görüşlerinden yola çıkarak yaklaşımın etkililiği arttırılacak ve müzik eğitimi geliştirmek için kullanılmıştır

Kutlimurateviç (2024) "Müzik Öğretiminde Kodály Yönteminin Kullanımı" isimli makalesinde Kodály yaklaşımının müzik eğitimindeki önemini, kapsamını ele almış, bu yaklaşımı daha iyi anlamak ve uygulamak isteyenlere rehberlik edecek bir makale olmasını amaçlamıştır. Yaklaşımın tarihi, temel ilkeleri, faydalarını, uygulama stratejilerini, zorluklarını ve sınırlamalarını ele alarak kapsamlı bir inceleme yapmıştır.

Wen Tan (2023), "Kodály Yöntemini Özel Piyano Dersine Uyarlamak: Etkililik Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma" isimli tezinde, geleneksel bireysel piyano eğitimi ile Kodály yaklaşımını birleştirmeyi amaçlayan yenilikçi bir çalışma olmayı amaçlamıştır. Kodály yaklaşımının daha çok grup dersleri için geliştirilmiş bir metot olduğundan, bu çalışmanın bireysel derslere nasıl adapte edilebileceğine dair önemli bilgiler sunulmuştur. Araştırmacı Kodály yaklaşımını inceleyerek ve sınıf ortamında gözlemleyerek sistemli bir yol izlemiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda Kodály yaklaşımını ile yapılan bireysel piyano derslerinin öğrencilerin çok yönlü müzikal gelişimine katkı sağladığı ortaya koyulmuştur. Tez piyano öğretmenleri için de bu prensibi kendi öğretimlerine entegre etmeleri konusunda değerli ve nemli bir kaynak olarak da sunulmuştur.

2.16.2 Kodály Pedagojisi Alanında Türkiye ‘de Yapılan Araştırmalar

Bakkalbaşı (2019), “Okul Müzik Eğitiminde Kullanılan Türk Halk Ezgilerinin Kodály Yöntemi Dorultusunda İncelenmesi ve Örnek Öğretim Planı” adlı yüksek lisans tezinde okul müzik eğitiminde kullanılan Halk Ezgilerine yönelik Kodály pedagojisine uygun olarak etkinlikler sunulmuştur. Kullanılan Türk ezgileri 1. Sınıf ve 8. Sınıf müzik etkinliklerini kapsamaktadır. Okul müzik eğitiminde kullanılan 49 adet şarkı seçilmiştir ve belirlenen ilkeler doğrultusunda sıralanmıştır. Repertuvar ve öğretim planı hakkında uzman görüşleri alınmıştır, hazırlanan materyallerin okul müzik eğitimine uygun olduğu belirlenmiştir.

Yiğit (2000), “Müzik Eğitiminde Kodály Rolünün Önemi” hakkında yaptığı çalışmada, Kodály metodunun müzik elementlerinin öğretilmesinde kullandığı araçlardan, ilkelerinden, uygulanmasından bahsetmiştir. Kodály metodunda müzik elementlerinin öğretiminde kullanılan tekniklere yer vermiştir. Araştırmasında Kodály müzik ilköğretim ve lise okulunda 1. Sınıftan 11. Sınıfa kadar örnek ders gözlemlerine yer vermiştir. Bu gözlemler sonucunda Kodály metodunun müzik eğitiminde özellikle müzik elementlerinin öğretilmesinde son derece önemli ve etkili bir yaklaşım olduğunu ve Türkiye’deki müzik eğitimi sistemine adapte edilmesi gerektiği ortaya koyulmuştur.

Mete ve Çoban (2022), “Müzik Öğretmenlerini Kodály Yaklaşımına İlişkin Bilgileri ve Uygulama Durumları” isimli araştırmasında, müzik öğretmenlerini Kodály yaklaşımına ilişkin bilgileri ve derslerinde uygulama durumlarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Tarama çalışması yapılmış ve toplam 356 müzik öğretmeninden veri toplanmıştır. Kullanılan yazılımla birlikte öğretmenlerin eğitim düzeyi ile Kodály yaklaşımına ilişkin bilgi durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu

görülmüştür. Doktora eğitimi almış öğretmenlerin lisans eğitimi almış öğretmenlere göre Kodály yaklaşımını daha çok bildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Kar (2020), “Kodály Şarkı Söyleme Merkezli Müzik öğretim Yönteminin İlkeleri Doğrultusunda Kokas pedagojisi Destekli Örnek Ders Planı” isimli araştırmasında Kodály Pedagojisi ve Kokas Pedagojisi kapsamındaki etkinlikleri Bloom’un taksonomisine ve tam öğrenme modeline göre uyum içinde olup olmadıklarını incelemiştir.

Beylik (2022), “İlköğretim 5. Sınıf Müzik Dersini Kodály Yöntemine Göre Yeniden Yapılandırma Çalışması” isimli yüksek lisans tezinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 5. Sınıf müzik dersi planlarını yeniden Kodály yöntemine göre yapılandırmıştır. Araştırmanın verilerine literatür tarama, doküman analizi ve uzmanlarla yapılan görüşmeler sonucu ulaşılmıştır. Hedefler belirlenirken 5. sınıf öğretim programı ve Kodály yaklaşımının amaçları göz önünde bulundurulmuştur. Öğrencilerin ritmik ve melodik becerilerinin, müzikal doğaçlama becerisinin, dinleme becerisinin gelişmesi için etkinlikler hazırlanmıştır ve 22 ders planı sunulmuş ve önerilere yer verilmiştir.

Özeke (2007), “Kodály Yöntemi ve İlköğretim Müzik Dersinde Kodály Uygulamaları” isimli çalışmasında müzik öğretmenlere katkı sağlamak amacıyla Kodály felsefesi ve Kodály araçları hakkında bilgiler vermiştir. Kodály yöntemine göre hazırlanmış örnek ders planları sunmuştur.

Kaya (2023), “Okul öncesi müzik eğitiminde Kodály yaklaşımı temelli bir müzik öğretim programı tasarısı”, isimli çalışmasında Kodály yaklaşımının temel ilkeleri, eğitim araçları, yaklaşımın ortaya çıkışı, eğitimin farklı kademelerindeki durumunun farklı eğitim sistemlerine nasıl uyarlanabileceğini incelenmiştir. Her ülkenin kendi kültürüne göre yaklaşımı şekillendirdiği görülmüştür. Türkiye’deki

eğitim durumu belirlenerek ihtiyaç analizi yapılmış ve okulöncesi dönemin hedef davranışları belirlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ve literatür taraması yapılmıştır. Yapılan analizler tablolaştırılmış, sunulmuş okulöncesi müzik eğitiminde kazandırılması gereken davranışlara yönelik, tema, alt tema ve kategoriler doğrultusunda okulöncesi müzik eğitiminin kazanımları belirlenmiştir. Kaya'nın çalışması sonucunda ortaya çıkan program tasarısı Kodly yaklaşımının Türkiye'deki okul öncesi çocuklarının ihtiyaçlarına ve kültürel bağlamına uygun bir şekilde tematik bir yapıya sahip olduğu, hedef davranışlara odaklanan ve okul öncesi müzik eğitiminin kazanımlarını net bir şekilde tanımlayan bir ereve olarak sunulmuştur.

Glle (2019), "Kodly Yönteminin Ortaokul ğrencilerinin Blok Flüt Performansına ve Müzik Dersi Tutumlarına Olan Etkisinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinde, yarı deneysel yöntem kullanılarak, devlet okulunda okuyan 61 öğrencinin deney kontrol grubu olarak ayırmış ve toplam 12 hafta olacak şekilde dersleri planlayarak deneyi yapmıştır. 6. Sınıf müzik kitabındaki 7 kazanım seçilerek dersler planlanmış ve uygulanmıştır. Uygulamalar sonucunda; deney grubunun performansının, kontrol grubunun performansına göre anlamlı derecede farklılaştığı grlmştir.

Küçük (2019), "Kodly ve Dalcroze Yaklaşımlarıyla Oluşturulmuş Etkinliklerin 5E Modeline göre Tasarlanan İlkokul 3. Sınıf Müzik Dersinde Kullanımı" isimli doktora tezinde bu iki yaklaşımın müzik dersinde kullanılmasının birbirini destekleyici nitelikte olduğunu belirtmiştir. Çağdaş yaklaşımlarla desteklenerek ilkokul 3.sınıf öğrencilerin seviyesine uyumlu hale getirilmiş etkinliklerin, 5E modeli ile tasarlanan müzikal ders başarısına ve müzik dersine yönelik ğrenci fikirlerine olan etkisinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Araştırmanın alışma grubunu toplam 10 ğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri nitel ve nicel olarak iki şekilde incelenmiştir.

Araştırma sonucu 3. Sınıf müzik etkinliklerine uyarlanan yaklaşımların müzik dersine başarısı olumlu yönde olmuştur.

Çeliksaş (2021), “Kodály Temelli Müzik Öğretim Programının Çocuk Korosu Eğitiminde Müziksel İşitme ve Okuma Becerilerine Olan Etkisi” isimli doktora tezinde, araştırma süresinde metodun işleyişi, metotta kullanılan teknik ve araçlar ile materyaller göz önünde bulundurularak 30 adet ders planı içeren bir öğretim programı hazırlanmış ve eğitim alan çocuklara uygulanmıştır. Tek grup öntest- son test deneysel desen kullanarak yapılan araştırmanın uygulamalarında tonal işitme ve deşifre içeren testler kullanılmıştır. Özellikle çocukların işitsel becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğu görülmüştür.

Kodály Yaklaşımının Türkiye’de yapılmış olan tüm çalışmaların incelendiği bilimsel araştırma olan Kaya (2007) ‘nın, çalışması genel tarama modeliyle yapılmış betimsel bir çalışmadır. 15 lisansüstü tez, 10 bildiri ve makale araştırmaya alınmış ve yılı, türü, konusu ve yöntemi dikkate alınarak bir tablo oluşturulmuştur. Yapılan ilk çalışma 1995 yılında, yapılan en çok çalışmanın ise 2018 yılında olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda yukarıda belirtilen araştırmalar dikkate alınarak, Kodály yaklaşımı ile ilgili ülkemizde yapılan iki Kodály çalışması dışında çalışma yapılmamış olması bu çalışmanın yapılması gerekliliğini göstermiştir.

Bölüm 3

YÖNTEM

Araştırmanın yöntemine dair bilgiler bu bölümde açıklanmıştır. Araştırmanın işlem basamakları verilmiş ve kullanılan çalışma materyalleri belirtilmiştir. Veri toplama araçları ve veri toplama süreci açıklandıktan sonra veriler analiz edilerek sonuç-tartışma-öneriler kısmına geçilmiştir.

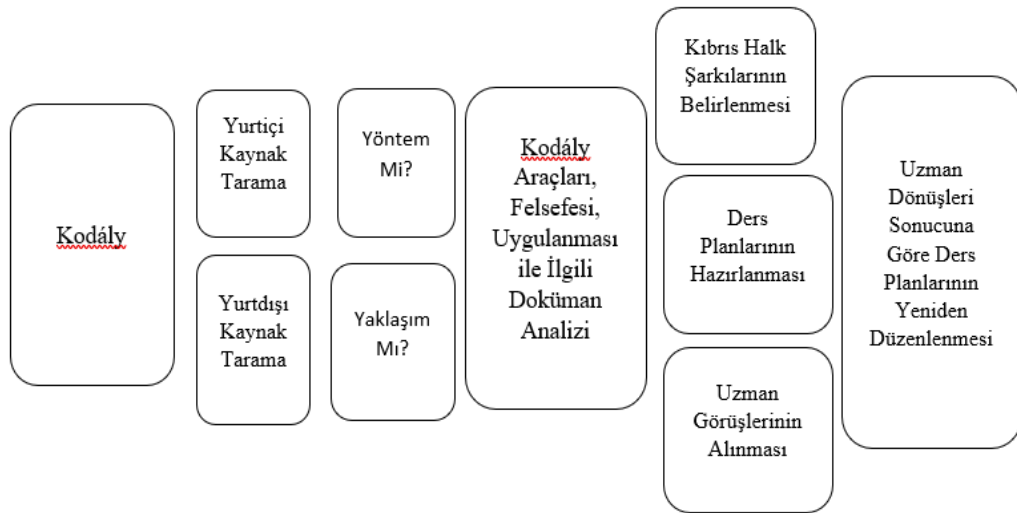
3.1 Araştırma Deseni

Kodály yaklaşımına göre Kıbrıs halk şarkılarının kullanılması: örnek etkinlik taslağı ve uzman görüşleri üzerine yapılan bu çalışmada, nitel bir araştırma yöntemi ile Kodály kavramının KKTC’de var olan durumunu ortaya koymaya çalışması bakımından betimsel bir araştırma yapılmıştır. Araştırma verileri “alan yazın çalışması” ve “uzman görüşleri” ile sağlanmıştır.

Bilim, gerçeği ve olguları önyargısız, tarafsız olarak anlama, bulma ve doğrulama yöntemidir. Araştırma yöntemleri bilimsel düşüncenin bir sonucudur (Kaptanoğlu, 2013). Bilimsel araştırma ise birbirini takip eden ve etkileyen, basamak ya da etkinliklerden oluşan sistematik bir süreçtir (Büyüköztürk, 2013). Bilimsel araştırmalar genel olarak nitel ve nicel araştırma olmak üzere iki alanda yürütülmektedir. Nitel araştırma kavramı, farklı disiplinleri ve birçok kavramı bir araya getirdiğinden tek bir şekilde tanımlamak oldukça zordur. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi farklı nitel veri oluşturma yöntemlerinin kullanıldığı, bakış açılarının, algılarının ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği bir

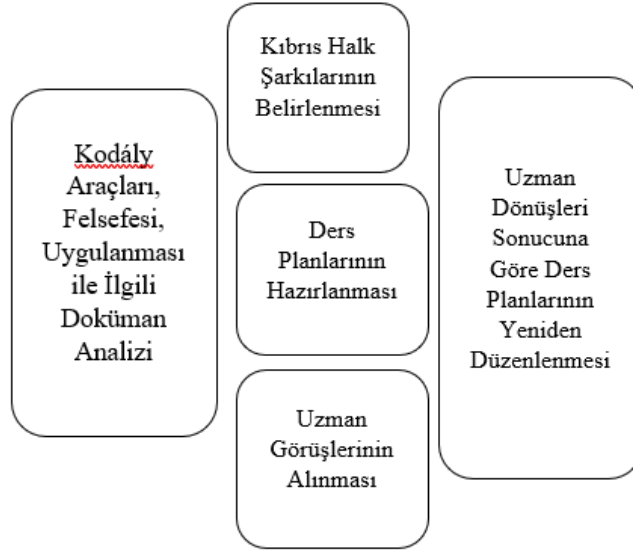
araştırmadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Nitel yaklaşımlar, geleneksel araştırma yöntemleri ile ifade edilmesi zor olan konuları aydınlatabilmek amacıyla kullanılmaktadır. Amaç konuyla ilgili derinlemesine bakış açısı sunmaktır. “ Alan Yazın Çalışması” da nitel araştırmalarda, veri toplamada çeşitliliği sağlanması ve konuya doğrudan yoğunlaşmada etkin olması sebebiyle sıklıkla tercih edilmektedir (Metin, 2018).

Nitel araştırmalar, olguların ardındaki anlamları araştırmayı amaçlayan ve insan deneyimlerinin nasıl yorumlanıp anlamlandırılabilirliğini ortaya çıkaran, araştırmacının katılımcı rolünde olduğu, esnek bir yapıya sahiptir (Merriam, 2009)

Şekil 4. Araştırma Deseni

Şekil 5 'de araştırma desenine ait basamaklar gösterilmiştir. 1. Aşamada yurt dışındaki ve yurt içindeki kaynaklar taranarak araştırılan konunun “yöntem mi? Yaklaşım mı?” olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf içinde yapılan etkinliklerin yöntem, bu etkinlikleri gerçekleştirme amacının yaklaşım olarak ifadelendirildiği görülmüştür. 2. Aşamada doküman analizi yapılmış ve Kodály Felsefesini, amaçlarını, araçlarını, uygulaması belirlenmeye çalışılmıştır.

Şekil 5. Örnek Ders Planı ve Repertuar Oluşturma İşlem Basamakları

Bu araçların nasıl kullanıldığı netleştirildikten sonra 3. Aşamaya geçilmiştir. Bu aşamada Kodály ders planlarının halk ezgilerine uyarlama ve ders içinde yapılacak uygulamaya dönük etkinliklerin seçimi için doküman analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonrası halk şarkılarından oluşan 32 şarkılık bir repertuar toplanmıştır. KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı (1999), Folkder Yayınları (2008). Özellikle 9. Sınıf kazanımlarına uygun olan 7 tanesi seçilmiştir. Kodály öğretim sırası dikkate alınarak toplanan halk ezgileri bir sıraya koyulmuş ve basitten karmaşığa doğru dizilmiştir. Bu şekilde Kodály etkinliklerine dair bir repertuar oluşturulmuştur. Sonrasında ritmik öge öğretim sırasına göre sıralanmıştır. Kodály yaklaşımının öngördüğü araçlar dikkate alınarak seçilen halk ezgilerinden ders planı oluşturulmuştur. Sonrasında oluşturulan materyaller MEB 9. Sınıf hedef kazanımları ile karşılaştırılmış, ilişkili olduğu düşünülen kazanımlar listeye alınmıştır. Çalışma ürünü olarak ortaya çıkan tüm materyaller ilgili uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri sonrası alınan geri dönütler doğrultusunda ders planlarında değişiklikler yapılmıştır. Uzman yorumlarına “Bulgular ve Tartışma” bölümünde yer verilmiştir.

3.2 Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri 2024- 2025 eğitim öğretim yılı içerisinde araştırmacı tarafından e-posta yolu ile uzman görüşü alınmasıyla elde edilmiştir. Bu araştırmaya konu olan verileri toplamak için doküman analizi ve uzman görüşleri alınmıştır. Yurtiçi ve yurtdışında yapılan araştırmalar incelenmiş ona göre ders planları ve ders planlarına göre hazırlanan uzman görüşü soruları hazırlanmıştır. Veri toplamak için oluşturulan görüşme soruları, yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış olarak üç bölümde toplanabilir. Yapılandırılmış görüşme soruları önceden belirlenen bir dizi soru ve cevaptan oluşurken, yapılandırılmamış görüşmeler açık uçlu sorular içerir. Her iki türün de özelliklerini taşıyan yarı yapılandırılmış görüşme soruları ise araştırmacıya araştırma alanları hakkında soru sormada esneklik sağlar ve konuları daha derinlemesine keşfetmesine olanak sağlar. Yapılandırılmamış görüşmede sorulacak sorular görüşmenin akışına göre belirlenirken, yapılandırılmış görüşmede özellikle bazı soruların cevabı aranır. Görüşme formu hazırlanırken farklı bakış açısına sahip insanlardan aynı konuya dair bilgi alınması amaçlanır. Araştırmacı hazırladığı yapılandırılmamış soruları uzman görüşü alabilmek için alanında uzman olarak seçilen kişilerin bilgilerine başvurmuştur. Hazırlanmış olan görüşme formu ve etkinlik planları aynı zamanda İngilizceye çevrilerek yurtdışında görev yapmakta olan uzman kişilere yollanmıştır.

3.3 Alanyazın Çalışması

Kelime anlamı olarak literatür ile aynı anlamda kullanılan alanyazın araştırmacının ilgilendiği konuyla ilgili bilimsel çalışmaların bütününe ifade etmek için kullanılır. Bilimsel bir çalışmada alanyazın, bilimsel araştırmanın üzerinde temellendirildiği ana yapıyı temsil eder. Tez, makale, bildiri, araştırma önerisi gibi hemen her türlü araştırmada öncelikle alanyazının açık ve kapsayıcı bir şekilde

sentezlenmesi, bilimsel bir yayın havuzunun oluşturulması gerekir. Bir bilimsel araştırma yürütülürken araştırmacının yapması gereken ilk iş konu ile ilgili mevcut alanyazını okumak, sentezlemek ve raporlamaktır (Fırat, 2023). Alanyazın taramasının amacı, bulguları, üniteler, işlemler, çıktılar ve ortamlar arasında bütünleştirmek ve genelleştirmek; bir alandaki tartışmayı çözmek veya farklı alanlarda kullanılan dili birleştirmektir. Bir alanyazın taraması yapmak, bir yazarın kelime bilgisi, teori, anahtar değişkenler ve olgular ile birlikte yöntemi ve tarihi de dahil olmak üzere belirli bir çalışma alanı hakkındaki bilgisini göstermenin bir yoludur (Randolph, 2018). Bu araştırma da Kodály Yaklaşımı hakkında yurtdışı ve yurt içinde yayınlanan akademik çalışmalar, kitaplar ve belgeler taranarak alanyazın çalışması adı altında yer almıştır. Araştırmanın ilgili literatür bölümünde yapılmış olan akademik çalışmaların bir bölümüne yer verilmiştir. Ders etkinliklerinde kullanılacak olan halk ezgilerinin seçimi için, MEB 9. Sınıf öğretim planı ve kazanımları incelenmiş ve öğrenci seviyesine uygun olan 32 şarkılık repertuvar içerisinde 7 halk ezgisi seçilmiştir. Seçilen halk şarkıları öğrencilerin ses özelliklerine, kazanımlar ile uygun olmasına, bir incelenmiş olan kaynak öğrenci kitaplarında var olanlar ile benzer olmasına dikkat edilerek seçilmiştir. Seçilen halk ezgilerinde basitten karmaşığa doğru bir yol izlenmesine dikkat edilmiştir.

Tablo 3: Otuz İki Şarkı Repertuvar

1. Akşamına n İkinci Arasında	2. Ben Seni Sevdim Seveli	3. Berber	4. Cemile
5. Al Beni Beni	6. Değirmenci	7. Düdüğü Çala Çala	8. Güzel Ayşem
9. Bahcada Guzu	10. Besmeleyna n Çıkdım Yola	11. Garanfil Türküsü	12. Hanaylar Yaptırdı m
13. Baygın Cemile	14. Dolama	15. Gelin Baldır Petekdir	16. Havva Molla
17. İki Civan Kalkmış Oyuna	18. Enginar Oyulur mu?	19. Kebapçıları n Şişi	20. Leymosu n Dedikleri
21. Mağusa Limanı	22. Mefdun Oldum	23. Münüse	24. Oğlan Oğlan
25. Şarhoş Zeybeği	26. Vaporum Üç Borulu	27. Zeytinden Aşı Mısın?	28. Al Yemeni Mor Yemeni
29. Kız Sana Nişan Geliyor	30. Köprüden Geçemedim	31. Kıbrıs'ım	32. Dillirga

Tablo 4: Yedi Şarkı Repertuvar

1. Köprüden Geçemedim	2. Dolama	3. Zeytinden Aşı Mısın?	4. Al Yemeni Mor Yemeni
5. Kız Sana Nişan Geliyor	6. Kıbrıs'ım	7. Dillirga	

3.4 Ders Planlarının Hazırlanması

Bu araştırmada 9. Sınıf müzik dersi programı Müziksel Uygulamalar, Yaratma ve Dinleme alanlarından oluşan kazanımlar kullanılmıştır (2.15’de detaylı olarak kazanımlardan bahsedilmiştir). Kodály pedagojisine göre her bir öğrencinin öncelikle kendi halk müziğini anlaması, öğrenmesi, söylemesi ardından evrensel müziği kavrayıp kendi halk müziğini ile ilişkilendirebilmesi gereklidir. Kodály pedagojisi her çocuğun erişebileceği tek bir müzik eğitiminin şarkı söylemeye dayalı olduğunu ifade ederek müzik çalışmalarının sürdürebileceğini vurgulamaktadır. Bu ifadeye göre toplamda 7 adet halk şarkısı seçilmiş ve Kodály yaklaşımına göre etkinlikler

hazırlanmıştır (Bkz.Ek1). Bu çalışmada yer alan etkinlikler, Kodály yaklaşımı öğrenme sırası temel alınarak oluşturulmuştur. Öncelikle melodik kalıplar, ritmik figürler, ölçü sayıları, ses alanları, diziler ve diğer karakteristik özellikler saptanmış ve bunların düzen içinde nasıl öğretileceği belirlenmiştir. Kullanılan türkülerde ‘re-sol’ T4’ lü aralığı, 2/4 lük, 4/4 lük, 5/8 lik ve 9/8 lik tekrar eden ritim kalıpları, büyük 2’li, küçük 2’li aralıkları şeklinde incelemeler yapılmıştır. Ölçü sayıları dikkate alınarak basitten karmaşığa doğru bir yol izlenmiştir. Her etkinlik için odak noktası ve yardımcı odak noktaları planlanmıştır. Ritim öğretiminde parmak tartım işaretleri ve çubuk notasyon kullanılarak notaların öğretimi somutlaştırılmıştır. Etkinliklerde kullanılan fonomimi öğrencilerin ses yüksekliklerini ayırt etmelerini, kalın sestene- ince sese veya ince sestene- kalın sese giden inici ve çıkıcı sesleri fark edebilmelerini sağlamayı amaçlamıştır. Türkü öğretiminde kullanılan bağıl solmizasyon, türkülere yönelik solfej, şarkıyı içten söyleme, şarkı sırasını bozma, nöbetleşe söyleşim türkünün daha iyi öğrenilmesini sağlamanın yanında dersi daha ilginç hale getirir, öğrenciyi derse karşı güdüler ve pekiştirmelerini sağlar.

Tablo 5:Kodály Ders Planı Araçları

	1	2	3	4	5	6	7
Şarkı İsmi	Kıbrıs'ım	Kız Sana Nişan Geliyor	Dillirga	Zeytinden Aşı Mısın?	Köprüden Geçemedim	Al Yemeni Mor Yemeni	Dolama
Ölçü	2/4	2/4	2/4	4/4	4/4	5/8	9/8
Sayı							
Ses Aralığı	Re1 Re2	Sol1 Mi2	Re1 La1	Mil Si1	Mii1 Si1	Re1 Re2	La1 La2
	minör	majör	Natürel	majör	majör	Natürel	Natürel
Tonu			minör			minör	minör
Ritmi	Ta Ti-ti Ta-ka-di Ta-mi Ka-mi	Ta Ti-ti Ta-dimi TaKaMi TaKa-Mi	Too Ta Ti-Ti Ta-DiMi TaKa-Di	Too Ta Ti-Ti Ta-DiMi Di-Mi	Too Ta Ti-Ti TaKaDiMi TaKaDi	Tum TaKiDa Ta-Da Ta-Ki	Ta Ti-Ti
Kodály Araçları	Parmak Tartım, Fonomimi, Ostinato	Fanomimi, Bağıl Solmizasyon	Grafik Notasyon, Şarkı Sırası Bozma, Doğaçlama Dans	Ritmik Kanon, Fonomimi, İçten Söyleme, Ostinato	Çubuk Notasyon, Fonomimi, Tersten Söyleme	Ritmik Kanon, Fonomimi, Nöbetleşe Söyleşim, Doğaçlama Dans	Ritim Sırası Bozma, Dans, İçten Söyleme Şarkı Sırası Bozma, Ostinato

Genel olarak müfredat ve ders kitapları incelendiğinde 9. Sınıf müzik eğitiminde Kodály pedagojisine uygun ders etkinlikleri planlanmadığı görülmüştür. Ancak Soykunt (2021) 'un yaptığı deneysel çalışmada da görüleceği üzere Kodály yaklaşımı ile yapılan derslerde öğrencinin müziksel bilgi ve becerilerinde başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre Kodály yaklaşımının ülkemizde müzik eğitimlerinde kullanılması öğrenci açısından bilgide kalıcılık, öğreticilik ve derslerde eğlenceli ortam oluşturduğu görülmüştür.

3.5 Uzman Görüşü Alma

Araştırmanın repertuvar oluşturma kısmından sonra seçilmiş olan yedi adet Kıbrıs Türk Halk ezgileri ile ilgili Kodály etkinlikleri oluşturulmuştur. Oluşturulmuş olan bu etkinlik planları alanında uzman olan 6 kişiye sunulmuştur. Yurtiçinde görev

yapmakta 5 eğitimci, yurtdışında görev yapmakta olan 1 eğitimciye elektronik posta yolu ile ders planları ve etkinlikleri gönderilmiştir. Yurtdışında görev yapmakta olan uzman eğitimci için tüm ders planları ve uzman görüşme soruları İngilizceye çevrilmiştir. Uzmanların demografik yapısı aşağıdaki gibidir;

Tablo 6: Uzman Demografik Yapı

Uzmanlar	Cinsiyet	Ünvan	Yurtiçi	Yurtdışı
U1	Kadın	Yrd. Doç.	×	
U2	Erkek	Uzman		×
U3	Kadın	Doç. Dr.	×	
U4	Kadın	Yrd. Doç.	×	
U5	Kadın	Öğretmen	×	
U6	Kadın	Öğretmen	×	

Uzmanlara yollanan görüşme soruları aşağıdaki gibidir:

1. Hazırlanan etkinlikler Kodály yaklaşımı dersin işleniş aşamalarına göre nasıl değerlendiriyorsunuz?
2. Kodály yaklaşımı ile hazırlanan etkinliklerde, giriş ve geliştirme aşamaları arası geçiş etkinliklerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Kıbrıs türkülerinin öğretiminde kullanılan Kodály yaklaşımı kullanımını nasıl değerlendiriyorsunuz?
4. 9. Sınıf ders planı etkinliklerinde hedeflerin kazandırılmasında Kodály yaklaşımının kullanılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
5. 9. Sınıf müzik dersi hedeflerinin kazandırılmasını kolaylaştırılmasında Kodály yaklaşımının kullanılması nasıl değerlendiriyorsunuz?
6. Kodály yaklaşımıyla hazırlanmış ders planlarında ne gibi eksiklikler vardır?

7. Kodály yaklaşımıyla hazırlanmış ders planları şarkı söyleme becerisine ilişkin kazandırılması gereken davranışlar için ne derece etkilidir?
8. 9. Sınıf müzik eğitimine yönelik ihtiyaçlar nelerdir?
9. Hazırlanan ders planı, ritmik unsurların kazandırılmasında sizce ne kadar etkilidir?
10. 9.sınıf müzik eğitimindeki gereksinimlerin karşılanması için sizin önerdiğiniz çalışmalar nelerdir?

3.6 Veri Analizleri

Araştırmaya konu olan ve toplanan tüm veriler nitel araştırma yöntemi olan içerik analizi, betimsel ve kaynak tarama analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Betimsel analiz yaklaşımına göre elde edilen veriler önceden belirlenen veya gözlem ve görüşme sürecinde kullanılan sorular ve boyutlar dikkate alınarak belirlenen temalara göre düzenlenir ve sunulur. Yapılan bu analizin amacı okuyucuya bilgileri ve bulguları düzenlenmiş bir şekilde sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Alanyazın taraması yapabilmek için yurt içinden 19, yurt dışından 31 olacak şekilde doğrudan bu çalışma konusu ile bağlantılı olduğu düşünülen 50 adet kaynak çalışma incelenmiştir. Yapılan tüm çalışmalara ulaşamayacağı için elektronik ortamda var olan ve doğrudan Kodály Yaklaşımı ile ilgili olduğu düşünülen çalışmalar alınmıştır. Doğrudan bağlantılı olduğu düşünülen 50 araştırma içerisinde, öğretim planı sunan, ilkökul ve ortaokul kademesine yönelik çalışmalar, araştırmalar yapan veriler de elde edilmiştir. Ancak Kodály yaklaşımının 9. Sınıf kademesine yönelik herhangi bir ders planına rastlanmamıştır. Yapılan yurt içi ve dışı çalışmaların birçoğunda uygulamaların nasıl yapılması gerektiğini, ders planlarının nasıl olması gerektiğini sunan birçok çalışmaya rastlanmıştır. Öncelikle Kıbrıs Halk şarkılarına ulaşılabilen tüm kaynakları incelenmiştir. Yazılı kaynaklar ve elektronik ortamdaki kaynaklar incelendikten sonra

basitten karmaşığa göre dizilmiştir. Dizilen halk şarkılarından oluşan otuz iki şarkılık bir repertuvar oluşturulmuştur. Oluşturulan repertuvardan ses sınırları, melodik unsurlar, ritmik unsurlar vb. gibi öğeler dikkate alınarak yedi tanesi seçilmiştir. Seçilen yedi halk şarkısına Kodály yaklaşımı dikkate alınarak etkinlikler oluşturulmuştur. Oluşturulan her sınıf içi etkinliğin tüm basamaklarında Kodály felsefesi, materyalleri ve araçları kullanılmıştır. Tüm etkinlikler oluşturulduktan sonra 9. Sınıf müzik eğitimi kazanımları açılmış ve uygun olan kazanımlar ve etkinlikler eşleştirilmiştir. Uzman görüşlerini alabilmek için on sorudan oluşan uzman görüşme formu oluşturulmuştur. Oluşturulan görüşme soruları uzmanlardan geri dönüş alındıktan sonra tekrardan düzenlenmiştir. Alanında uzman olan kişilere gönderilen forma eklerde yer verilmiştir (bkz: Ek2)

Bölüm 4

BULGULAR

Bu bölümde araştırma boyunca elde edilen veriler ve bu verilerle ilgili bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Aşağıda hazırlanmış olan 7 haftalık ders planlarına yer verilmiş, sonrasında elde edilen uzman görüşleri, bulgular bölümünde ele alınmıştır.

ETKİNLİK 1

Dersin amacı: Tam 4'lü aralığını duyurma, ses yüksekliklerinin kavranması, noktalı dörtlük, sekizlik ve on altılık notaların hissedilmesi.

Süre: 40

Öğrencilerin Ön Bilgileri:

- Düzeyine uygun(bir oktav sesler, basit ve bileşik ölçüler) eserleri notalarına ve süre değerlerine uygun olarak solfejini yapar.

Ders Sonu Kazanım:

- Tam 4'lü aralığını kavrar
- Tam 4'lü aralığını seslendirir
- Fonomimi işaretini kullanır
- Kıbrıs'ım şarkısını ses sürelerine uygun söyler
- Parmak tartım işaretlerini kullanır

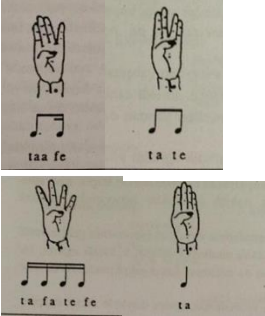
Dersin Odak Noktası: Kıbrıs'ım türküsünün içindeki noktalı dörtlük notaların öğretilmesi.

Yardımcı Odak Noktası: Bu bölümde türkü öğretmen tarafından hoparlörden açılır ve öğrenciler tarafından dinlenir.

Değerlendirme: Gözlem

Materyaller: Halk türkülerinden Kıbrıs'ım türküsü.

Tablo 7: Etkinlik 1

NE?	NASIL?	NEDEN?
Şarkıyı hissettirme	Öğretilecek şarkının öğrenci tarafından hissedilmesi.	Şarkıya giriş
Şarkıya uygun doğaçlama hareket	Öğrenciler uygun bir alanda şarkının ritmine ve melodisine uygun istedikleri gibi hareket edip ses çıkarırlar.	Şarkının içselleştirilmesi
Ritim çalışması ve parmak tartım işaretleri	Öğretmen öğreteceği türküye hazırlık olması için önce ritim çalışması yaptırır. Türkünün içinde noktalı sekizlik ve dörtlük notalar vardır. Bu nota sürelerinin somut olarak kavranması için parmak tartım işaretleri kullanılır.	Sekizlik ve dörtlük notaların parmak tarım işaretleri kullanılarak öğretilmesi.
		
Fonomimi çalışması ile T4'lü aralığı	Her bir görsel öğretmen tarafından gösterilir ve öğrenci tekrar eder. Tahtaya temsil ettiği nota değerleri asılır.	Tam 4'lü aralığının duyurulması ve seslendirilmesi. Fonomimi işaretlerinin öğrenilmesi.
Nöbetleşe Söyleşim/soru-cevap söyleşim	Öğreteceği türkünün ilk ölçüleri parmak tartım işaretleri ile çalınır. Fonomimi el işaretleri ile do2 notasından başlayarak do2 notasına kadar tek tek temsil ettikleri seslerle	Birbirini takip edebilme, sırasını bekleyebilme.

Ostinato	birlikte gösterir. Ses yüksekliklerinin kavranması önemlidir. Öğretmen öğreteceği türkünün ilk sesleri olan T4'lü aralığını öncelikle piyanoda duyurur ve fonomimi ile tekrar edip öğrencilerin de tekrar etmesini sağlar. Öğretilecek olan şarkı önce öğretmen tarafından sözleri söylenmeden sadece fonomimi ile gösterilir. Öğrencilere tekrar ettirilir. Sınıf 2 gruba ayrılır ve gruplar sırayla birbirini takip ederek türküyü söyler. Öğrenilen türkü sol minör tonundadır ve re – sol notalarıyla başlamıştır. Ritim çalgıları eklenerek ostinato oluşturulur.
----------	---

Açılış: Öğretmen bu derste öğreteceği şarkıyı öncelikli olarak piyanodan çalarak öğrencilerin dinlemesini sağlar. Öğrencilere şarkıyı bilip bilmedikleri sorulur bilenler için eşlik edilmesi istenir. Daha sonra öğretmen her öğrenciyi tahtanın önüne veya uygun bir alana çağırır, öğrenciler bir yandan şarkıyı dinlerken bir yandan istedikleri gibi kollarını, bacaklarını hareket ettirmeleri veya beden hareketleri ile ses çıkartmaları istenir. Kıbrıs'ım şarkısı için ritim çalışması yapılacaktır çünkü on altılık, sekizlik ve dörtlük notalar içermektedir. Öğretmen bu nota sürelerinin somut şekilde kavranmasını istediği için parmak tartım yöntemini kullanmaktadır. Öncelikle şarkının içinde geçen nota süreleri tek tek saptanır ve öğretmen tarafından gösterilir. Daha sonra tek tek saptanan nota süreleri bu sefer de önce dörtlük ve sekizlik beraber daha sonra sekizlik ve on altılık beraber olacak şekilde birleştirilir. Parmak tartım

işaretleri tahtaya asılır ve temsil edilen nota değerleri de altına asılır. Öğretilecek olan Kıbrıs'ım şarkısına hazırlık olması için ilk 2 ölçüsü parmak tartımla tekrar edilir.

Geliştirme : Şarkı öğretimine geçmeden önce öğretmen ses yüksekliklerini ve ritim sürelerini iyice kavratmak istediği için fonomimi işaretlerini kullanır. Öncelikle piyanoda do sesinden başlayarak do2 sesine kadar çalar ve notaların seslerinin farklı olduklarını duyurur. Duyurduktan sonra fonomimi el işaretlerini gösterir (ip ucu olması için görseller tahtaya asılır). Şarkının sesleri re – sol sesleriyle başladığı için bu iki ses bolca tekrar edilir. Şarkı parçalara bölünerek ölçü ölçü kulaktan öğretim yolu ile çokça tekrar edilir. Ardında fonomimi işaretleri eklenerek pekiştirilir. Sınıf 2 gruba ayrılır ver gruplar sırayla birbirini takip ederek türküyü söyler. Böylelikle çok kez tekrar edilmiş olur.

Bitiş : Şarkı bolca tekrar edilmiş ve iyice öğrenilmiştir. Melodi çalgıları eklenir, bir grup öğrenci sadece re-sol aralığını tekrar ederken bir grup öğrenci Kıbrıs'ım türküsünü söyler. Bu etkinlik değiştirilerek tekrar edilir.

ETKİNLİK 2

Dersin Amacı: Bağlı solmizasyon öğretimi

Süresi: 40 Dakika

Ön bilgiler:

- Tam 4'lü aralığını kavrar
- Tam 4'lü aralığını seslendirir
- Fonomimi işaretini kullanır
- Parmak tartım işaretlerini kullanır

Ders Sonu Kazanımları:

- Bağlı Solmizasyon yapar
- Büyük 3'lü aralığını seslendirir

Odak Noktası: Bağlı solmizasyon

Yardımcı Odak Noktası: Türkünün hikayesi oluşturulur veya canlandırılır.

Değerlendirme: Bağlı solmizasyonu öğrenme ve seslendirme durumuna göre değerlendirilecektir.

Materyaller: Kıbrıs Halk Türkülerinden Kız Sana Nişan Geliyor türküsü, ksilofon.

Tablo 8: Etkinlik 2

NE?	NASIL?	NEDEN?
Büyük 3'lü aralığını	Türkü içinde çokça sol-si büyük 3lü aralığı kullanıldığı için öğretmen piyanodan bu aralığı duyurur.	Büyük 3Lü aralığını tanıma
Fonomimi	Türkü notaları birbirine yakın sesler olduğu için öğretmen piyanodan tek tek çalarak nota isimlerini söyler öğrenciler fonomimi ile notaları bulmaya çalışır.	Öğrenilecek olan türkü seslerini tanıma
Bağlı Solmizasyon	Öğretmen ölçü ölçü türküyü piyanodan çalar ve öğrenciler önce mutlak nota isimleriyle daha sonra bağlı solmizasyon ile seslendirirler.	Bağlı solmizasyonu tanıma
Türkü öğretimi	Notalar pekiştirilir ve türkünün sözleri eklenir. Türkü içerisinde birbirini tekrar eden ölçüler seçilerek bir grup öğrenci tarafından çalınır.	Türkü aracılığı ile ostinatoyu tanıma

Açılış: Öğretmen derse bildikleri bir Kıbrıs oyunu var mı ? diye sorarak başlar. Kıbrıs Türk halk danslarında sıklıkla kullanılan danslar ve oyunlarından bahsedilerek işlenecek olan konuya ilgi çekilir. Türküye hazırlık olarak ses açma alıştırmaları yapılır.

Geliştirme: Çeşitli ses açma çalışmaları yapıldıktan sonra türkünün içinde de sıklıkla geçen Büyük 3'lü aralığı piyanoda öğretmen tarafından öğrencilere duyurulur. Çok fazla teorik bilgiye girilmeden kaç sestten oluştuğu konuşulur. Önceki derste öğretilen Kıbrıs'ım türküsü ile aynı ölçü sayısına sahip olduğu için bu ders daha çok sesler ve aralıklar üzerinde durulacaktır. Öğretmen piyanodan Büyük 3'lü aralığını duyurduktan sonra fonomimi ile bu aralıklar tekrar edilir ve aynı zamanda “na” hecesi

ile söylenir. Hem fonomimi işaretleri hem de büyük 3'lü aralığı pekiştirilmiş olur. Türkü içerisinde inici ve çıkıcı aralıklar kullanıldığı için (sol-la-si-do-re/ mi-re-do-si-la-sol) fonomimi kullanılarak bu aralıklar çokça söylenir. Öğretmen sözlere geçmeden önce ölçü ölçü çalarak nota isimlerini ekler. Öncelikli olarak mutlak nota isimleri söylenir daha sonra bağıl solmizasyon kullanılır. Bağıl solmizasyon etkinliği tekrar edildikten sonra sözler eklenir ve kulaktan öğretim yöntemiyle öğretilir. Entonasyonla ilgili sıkıntı yaşanan yerler çokça tekrar edilir.

Bitiş: Türkü iyice öğrenildikten sonra bir öğrenci seçilir ve ksilofon ile türkünün son iki ölçüsü tekrar edilir .öğrencilerin hepsinin ostintoya katılması için değiştirilerek devam edilir. Ostinato devam ederken diğer öğrenciler türküyü söylemeye devam ederler.

ETKİNLİK 3

Dersin amacı: Tam 5’li aralığı öğretimi.

Süresi: 40 dakika

Ön bilgiler:

- Tam 4’lü aralığını seslendirir
- Fonomimi işaretini kullanır
- Büyük 3lü aralığı seslendirir
- 2/4 lük ölçü sayısını tanır

Ders Sonu Kazanımları:

- Dillirga türküsünü süre değerlerine uygun olarak okur.
- Tam 5li aralığını tanır.
- Nöbetleşe söyleşim/ soru-cevap yapar.
- Grafik notasyonları tanır.

Odak Noktası: Tam 5li aralığı.

Yardımcı Odak Noktası: Dillirga türküsü dinlenir ve ölçü sayısına uygun hareket doğaçlaması yapılır.

Değerlendirme: Sınıf içi performans ve türküyü seslendirme durumu.

Materyaller: Dillirga türküsünü öğretimi.

Tablo 9: Etkinlik 3

NE?	NASIL?	NEDEN?
Grafik notasyon	Tam 5li aralığına giriş için tahtaya re-sol aralığını belirten daireler çizilir. ○ Re ○ re ○ Sol ○ sol	Tam 5li aralığını tanıma
Dillirga Türküsü		
Nöbetleşe Söyleşim/soru-cevap söyleşim	Kulaktan öğrenme yöntemiyle türkü öğretimi Sınıf 2 gruba ayrılır ver gruplar sırayla birbirini takip ederek türküyü söyler.	Birbirini takip edebilme Dillirga türküsünü pekiştirme
Şarkı Sırasını Bozma	Her biri farklı kartlara yazılan türkünün ölçüleri öğrenciler tarafından yerleri değiştirilerek tekrar edilir.	Birim vuruşları pekiştirme
Dans	Boş bir alanda birim vuruşları adım atarak dillirga türküsü tekrar edilir.	

Açılış: Öğretmen önceki derste öğrettiği Kız Sana Nişan Geliyor türküsünü tekrar ederek başlar. Kız Sana Nişan Geliyor türküsü öğretilecek olan türküyle aynı ölçü sayısına sahip olduğu için alkışla birim vuruşlar vurulur.

Geliştirme: Dillirga türküsü tam 5li aralığı ile başladığı için öncelikli olarak amaç bu aralığı duyurma olacaktır. Öğretmen tahtaya aşağıda 2 , yukarıda 2 olacak şekilde daireler çizer ve bunları piyanoda çalar. İkisi arasındaki farkın ne olduğu sorulur. Aşağıda olan ses kalın yukarıda olan ses daha incedir. Alınan cevaplardan sonra öğrenciler “na” hecesi ile piyanodan sonra bu sesleri tekrar ederler. Daha sonra kalın sesin “re”, ince sesin “sol” olduğu söylenir ve isimleriyle tekrar edilir. Aralıklar pekiştikten sonra kulaktan öğretim yoluyla türkü öğretilir. Sınıf iki gruba ayrılır ve soru cevap grupları olarak türkü tekrar edilir.

Soru grubu: Dillirgadan gece geçtim suyundan içtim

Cevap grubu: Badem gözlü bir yar gördüm kendimden geçtim.

Hep beraber la la la la lay kısmı söylenir.

Öğretmen kartonlara Dillirga türküsünün ölçülerini ayrı ayrı yazmıştır.

Tahtaya asılır ve öğrenciler sırayla tahtaya çıkarak türkünün sırasını bozar. Her ğrenci tahtaya çıkıp kendine göre değiştirdiği sıra ile türküyü çalar/söyler ve her ğrenci için böyle devam eder.

Bitiş: Sınıfta boş bir alan oluşturulur, öğrenciler önceki derslerde de öğrendikleri 2/4 lk ölçü sayısına uygun adımlar atarlar ve türküyü söylerler bu sırada ğretmen de piyanoda özellikle birim vuruşlara vurgu yaparak türküyü alar.

ETKİNLİK 4

Dersin Amacı: 4/4 lük ölçü sayısını tanıma , ritmik kanonlar yapabilme.

Süresi: 40 dakika

Ön bilgiler:

- Tam 4'lü aralığını seslendirir
- Fonomimi işaretini kullanır
- Parmak tartım işaretlerini kullanır
- Tam 5li aralığını tanır.
- Nöbetleşe söyleşim/soru-cevap söyleşim yapar.
- Grafik notasyonları tanır.
- Büyük 3lü aralığı seslendirir
- 2/4 lük ölçü sayısını tanır

Ders Sonu Kazanımlar:

- 4/4 lük ölçü sayısını tanır
- Ritmik kanonlar seslendirir
- İçten söyleme yapar

Odak Noktası: 4/4 lük ölçü sayısını ritmik kanonlar yaparak seslendirebilme.

Yardımcı Odak Noktası: Zeytinden Aşı Mısın? Türküsü öğretmen tarafından hoparlörden açılır ve öğrenciler dinler.

Değerlendirme: Öğrencini yatığı ritmik kanon ve ostinato uygulamalarının seviyesine göre değerlendirme.

Materyaller: Zeytinden Aşı Mısın? türküsü

Tablo 10: Etkinlik 4

NE?	NASIL?	NEDEN?
Basit Ritmik Kanon	Türkünün ölçü sayısına uygun (4/4lük) olarak yazılan basit ritmik kanonlar alkışlanır.	4/4lük ölçü sayısına giriş
Fonomimi	Türkü notaları birbirine yakın sesler olduğu için önce sözlere geçilmeden fonomimi ile söylenir.	Notaları pekiştirme
Türkü Öğretimi	Herkesin elinde notalar ve sözleri vardır ona göre türkü öğretimi yapılır.	Türkü Öğretimi
İçten Söyleme	Öğrencilerin elinde bulunan kağıtlarda işaretli olan kısımlar içten söyleme yapılır.	Türküyü pekiştirme ve takip edebilme
Ostinato	Türkünün son iki ölçüsü ayrı bir kağıda yazılır ve ksilofon ile sürekli çalınır diğer öğrenciler söyler.	

Giriş: Öğretmen tahtaya 2/4 lük ve 4/4 lük ölçü sayısı içeren ritim kalıpları yazar. İki arasındaki farkların neler olduğu sorulur. Ritmik açıdan incelenir ve her iki ritim kalıbı alkışlanır. Öğretmen tarafında 4 ölçü tahtaya yazılır (4/4lük birim zamanda). Sınıf gruplara ayrılır. Birinci grup ilk ölçüyü alkışladıktan sonra hemen ardından ikinci grup başlar böylece 4 ölçü kanon yapılmış olur.

Geliştirme: Öğrencilere ders başında Zeytinden Aşı Mısın? Türküsünün notaları dağıtılır. Hangi notaları içerdiği konuşulur ve ölçü ölçü incelenir. Sesler birbirine yakın olduğu için fonomimi için uygundur. Önce öğretmen tarafında tüm türkü fonomimi ile gösterilir ve söylenir. Ardından her öğrenciye süre verilir ve tek tek tekrar edilir. Fonomimi ile çokça tekrar edildikten sonra öğretmen piyanodan çalar ve sözler eklenir. Öğrencilerin elinde bulunan kağıtlarda işaretli bölümler vardır o

kısımlar içten söyleme yapılacaktır. Öğrenciye kavraması için hem süre verilir hem de öğretmen tarafından nasıl yapılacağı gösterilir.

Bitiş: Türkünün son iki ölçüsü türkü içinde de sürekli tekrar edildiği için ostinato için uygundur. Seçilen öğrencilerle bu kısım ksilofon ile tekrar edilir ardından tüm sınıf türküyü baştan sona söylerden seçilen öğrenciler ostinato kısmını tekrar eder. Bu etkinlik tüm öğrenciler ostinatoyu yapana kadar tekrar eder.

ETKİNLİK 5

Dersin Amacı: Ses yüksekliklerinin(fonomimi) öğretimi.

Ders Süresi: 40 dakika

Öğrencinin Ön Bilgisi:

- Toplu şarkı söyleme kurallarına uyar
- Ritim kalıbı alkışlar
- İçten söyleme yöntemini kullanır
- Şarkısı sırasını bozup kendi oluşturduğuna göre söyleyer
- Tam 4'lü aralığını kavrar
- Tam 4'lü aralığını seslendirir
- Fonomimi işaretini kullanır
- Kıbrıs'ım şarkısını ses sürelerine uygun söyler
- Parmak tartım işaretlerini kullanır

Ders Sonu Kazanımları:

- Ses yüksekliklerini ayırt edip söyler
- Çubuk notasyon kullanır
- Ritim kalbını ve öğrendiği türküyü tersten söyler
- Sol-Mi aralığını kavrar eşliksiz söyler

Odak Noktası: Köprüden Geçemedim türküsüyle birlikte fonomimi öğretimi.

Yardımcı Odak Noktası: Öğrenciler Köprüden Geçemedim türküsünü dinler

ve ona göre doğaçlama hareket eder.

Değerlendirme: Gözlem

Materyaller: Kıbrıs Türk Halk Türkülerinden 'Köprüden Geçemedim'

Tablo 11: Etkinlik 5

NE?	NASIL?	NEDEN?
Ritim Kalıbı	Öğretmen bir önceki derste Kıbrıs'ım türküsünü öğretirken yaptığı ritim kalıbı alkışlatmayı tekrar eder ve hangi ölçü sayısına ait olduğunu hatırlatır. Köprüden Geçemedim türküsü 4/4 lük ölçü sayısına uygun yazıldığı ve ölçü başlarında sus işareti kullanıldığı için öncelikle bu ritim kalıbı hissedilir. Sus işaretleri sağ ayak, notalar ise alkış yapılarak öncelikle 4/4 lük ölçü sayısı hissedilir. Her iki ölçüde bir ayak yere vurulur.(sus işaretini temsil etmek için) Öğretmen hazırlamış olduğu çubuk notasyonu gösterir. Önceki etkinlikte yapılan 4/4 lük ritim kalıbı karton üzerinde görülerek tekrar edilir. Sözsüz olarak yapılan bu ritimlere dörtlük ve sekizlik notalar için Ta ve Ti heceleri eklenir.	4/4'lük ritim kalıbını pekiştirme
Çubuk Notasyon		Dörtlük ve sekizlik notaları pekiştirme
Fonomimi ile sol-mi aralığı	 (Ta) (Ti Daha sonra notaların sadece baş harfleri eklenerek tonal söylenmeye başlanır. Köprüden geçemedim türküsünde sol-mi , sol-si aralıkları çokça kullanıldığı için öncelikle bu notalardan başlayarak sesler yüksekliklerine	Ses yüksekliklerinin kavranması. Fonomimi işaretlerinin kullanılması. K3'lü ve B3'lü aralıklarının pekiştirilmesi. Türkü ile fonomimi işaretlerinin pekişmesi.

Köprüden Geçemedim Türküsü öğretimi	göre söylenir ve işaretleri yapılır. Öğretmen 2 ölçülük 4/4 lük ölçü sayısına uygun sol-mi seslerini içeren ritim kalıbı oluşturur. Yine 4/4 lük ölçü sayısına uygun yazılan Rose Rose isimli İngiliz halk şarkısı fonomimi ile yapılır.	4/4'lük ritim kalıbının pekişmesi, öğrenilen türkünün pekişmesi.
Tersten söyleme	Bir önceki etkinlikte yapılan fonomimi işaretlerini kullanarak öğretmen öğreteceği türküyü notalarıyla okur ve gösterir. Basitten karmaşığa, parçadan bütüne yöntemlerini kullanarak türkü kulaktan öğretilir. Dersin başında yapılan ritim kalıpları alıştırma olması için tersten okunur. Daha sonra öğrenilen Köprüden Geçemedim türküsü testen fonomimi işaretleri ile pekiştirilir.	

Açılış: Bir önceki derste öğrenilen türkü de 4/4'lük ölçü sayısına sahiptir ancak bu türküde sus işareti geçmemiştir. Köprüden Geçemedim türküsünde her 2 ölçü başında bir sus işareti kullanılmıştır. Öncelikli amaç bu sus işaretini sezdirmektir. Öğretmen türküyü öğretmeye geçmeden önce sus işareti ile başlayan ölçüleri fark ettirmek için el ve ayakları kullanarak beden perküsyonu yaptırır. Önce 1 2 3 4 olarak sayılır ve her bir sayı için bir alkış vurulur. Toplamda 4 alkış vurulmuş olur. Hep birlikte tekrar edilir. Daha sonra 1 2 3 4 sayılarının içinden her seferinde bir tanesi çıkarılır ve çıkanın yerine sağ ayak ile yere vurulur. İyice pekiştikten sonra bu sefer çıkan sayı için sessiz kalınır(1 2 _ 4) ve alkış/ayak ile vurulmaz.

Geliştirme : Öğretmen köprüden geçemedim isimli türküyü çubuk notasyana uygun olarak bir kartona yazmıştır. Sözlerden önce ölçü sayısı sekizlik nota , dörtlük nota ve sus işaretleri türkü üzerinde gösterilir. Kodaly yaklaşımında kullanılan çubuk notasyon ile sekizlik ve dörtlük notalara verilen isimlerle(Ta, Ti Ti,Too) birlikte türkü baştan sona bona yöntemiyle okunur. Bu etkinlikle türkünün ritmi iyice pekiştirilir ardında sol-mi seslerini öğretmen piyanoda duyurur. Öğrencilerden tekrar etmesini ister. Daha sonra sadece sol ve mi notasını içeren fonomimi işaretlerini kullanarak ses yüksekliklerini pekiştirir. Sol notasına ve işaretine si notasını da ekler. 2 ölçülük sol-mi aralığı içeren sesler ile fonomimi ve ses yükseklikleri pekiştirilir. Yine 4/4 lük ölçü sayısına uygun yazılan Rose Rose isimli İngiliz halk şarkısı fonomimi ile yapılır ve ses yükseklikleri tekrar edilir. Öğretmen türküyü öğrenmeye geçmeden önce fonomimi ve ses yükseklikleriyle birlikte türküyü baştan sonra sadece nota isimleriyle okur ve öğrencilerin bilmelerini sağlar. Verilen cevaplar sonrası kulaktan öğretim yöntemiyle ölçü ölçü türkü öğretilir. Türkü öğretimi bittikten sonra öğretmen öğrencileri doğaçlama hareket edebilecekleri alan oluşturur. Türkü hoparlörden açılır ve öğrenciler türkünün melodik yapısına uygun olarak kendi hareketlerini oluşturur.

Bitiş : Dersin başından itibaren yapılan ritim kalıpları fonomimi ile tekrar edilerek tersten yapılır. En son olarak Köprüden Geçemedim türküsü fonomimi işaretleriyle birlikte tersten yapılarak pekiştirilir.

Değerlendirme: Sınıf içi gözlem.

ETKİNLİK 6

Dersin amacı: Tam 5'li aralığının kavranması. Ritmik kanonlar söyleyebilmesi. 5/8 lik ölçü sayısı öğrenimi ve birim vuruşuna göre doğaçlama yapma.

Süresi: 40 dakika

Ön bilgiler:

- Tam 4'lü aralığını kavrar
- Tam 4'lü aralığını seslendirir
- Fonomimi işaretini kullanır
- Parmak tartım işaretlerini kullanır
- Ses yüksekliklerini ayırt edip söyler
- Çubuk notasyon kullanır
- Ritim kalbini ve öğrendiği türküyü tersten söyler
- Sol-Mi aralığını kavrayıp eşliksiz söyler

Ders Sonu Kazanımları:

- Tam 5'li aralığını söyler
- Basit ritmik kanonlar yapar
- Nöbetleşe söyleşim yapar

Odak noktası: Al Yemeni türküsü ile birlikte 5/8 lik ölçü sayısının öğretimi

Yardımcı Odak Noktası: Doğaçlama dans etkinliği

Değerlendirme: 5/8 lik ölçü kalıbını anlayıp kullanabilme düzeyine göre değerlendirilecektir

Materyaller: Kıbrıs türkülerinden olan Al Yemeni Mor Yemeni türküsü

Tablo 12: Etkinlik 6

NE?	NASIL?	NEDEN?
Ritim kalıbı	Al Yemeni türküsüne uyumlu olarak seçilen ritim kalıbı alkış olarak çalıştırılır.	5/8 lik ölçüye hazırlık
Basit Ritmik Kanonlar	Öğretilecek şarkının ölçüsüne uygun olarak yazılan kanon alkış ile yapılır daha sonra nota isimleriyle öğretilir.	Ölçü sayısını fark etme
Fonomimi	Türkü notaları Tam 5 li aralığı ile başladığı için fonomimi işaretleriyle türkü seslerine geçilir.	Türkünün ses aralığını söyleme
Türkü Öğretimi	Öğrencilere fonomimi yoluyla kulak aşinalığı oluşturulur. Sözler öğretmen tarafından kulaktan öğretim yoluyla öğretilir.	Al Yemeni türküsünü öğrenme
Nöbetleşe Söyleşim	Sözler öğrenildikten sonra sınıf gruplara ayrılı ve soru-cevap şeklinde türkü seslendirilir.	Türküyü pekiştirme
Doğaçlama Dans	Sözler ve ritimler iyice pekiştikten sonra sınıfta boş bir alanda öğrenciler ölçü sayısına göre devinimlerde bulunur.	Ölçü sayısına uygun doğaçlama

Giriş etkinliği: Önceki derslerde öğretilmiş olan ölçü sayılarından farklı olarak, bu ders öğretilecek olan türkünün ölçü sayısı 5/8 lik olduğu için öncelikle tahtaya çizilen şekillerle alkışlanır.

Öğretmenin tahtaya yazdığı bu ritim kalıpları önce öğretmen tarafından alkışlanır. Büyük ve içi boş olan daireler dörtlük nota, küçük ve içi dolu olan daireler ise sekizlik nota olarak alkışlanır.

Geliştirme: Yapılan ritim kalıbını öğrenciler iyice alkışlayıp öğrendikten sonra sınıf iki gruba ayrılır ve alkışlanan ritim kalıbı kanon olarak tekrar edilir. Burada amaç birlikte hareket edebilme ve 5/8 lik ölçü sayısını iyice öğrenme olacaktır. Bu ritim kalıpları ve kanon iyice tekrar edildikten sonra, türkünün ses aralığının öğretime geçilir. Tam 5 li uyumlu aralığı ile başladığı için fonomimi kullanmak ve söylemek uygun olacaktır. Öğretmen piyanodan sesleri duyurur (re-la) ve fonomimi ile gösterir. Önceki etkinliklerden dolayı öğrenciler fonomimi işaretlerini kullanabilirler. Öncelikle türkünün notaları söylenir sesler iyice tekrar edilir daha sonra fonomimi işaretleri ile söylenir. Fonomimi ile öğrencilerin kulağına sesler iyice duyurulur. Daha sonra türkünün sözleri eklenir ve bolca tekrar edilir. Sözlerle birlikte fonomimi işaretleri de kullanılır. Sözler iyice pekiştirildikten sonra sınıf iki gruba ayrılır ve nöbetleşe söyleşim yapılır. Burada amaç birbirini takip edebilmek, grupça hareket edebilmek ve türkünün sözleri ve seslerini pekiştirmektir.

Bitirme: Yapılan etkinlikler sonrası boş bir alanda öğrencilere ölçü sayısını nasıl hissettiklerine göre adım atmaları istenir. Öğretmen özellikle ölçü başlarına vurgu yaparak çalar ve birim vuruş hissettirilir.

ETKİNLİK 7

Dersin amacı: 9/8 lik ritim kalbı öğretimi, Öğrendiği şarkıya uygun devinimlerde bulunabilme, şarkı sırasını bozup yeniden düzenleyebilme.

Dersin süresi: 40

Kazanımları:

- Sesi tekniğine uygun olarak kullanır.
- Düzeyine uygun eserleri notalarına ve süre değerlerine uyarak seslendirir.
- Eserleri hız ve gürlük terimlerine uygun olarak seslendirir.
- Türk müziği türlerinden örnekler seslendirir.

Ders sonu kazanımları:

- Dolama şarkısını söyler.
- Ritim kalıbına uygun hareket eder.
- 9/8 lik ritim kalıbını bilir.
- İçten söyleme yöntemini kullanır.
- Dörtlük(ta) ve sekizlik(ti) notaları tanır.
- Şarkının cümlelerini hisseder.
- Materyaller: Kıbrıs Halk şarkılarından Dolama türküsü

Tablo 13: Etkinlik 7

NE	NASIL	NEDEN
Etkinlik 1:Ritim kalıbı alkışlama ve ritim sırasını bozma.	Öğretmen öğreteceği türküyü hazırlık olması için türkünün ritim kalıbını tahtaya yazar ve alkışla çaldırır.(3+2+2+2)	Öğrenilecek olan dolama türküsüne hazırlık.
Etkinlik2: Dans	Geliştirme bölümündeki dansa hazırlık olması ve ritim kalıbının tekrar edilmesi için sözsüz, ritim kalıbına uyacak şekilde dans oluşturulur.	Ritim kalıbını hissederek uygun devinimlerde bulunmak.
Etkinlik3:Dolama Türküsü öğretimi	Sorular sorularak türkü konusuna giriş yapılır. Türkü dinletilir ve kısa bir açıklaması yapılır. Türkü bölümlere ayrılarak parçadan bütüne şeklinde öğretilir.	Dolama türküsünün parçadan bütüne şeklinde öğrenilmesi.
Etkinlik4: İçten söyleme	Türkü iyice öğrenildikten sonra öğretmenin öğrencilere dağıttığı fotokopi kağıdından takip edilerek bazı bölümler içten söylenir.	Dolama türküsünün içten söyleme yöntemiyle pekiştirilmesi.
Etkinlik5: Şarkı sırasını bozma	Öğretmen kartona şarkı bölümlerini parça parça yazmıştır. Öğrenciler istediği gibi bölümleri değiştirerek türküyü baştan yaratırlar.	Şarkı sırasını bozarak türkünün tekrar edilip pekiştirilmesi.
Etkinlik6: Ostinato	Öğrencilerin dolama türküsünü gruplara ayrılarak ostinato olarak çalması ve söylemesi.	

Giriş Etkinlikleri: Öğretmen sınıfa elinde kartonlarla girer öğrencilerin dikkat çekmesini sağlar. Bu derste dolama türküsü öğretileceği için öncelikle bu türkünün 3+2+2+2 ritim kalıbı alkışla çalınır. Önce 3 vuruş sonra 2 vuruş ve daha

sonra kademeli olarak ekleyerek öğretilir. Yeteri kadar tekrar yapıldıktan sonra kartonlarda yazan ritim kalıplarını öğrenciler istediği gibi değiştirir ve tekrar ederler.

Dans Etkinliği:

Sonrasında öğrencileri bu derse güdülemek için dans etkinliğine geçilir. Öncelikle iç içe 2 daire yapılır. Herkes birbirinin yüzünü görecektir şekilde durur. Başta öğrenilen ritim kalıbıyla uyumlu olacak şekilde dıştaki daire bir adım sağa alkış bir adım sola alkış yapar, içteki daire ise dıştağının tam tersi olarak ilerler. Yapılan dans öğrenilen türkünün birim vuruşu ile uyumlu olmalıdır adımlar ona göre atılmalıdır. Önce ritim kalıbını pekiştirmek ve gelişme kısmındaki dansa hazırlık olması için sözsüz yapılır etkinlik daha sonra geliştirme kısmında sözler öğrenilir ve tekrar edilir dans.

Dans etkinliği bittikten sonra herkes yerine oturur ve öğretmen daha önce dinledikleri veya sevdikleri bir türkü var mı? Diye soru sorar.

Geliştirme : Sorular cevaplandıktan sonra öğretmen Dolama türküsünü piyanoda çalar ve birlikte dinlenir. Dinlendikten sonra türküyle ilgili kısa bir açıklama yapılır ve Dolama türküsünün öğretimine geçilir. Öğretmen türkünün yazılı olduğu fotokopiyi öğrencilere dağıtır. Türkü toplam 4 ölçü olduğu için öncelikle ölçü ölçü öğretmen söyler öğrenciler tekrar eder. Ölçüler 2 şerli olarak birleştirilir en sonda 4 ölçü birden söylenir. İçten söyleme yöntemine geçilir. Fotokopi üzerine öğretmen önceden işaret koymuştu, işaretli olan kısımlar içten söylenerek tekrar edilir. Dersin giriş bölümünde öğretmen elinde kartonlarla sınıfa girmişti kartonlarda Dolama türküsü bölümlere ayrılmıştır. Öğrenciler tek tek kartonları istedikleri gibi tahtaya yapıştırır ve türküyü istedikleri gibi değiştirirler. Şarkı sırası bozularak tekrar söylenir. Söyleme kısmı bittikten sonra giriş etkinliği olarak dans yapılmıştı. Şimdi ise dans ve

türküyü birleştirme zamanı geldi. Herkes tekrar ayağa kalkar ve ilk öğrendikleri yerlerini alırlar. Dans hareketleri yapılır ve türkünün sözleri de üstüne eklenir.

Sonuç/ Dersi Bitirme: Dans etkinliği bittikten sonra öğretmen 2 şerli olarak gruba ayırır ve 2 kişiye def verir, 2 kişiye ksilofon verir, 2 kişi ise türküyü söyleyecektir. Başta vurulan ritim kalıbına göre 3+2+2+2 türkü çalınmaya başlar ve değişerek devam eder. Öğretmen bitiriş olarak öğrencilere Dolama türküsüyle ilgili sorular sorar ve duygu düşüncelerini ifade etmelerini ister ve dersi özetleyerek bitirir.

Değerlendirme: Dolama türküsünü söyleyip dans etkinliğine ve diğer etkinliklere katılma seviyesine göre değerlendirilecektir.

4.1 Görüşme Sorularına İlişkin Bulgular

Bu araştırmanın ana problem cümlesi olan “9. Sınıf müzik dersi etkinlikleri Kodály Yaklaşımına göre nasıl planlanmalıdır/olmalıdır? Sorusuna ait bulguları elde edebilmek için Kodály yaklaşımının öngördüğü ilkeler doğrultusunda, okullarda yapılmakta olan müzik eğitiminde kullanılan toplam 32 tane Kıbrıs Ezgisi incelenmiş ve bu şarkıları içeren repertuvar oluşturulmuştur. Oluşturulan repertuvarın içerisinde MEB’in 9. Sınıf kazanımları dikkate alınarak 7 tanesi seçilmiştir. Seçilen şarkılardan oluşan 7 adet ders etkinlikleri oluşturulmuştur. Oluşturulan etkinliklere yönelik olarak uzman görüşüne sunulmak için 10 adet soru oluşturulup uzmanlara gönderilmiştir. Gönderilen uzmanlar U1 ve U2 olarak ayrılmış ve soru cevapları aşağıda gösterilmiştir.

4.1.1 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

U1: Dersin işleniş aşamaları genel olarak yaklaşıma uygun olsa da şarkıların basitten karmaşığa sıralanmadığını ve ritmik unsurların öğretiminde oyun tabanlı yaklaşımların eksik olduğu gibi bazı unsurları belirtmiştir. Kodály pedagojisinde öğrencilerin ritim ve melodileri doğal bir şekilde deneyimledikten sonra analiz

etmelerini ve ardından ses ile sembol arasındaki bağlantı kurmaya dikkat edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

U2: Dersin işleniş aşamasında aralık öğretimi ve ritim öğretimi için doğru sıranın izlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Kodály Yaklaşımında öncelikle büyük ikili, büyük üçlü, tam beşli ve tam dördü aralıkları sırasıyla öğretildiğini, bu sıralamanın öğrencilerin doğru öğrenme adımını takip etmelerini sağladığını belirtmiştir. Ders planlanırken bu sıraya dikkat edilmelidir. Kodály'ın da ritim öğretiminde dördlükten başlanarak sekizlik, ikilik ve onaltılıklar sırasıyla devam etmelidir. Eğer bu sıraya dikkat edilirse dersin işleniş aşamaları daha doğru ve ekili olacağı belirtilmiştir.

U3: Kodály yaklaşımının, müziği öğrencilere doğal bir süreçte öğretmeyi hedeflediğinin ve etkinliklerin bu yaklaşım doğrultusunda planlandığını belirtmiştir. Etkinliklerde öğrencilerin önce ses ve ritim bilincini geliştirici aktivitelerle başlanması, ardından müziksel kavramların somut bir şekilde öğretilmesinin Kodály felsefesiyle uyumlu olduğunu ardından grafik notasyonlar ve fonomim gibi araçlarla müziksel kavramların öğretilmesinin daha kalıcı olacağı belirtilmiştir. Bu gibi araçların ders planında kullanılmasının dersin işleniş aşaması ve Kodály felsefesiyle uyumlu olduğu belirtilmiştir.

U4: Dersin işleniş aşamalarının Kodály yaklaşımına uygun olarak tasarlandığını ancak aynı Kodály araçlarının sıklıkla kullanıldığını belirtmiştir.

U5: Kodály yaklaşımına göre dersin işleniş aşamalarının hazırlık, keşfetme, anlama, pekiştirme ve yaratıcı uygulama şeklinde ilerlediğini belirtmiştir. Yapılan ders planlarının büyük ölçüde bu aşamaları içerdiğini belirtmiştir. Derslerin somuttan soyuta ilerleme, işitsel öğrenme, bağıl solmizasyon, ritmik ve melodik oyunlar, fonomimi ve kulaktan öğretim gibi temel Kodály prensiplerine uygun olduğu belirtilmiştir. Özellikle Kıbrıs Türk Halk müziğinin kullanılması, Kodály yaklaşımının

yerel müzikleri temel alma anlayışı ile örtüşmekte olduğunu vurgulamıştır. Derslerin büyük ölçüde Kodály yaklaşımlı ders işleniş aşamalarına uygun olduğunu ancak etkinliklerin daha fazla bireysel doğaçlama ve yaratıcı müzik üretme etkinliklerine yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

U6: dersin işleniş aşamalarının değerlendirme aşamasında mutlaka öğrencilerin yapılan etkinlikleri öğrenip öğrenmediğini lme için bir değerlendirme aracının olması gerektiğini belirtmiştir. Hazırlanan etkinlikleri değerlendirirken, dersin işleniş aşamalarına uygun olup olmadığını ve öğrencilerin kazanımlara ulaşıp ulaşımadığını dikkate almak gerekir

U1: Giriş etkinliklerinin daha oyunlaştırılması ve daha etkileşimli hale getirilmesi gerektiğini önerilmektedir. Yapılmış olan ders planlarında öğrencilerin ritmik unsurları önce öğrenip daha sonra şarkıyı söylediklerini belirtilmiştir. Ancak Kodály Yaklaşımında bunun tersi olması gerekmektedir. Doğrudan müziksel deneyime dayalı oyunlarla şarkılara giriş yapmalı ve analiz sürecinin sonraya bırakılması gerektiği önerilmiştir.

U2: Giriş ve geliştirme aşamaları arasındaki geçiş etkinlikleri uygun olduğu belirtilmiştir. Giriş aşamasında yeni bir bilginin duyurulması ve hissettirilmesi beklenmektedir. Geliştirme aşamasında ise bu bilgi üzerine etkinlikler yapılarak öğrencinin uyulama yapması sağlanmalıdır. Bu aşamada uygun materyallerle, örneğin fonomimi, ritim çubukları gibi araçlarla öğrencilerin katılımları artırılabilereğini ve bu geçişin öğrencilerin öğrendikleri bilgileri pekiştirmelerini sağlayabileceğini belirtmiştir.

U3: Giriş ve geliştirme arası yapılan geçiş etkinliklerinin uygun olduğu belirtilmiştir. Giriş kısmında önce temel ritmik ve melodik kavramların öğretilmesi, öğrencilerin daha karmaşık müzikal yapıları öğrenmeye olacak sağlayacağı

belirtilmiştir. Geliştirme aşamasına geçerken yapılan geçiş etkinliklerinin de öğrencilerin daha derin bir kavrayış geliştirmelerine yardımcı olacağını vurgulamıştır. Özellikler parmak tartım işaretleri ve fonomim gibi somutlaştırıcı araçlarla yapılan etkinliklerin öğrencilerin öğrenilen kavramları daha da içselleştireceğini belirtmiştir.

U4: Kodály yaklaşımı ile hazırlanmış olan giriş ve geliştirme arası yapılan geçiş etkinliklerinin doğru aşamalandırıldığını ve bağlantıların iyi kurulduğu belirtilmiştir. Ancak geliştirme etkinlikleri yapılırken kullanılacak olan yöntem/tekniklerin ders planının da daha açık ve net şekilde ifade edilmesi gerektiğini belirtmiş, bitiş etkinlikleri de planlanırken mutlaka giriş ve geliştirme etkinlikleriyle bağlantılı olması gerektiğini belirtmiştir.

U5: Giriş ve geliştirme etkinliklerinin öğrencilerin diğer derslerle bağlantı kurması için önemli olduğunu ve hazırlanmış olan ders planlarının sistematik bir şekilde öğrenciyi öğrenmeye hazırlamaya uygun yapıda olduğunu belirtmiştir. Etkinlikler oluşturulurken kullanılmış olan Kodály araçlarının öğrenciyi bilgiyi somutlaştırmada yardımcı olduğunu, önceki derslerde öğretilmiş olanların tekrar edildiğinin ve sonraki dersler için de hazırlayıcı nitelikte olduğunu belirtmiştir.

U6: Etkinliklerdeki giriş, gelişme ve etkinlikler arası geçişler bütünsel olarak ele alındığından öğrenme transferinin kolaylıkla sağlandığını düşündüğünü belirtmiştir. İyi tasarlanmış geçişler öğrencilerin soyut müzikal kavramları, somut deneyimlerle ilişkilendirmelerine ve bu sayede öğrenilenlerin daha anlamlı ve kalıcı olmasına yardımcı olabilir.

U1: Ders planlarına genel olarak bakıldığında Kıbrıs türkülerinin öğretiminin Kodály yaklaşımına uygun olduğu belirtilmiştir. Bilinenden bilinmeyen yöntemi ile önce bilinen melodilerden yola çıkılarak, ardından dünya müziklerine geçilmesi

gerektiğini belirtilmiştir. Dersler planlanırken daha fazla oyun ve etkileşimli etkinlikler koyulmalı ve mutlaka basitten karmaşığa doğru dizilmelidir.

U2: Kodály Yaklaşımının müziksel becerilerin öğretildiği bir yaklaşım olduğu ve Kıbrıs halk şarkı ve türküleri müziksel bilgi öğretiminde materyal olarak kullanılabileceğini belirtmiştir. Burada önemli olan, türküler yoluyla müzikal becerilerin öğretilmesi olduğu vurgulanmıştır. Kodály yaklaşımına göre halk şarkılarının değiştirilmeden veya yapılandırılmadan kullanılması gerektiği ancak öğrencilerin müziksel becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler olarak düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Kıbrıs türkülerini öğretmenin kesinlikle uygun olduğunu çünkü öğrencilere aşina oldukları melodiler üzerinden müziksel beceriler kazandırılmanın önemli olduğu vurgulanmıştır.

U3: Kıbrıs türkülerinin öğretimi için Kodály yaklaşımının kullanılmasının oldukça etkili olduğu belirtilmiştir. Türküler kültürel değerleri öğretirken aynı zamanda öğrencilerin müziksel becerilerini geliştirmelerini sağlayacağını ve öğrencilerin hem kültürel bağ kuracağını hem de müziksel becerilerini pratik bir şekilde geliştirmelerine olanak sağlayacağını belirtmiştir. Kıbrıs halk müziği gibi geleneksel öğelerle çalışmak, öğrencilerin müziği yaşamlarının bir parçası olarak göreceklərini ve kültürü aktarmada yardımcı olacaklarını belirtmiştir.

U4: Kodály pedagojisinin temel prensiplerinden biri halk şarkılarının öğretimidir, bu nedenle ders planları hazırlanırken kullanılan Kıbrıs halk şarkısı materyali öğretim için oldukça uygun olduğu belirtilmiş ancak, pedagojinin kapsadığı tekniklerin süreç öncesi ve sonrası çalıştırılmasının önemli olduğu belirtilmiştir.

U5: Hazırlanmış olan etkinliklerde Kıbrıs halk türkülerinin kullanılmasının Kodály yaklaşımının kültürel mirası koruma ve halk müziğini merkeze alma ilkesi ile doğrudan etkili olduğunu belirtmiştir. Bağlı solmizasyon, fonomimi, kulaktan öğretim,

ritim çalışmaları ve oyunlaştırılmış etkinliklerin Kodály yaklaşımına uygun olduğu belirtilmiştir. Türkülerin ritmik yapıları Kodály sistemindeki pedagojik basamaklara uygun tasarlandığı belirtilmiştir.

U6: Kodály yaklaşımının ana amaçlarından olan öğretimde kendi kültürümüz şarkılarının kullanılması bu etkinliklerde kullanıldığı için yaklaşımı tamamlayan bir olgu olduğunu ve öğretimi daha etkili ve anlamlı hale getirdiğini belirtmiştir.

U1: Kodály Yaklaşımı müzik eğitiminde hedeflerin kazandırılmasında oldukça etkili bir yaklaşımdır. Ancak mevcut ders planlarında yaklaşımın bazı temel ilkeleri tam olarak uygulanmamış olduğu belirtilmiştir. Örneğin, öğrencilerin önce ritimleri ve notaları çalışıp sonra şarkıyı öğrenmek yerine, şarkıyı önce deneyimlemeli, hissetmeli ardından ritmik ve melodik olarak analiz etmeleri gerektiğini belirtmiştir.

U2: Kodály yaklaşımı müzik eğitiminde hedeflerin kazandırılmasına yardımcı olabilmektedir. Bu yaklaşımda öğrenciler, önceden aşına oldukları melodiler, aralıklar, ritimler ve diğer müzikal beceriler gibi bilgileri öğrenirler. Hedeflerin kazandırılmasında öğrenme daha kolay hale getirmekte, öğrenciler bu şarkıları zaten duymuş oldukları için bilinçli ya da bilinçsiz şekilde hafızalarına kazandırmışlardır. Bu sayede öğrencilerin yeni bilgileri öğrenmelerinin daha hızlı ve kalıcı olacağını belirtmiştir.

U3: Kodály yaklaşımının 9. sınıf müzik dersinde hedeflerin kazandırılmasında çok etkili bir yaklaşım olacağını belirtmiştir. Öğrencilerin müziksel kavramları kavrayabilmeleri için somut araçlar kullanılmasının, öğrenci merkezli ve yaparak yaşayarak etkinliklerin uygulanıyor olması bu yaklaşımın en büyük avantajı olduğunu vurgulamıştır. Bu yaklaşımın, öğrencilerin sesleri ve ritimleri sadece teorik olarak değil, aynı zamanda pratikte de öğrenebileceklerini ve hazırlanmış olan ders planlarının bu hedeflere sistemli bir şekilde ulaşabileceğini belirtmiştir.

U4: Hedeflerin kazandırılmasında Kodály yaklaşımı kullanılmasının uygun olacağını belirtmiş, dersin işleniş aşamalarında yer almasının önemli olacağı belirtilmiştir.

U5: Hazırlanmış olan ders planlarında Kodály yaklaşımı araçlarının büyük ölçüde kullanıldığı belirtilmiştir. Hedeflerin somuttan soyuta ilerlediğini, öğrencilerin önce işittiğini sonra fiziksel hareketlerle pekiştirdiğini ve sonrasında uyguladıklarını belirtmiştir. Halk müziğine dayalı olarak ritim çalışmaları, bağıl solmizasyon, grafik notasyon ve fonomiminin başarılı şekilde uygulandığını belirtmiştir. Eksiklik olarak bireysel çalışmaların daha fazla eklenmesi gerektiğini belirtmiştir.

U6: Kodály yaklaşımının 9. Sınıf ders planı etkinliklerinde kullanılmasının hem dersin hedeflerine ulaşma hem de 21. Yüzyıl öğrenen bireylerinin ihtiyaçlarına cevap verme açısından olumlu bir seçim olduğunu belirtmiştir.

U1: Kodály yaklaşımında hedeflerin kazandırılmasını kolaylaştırılması için ders planlarının daha sistematik bir şekilde bu yaklaşıma göre düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Özellikle şarkıların sıralaması ve öğretim yöntemleri, öğrencilerin müziksel davranışları daha doğal bir şekilde edinmelerine yardımcı olacak şekilde planlanması gerektiği belirtilmiştir.

U2: Kodály yaklaşımı hedeflerin kazandırılmasını kolaylaştırmaktadır. Bu yaklaşım müziksel becerileri basit ve sistemli bir şekilde öğretmeye yönelik bir yaklaşımdır. Öğrenciler önce yakın çevrelerinden tanıdıkları materyallerle eğitilirler, sonra daha karmaşık ve farklı materyallere geçilmektedir. Hedeflerin kazandırılmasında öğrenme sürecini daha verimli hale getirmek ve öğrencilerin bilgiyi daha iyi kavramalarını sağladığı belirtilmiştir.

U3: Kodály yaklaşımının 9. Sınıf müzik hedeflerinin kazandırılmasını kolaylaştıracağını, bu yaklaşımın ritmik ve melodik temelleri öğrenmelerini aynı

zamanda daha karmaşık müziksel beceriler için temel hazırlayacağını belirtmiştir. Bu yaklaşımın müziksel düşünme süreçlerinin geliştirmeye odaklanarak öğrencilerin uzun vadede müzikal becerilerini geliştireceğini böylelikle müziği sadece sesli bir aktivite olarak değil anlamlı kültürel ve sanatsal bir ifade biçimine dönüştüreceğini belirtmiştir.

U4: Kodály pedagojisinin içerdiği fonomimi, bağıl solmizasyon, grafik notasyon gibi tekniklerin kullanılması müziği hem somutlaştıracak, işitsel ve kinestetik olarak daha anlaşılır ve kalıcılığının sağlanacağını belirtmiştir. Bu yaklaşımın özellikle şarkı öğretimini kolaylaştıracak olduğunu belirtmiştir.

U5: Hazırlanmış olan ders planlarının öğrencilerin müziksel becerileri kazanmalarını hızlandırdığı ve anlamalarını kolaylaştırdığı belirtilmiştir. Kendi kültürel müzikleriyle eğitim verildiği için öğrencilerin ilgisini arttırdığını, beden hareketleriyle ritimleri içselleştirdiğini, kulaktan öğrenme ve bağıl solmizasyon ile nota okumayı kolaylaştırdığını belirtmiştir.

U6: Kodály yaklaşımının 9. Sınıf müzik dersi hedeflerini kolaylaştırmadaki potansiyelini doğru bir şekilde vurgulamış, ancak ülkemizdeki mevcut öğretim programlarının yapısı gereği bu yaklaşımın diğer öğretim yaklaşımlarıyla birlikte bütünsel olarak ele alınmasının öğrenme sürecini daha etkili ve kapsayıcı hale getireceğini belirtmiştir.

4.1.2 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

U1: Hazırlanan ders planlarında ne gibi eksiklikler olduğu aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

- Şarkıların basitten karmaşığa doğru sıralanmaması,
- Oyun tabanlı etkinliklerin eksik olması,

- Ritmik unsurların öğretiminde sıralamada yanlışlık olması (önce uygulama sonra analiz yapılması gerektiği),
- Sınıf seviyesine göre ders işlenişinin düşük olması (öğrencilerin daha fazla müzik örneğiyle çalıştırılması gerektiği).

U2: Hazırlanan ders planlarının en önemli eksikliklerinden biri, aralık ve ritim öğretim sırasına dikkat edilmemiş olmasıdır. Kodály yaklaşımına göre sıralı bir şekilde aralıkların ve ritimlerin öğretilmesi gerektiği ayrıca ders arasındaki geçiş etkinliklerinin daha iyi düzenlenmesi ve öğrencilerin katılımını sağlayacak materyallerin daha fazla kullanılabilmesin önemli olduğu belirtilmiştir. Dersin amacına uygun materyallerin seçilirken halk şarkıları yerine halk şarkılarının oluşturduğu müziksel unsurlara odaklanılması gerektiğini belirtilmiştir.

U3: Kodály yaklaşımının güçlü yönleri fazla olsa da bazı ders planlarına teknolojinin dahil edilebileceği belirtilmiştir. Örnek olarak, öğrencilere müzik teorisi, ritim ve melodi uygulamaları için dijital araçların kullanılabileceğini ve bu yaklaşımın daha etkileşimli hale getirilmesi için öğrencilere daha fazla grup çalışmaları yaptırılabilceğini belirtmiştir.

U4: Öğrencilerin önbilgilerinin mutlaka daha detaylı şekilde belirtilmesi gerektiğini, kullanılacak olan tekniklerin (tersten söyleme, vb.) aşama aşama öğretiminin yapılması gerektiğinin, giriş-gelişme-bitiriş etkinliklerinin dersin amacıyla doğrudan bağlantılı olması gerektiğini, etkinlikler yapılırken mutlaka birbiriyle bağlantılı şekilde ilerlemesi gerektiğini belirtmiştir.

U5: Hazırlanmış olan ders planlarında hedeflerin net olarak belirtilmediğini, öğrenci merkezli etkinliklerin daha fazla olması gerektiğini, ders planlarında teknoloji kullanımına daha fazla yer verilmesi gerektiğini, diğer disiplinlerle bağlantı kurulması

gerektiğini yani öğretilen şarkının tarihsel yönlerinin de anlatılması gerektiğini belirtmiştir.

U6: Hazırlanmış olan ders planlarında değerlendirme aşamalarının eksik olduğunu, değerlendirme için ayrı etkinlikler yazılarak ölçme ve değerlendirme yapılması gerektiğini belirtmiştir. Öğrencilerin ne kadar öğrendiğini net olarak ölçülmediğini, öğrencilerin öğrenme durumları hakkında anlamlı geri bildirim vermek için mutlaka değerlendirmelerin kapsamlı bir şekilde yapılandırılması gerektiğini belirtmiştir.

U1: Kodály Yaklaşımının şarkı söyleme becerisine ilişkin kazandırılması gereken davranışlar için etkili bir yaklaşım olduğu belirtilmiştir. Ses ile sembol sırası ilkesi daha güçlü bir şekilde uygulanmalıdır. Ayrıca şarkıların oyunlar ve etkileşimli aktivitelerle desteklenmesi önerilmektedir.

U2: Kodály Yaklaşımı ile şarkı söyleme becerisinin kazandırılması, öğretimin amacına bağlıdır. Şarkı söylemek bir öğretim yöntemi olsada, şarkıların içinde yer alan müzikal bilgi ve becerilerin öğretildiği bir araçtır. Eğer dersin amacı şarkı söylemek değil de müzikal becerileri kazandırmaksa, o zaman şarkı söyleme müzikal bilgilerin kazandırılması için etkili olmaktadır. Şarkı söyleme becerisini sadece bir amaç olarak belirlemek yerine, öğrencilerin şarkılarla birlikte müzikal kavramları öğrenmelerinin sağlanması gerektiği önerilmiştir.

U3: Kodály yaklaşımının şarkı söyleme becerileri kazandırma açısından son derece etkili bir yaklaşım olduğunu, fonomimimi, parmak tartım ve grafik notasyon gibi araçlarla şarkı söyleme sürecinin somutlaştırılacağı vurgulanmıştır. Ayrıca müziksel aralıkların ve notaların kavranması için kullanılan teknikler, öğrencilerin şarkı söyleme becerilerini geliştirmede etkili olacağı belirtilmiştir.

U4: Kodály yaklaşımı ile hazırlanmış ders planlarının, şarkı söyleme becerisine ilişkin hedefleri kazandırmada oldukça etkili olduğu belirtilmiştir. Şarkı söylemeye odaklılık, aşamalı söyleme, oyun ve hareketi birleştirme, ritim ve solfej gibi becerileri öğrenmede kolaylık sağlayacağını belirtmiştir.

U5: Kodály yaklaşımı ile hazırlanmış ders planları, öğrencilerin şarkı söyleme becerilerini geliştirmeleri için kapsamlı ve etkili bir çerçeve sunduğunu, bu yaklaşımın öğrencilerin müzikle doğal bir bağ kurmalarına yardımcı olduğunu belirtmiştir.

U6: Kodály yaklaşımı ile hazırlanmış ders planlarının oldukça ekili olduğunu, Kodály yaklaşımının temel prensipleri ve yöntemleriyle örtüşmekte olduğunu, ders planlarında Kodály yaklaşımının temel prensiplerinin doğru bir şekilde kullanıldığı, uygun şarkı seçimlerinin yapıldığı ve aşamalı bir öğrenme sürecinin tasarlandığı belirtilmiştir.

U1: 9. Sınıf müzik eğitimine yönelik ihtiyaçların genel olarak nasıl olması gerektiği belirtilmiştir. Derslerde öğrencilere daha hızlı ve müzikal deneyimler kazandırılması gerektiği belirtilmiştir. Müziksel deneyimlerin kazandırılması için daha karmaşık müzikal yapıları analiz etme ve uygulama, çoksesli, polifonik ve poliritmik öğeler üzerinde çalışma yapabilme, akor armonisi gibi ileri düzey müzikal kavramlara giriş yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

U2: Müzik eğitiminde 9. sınıf seviyesinde en önemli ihtiyaç, öğrencilerin seviyelerine uygun materyal ve etkinliklerin seçilmesidir. Öğrencilerin ilgisini çekecek şarkılar, türküler ve müzik türlerinin kullanılması gereklidir. Öğretmenler beğeni eğitimine yönelik materyaller kullanarak, öğrencilerin müziksel bilgi ve ilgilerini arttırmalı ve lise öğrencileri için beğeni eğitimi oluşturmaları için güncel ve popüler müzik türlerine derslerinde yer vermeleri gerektiği belirtilmiştir.

U3: 9. Sınıf müzik eğitiminde öğrencilerin hem teorik hem de pratik becerilerinin geliştirilebileceği etkinliklere odaklanması gerektiğini belirtmiştir. Öğrencilere farklı müzik kültürlerini tanıtmak, ritmik becerilerini arttırmak, ses eğitimine yönelik daha fazla çalışma yapmalarının sağlanması gerektiğinin vurgulamıştır. Müzik ve teknoloji etkileşiminin de müzik eğitimini daha güncel ve etkili olacağını belirtmiştir.

U4: 9. Sınıf müzik eğitime yönelik en büyük ihtiyaç ülkemizde lise müzik öğretim programının olmamasının olduğunu ve farklı pedagojilerin müzik öğretiminde kullanılması gerektiğini belirtmiştir.

U5: Bu yaş grubunun müzikle daha derin bağlar kurabileceği, müziksel becerilerinin geliştirebildikleri önemli bir dönem olduğu belirtilmiştir. Daha fazla müzik teorisi (nota okuma, müziksel analiz, armoni vb.) gibi bilgilerle ilgilenebilecekleri, sınıfta daha fazla müzik aleti çeşitliliği sağlanmalı ve öğrencilerin bunları kullanmaları teşvik edilmeli, öğrencilerin kendi müzik kültürleri ve dünya müzikleriyle bağlantı kurabilmelerini belirtmiştir. Öğrencilerin güncel müzik türlerini yansıtan müfredata ihtiyaçları olduğunu ve daha fazla konser izlemeye, performans sergilemeye teşvik edilmeleri gerektiğini belirtmiştir.

U6: 9. Sınıf müzik eğitiminin daha etkili ve öğrenci odaklı olması için bütünsel bir yaklaşım, farklı öğrenenlere uygunluk ve değerlendirmenin öğretim sürecine dahil edilmesi gibi temel ihtiyaçları doğru bir şekilde tamamladığı belirtilmiştir.

U1: Hazırlanan ders planlarında ritmik unsurların öğretiminde önce ritimlerin analiz edilip sonra şarkıya geçilmesi yerine, önce şarkının deneyimlenmesi ardından ritmik unsurların analize geçilmesi gerektiğini belirtmiştir.

U2: Eğer ders planı Kodály yaklaşımı doğrultusunda hazırlanmışsa, ritmik unsurların kazandırılmasında etkili olmaktadır. Kodály ritim öğretiminde belirli bir

sıra izler. Dörtlük, sekizlik ve ikilik gibi değerler sırasıyla öğretilir. Bu sıralama takip edilirse öğrencilerin ritmik bilgilerini doğru ve etkili bir şekilde kazanmaları mümkün olur.

U3: Hazırlanan ders planlarının ritmik unsurları kazandırmada etkili olacağını, bu yaklaşımın sadece teorik bilgi olarak değil aynı zamanda duyuşsal ve kinestetik olarak da öğrenmede etkili olacağını belirtti. Parmak tartım, fonomimi ve dans gibi yöntemlerin kullanılmasının öğrencilerin daha somut deneyimler yaşayarak anlamlı ve kalıcı öğrenmelere sağlayacağını vurgulamıştır. Özellikle müzik açısından bakıldığında, ritmin beden yoluyla hissedilmesi öğrencilere ritmik duyarlılığı içselleştirme şansı tanıyacağını aynı zamanda müzik algılarını ve ifade yeteneklerini de geliştireceğini vurgulamıştır.

U4: Hazırlanan ders planlarının ritmik unsurları kazandırmada oldukça etkili olduğunu ancak hazırlanan ders planlarında birim vuruşları pekiştirici etkinlikler kullanılması gerektiğini, ders boyunca ritim etkinliklerinin yapılması gerektiğinin dersin tek bir boyutunda(giriş-geliştirme-bitiş) ritimlerin kullanılmaması gerektiğinin belirtmiştir.

U5: Ders planlarında yer alan ritim etkinlikleri, öğrencilerin ritim duygusunu geliştirmelerine, ritim kalıplarını tanımalarına ve ritim becerilerini uygulamalarına olanak tanıyacağını belirtmiştir.

U6: Ders planlarında yer alan ritmik unsurların öğretimi olumlu olarak değerlendirilmiş, ders planlarının ritmik becerileri kapsayıcı düzeyde olduğunu öğrencilerin temel ritmik kalıpları tanıma, doğru tempoda çalma-söyleme ve farklı ritimleri ayırt etmede hedefe uygunluk sağlayacağını belirtmiştir.

U1: 9. Sınıf müzik eğitiminde ihtiyaçların karşılanması için yapılması gereken çalışmaların cevapları aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

- Dersin temposunun arttırılması ve öğrencilerin bir derste birden fazla müzikal öğeyle çalışması gerektiği,
- Şarkıların basitten karmaşığa sıralanarak sunulması gerektiği,
- Daha fazla etkileşimli ve oyun tabanlı etkinliklerin sunulması gerektiği,
- 9. Sınıf seviyesine uygun olarak armoni, polifoni ve poliritmi gibi ileri düzey müzik teorisi konularına giriş yapılması gerektiği belirtilmiştir.

U2: Sınıf müzik eğitimine karşı ihtiyaçların karşılanabilmesi için öncelikle ders içeriklerinin öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde hazırlanması gerektiği ve müzik türlerinin çeşitlendirilerek, öğrencilere farklı kültür ve dönemlerden örnekler sunulması gerektiğini belirtmiştir. Müziksel becerilerin gelişmesi için farklı materyaller kullanılmalı (şarkılar, ritim çubukları, fonomimi gibi) öğrencilerin katılımı arttırılmalıdır. Son olarak öğretmenlerin müzik dersini beğeni odaklı öğretmeleri, öğrencilerin müziğe olan ilgisini arttıracaklarını belirtmiştir.

U3: 9. Sınıf müzik eğitiminde, müzik teknolojileri ve dijital araçlar daha etkin bir şekilde kullanılabileceğini vurgulamıştır. Bu yaş grubuna daha fazla grup çalışmalar yaptırılmalı ve müziksel etkileşime girebilecekleri ortamların sunulması gerektiğinin belirtmiştir. 9. Sınıf yaş grubu genellikle daha fazla karmaşık müzikal yapıları kolayca çözebilecekleri bir dönemdir bu nedenle daha fazla armoni, ritim, melodi, müzikal aralılar ve tonal düşünebilme gibi müzik bilgisinin eklenebileceğini belirtmiştir.

U4: Mutlaka 9. Sınıf müzik dersi öğretim programının yapılması gerektiğini, kullanılan müfredatın güncellenmesi ve zenginleştirilmesi gerektiğini, öğrenci ihtiyacına yönelik farklı müzik çeşitleri eklenmesi gerektiğini, müzik teknolojisi, dijital müzik gibi konuların eklenmesi gerektiğini belirtmiştir.

U5: 9. Sınıf müzik eğitiminde müzik teorisi, tarihi ve kültürü gibi konuları daha derinlemesine ele alınabileceğini, öğrencilerin analitik düşünce becerilerinin geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Öğrencilere grup projeleri yani daha fazla işbirlikli olarak çalışmaları gerektiğini, öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirebilecekleri ders planı etkinliklerinin hazırlanması gerektiği belirtmiştir.

U6: 9. Sınıf müzik eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için yapılması gereken temel çalışmalardan birisi müzik eğitim politikalarının oluşturulması, uygulanması ve denetimlerle bu sürecin sürekliliğinin sağlanması, ihtiyaç analizi yapılması, belirlenen amaç ve hedeflere uygun olarak müfredatın geliştirilmesi, müzik eğitiminin etkili bir şekilde yürütülmesi için kaynakların planlanması gerektiğini belirtmiştir.

Bölüm 5

TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın sonucu olarak uzmanlardan gelen cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgular genel başlıklar altında değerlendirilmiş ve tartışılmıştır.

5.1 Dersin İşleniş Sırası, Ritmik ve Melodik Öğretim Sırası

Hazırlanan ders planlarında dikkat edilen noktalardan biri Kodály öğretim sırasının doğru bir şekilde ders planlarına eklenmiş olmasıdır. Mete ve Dünder (2020) ise deneysel araştırmasında, Kodály yaklaşımı materyallerini kullanarak ders planları hazırlamış ve bu sayede deney grubundaki öğrencilerin temel müzik bilgilerinin, müziksel işitme ve ritim becerilerinin gelişim gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmacı ölçü sayıları bakımında basitten karmaşığa doğru sıralamıştır, ancak bunun yanında ritmik ve melodik olarak da dikkate alınarak basitten karmaşığa sıralanmalıdır. Bundan dolayı uzmanlar yapılan ders etkinliklerinde bu sıralamanın tam olarak yapılmadığına dikkat çekmişlerdir. Basitten karmaşığa ilkesine dikkat edilmesinin sebebi öğrencilerin öğrenme adımlarını doğru olarak takip edebilmelerini, başlangıçta kolay şarkılarla başlayıp etkinlikler ilerledikçe daha karmaşık şarkılara geçmenin önemli olduğuna dikkat edilmesidir. Ceyda Bakkalbaşı “Okul Müzik Eğitiminde Kullanılan Türk Halk Ezgilerinin Kodály Yöntemi Doğrultusunda İncelenmesi ve Örnek Öğretim Planı” isimli yaptığı çalışmada melodik ve ritimsel sıralamanın ders planları yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur olduğuna değinmiştir. Yapılmış olan bu çalışmada ise aynı şekilde ders planları hazırlanırken

melodik ve ritmik unsurlara dikkat edilmesi gerektiği uzmanlar tarafından belirtilmiştir ve bu doğrultuda ders planları yeniden hazırlanmıştır.

Ritim öğretiminde oyun tabanlı etkinliklerin eksikliğine dikkat çekilmiş ve etkileşimli etkinliklerin artırılması gerektiği belirtilmiştir. Kodály yaklaşımında ritim ve melodilerin öğrenciler tarafından doğal bir şekilde deneyimlenmesi gerektiği ve bu da ancak oyun tabanlı etkinliklerle yapılabileceğine dikkat çekilmiştir. Öğrenciler ritim ve melodileri doğal bir şekilde deneyimledikten sonra analiz yapmaları ve en son aşamada ses ve sembol arası ilişki kurulması isteniyor. Yani öğrenciler, öncelikle somut bir şekilde müziği deneyimlemeli ardında müzik içerisindeki soyut öğelerle bağlantı kurulması gerektiği belirtilmiş. Dersin işleniş aşamasında özellikle aralık öğretimi ve ritim öğretimi için doğru sıralamanın izlenmesi gerektiğini dikkat edilmesi gerektiği, aralık öğretiminde öncelikle büyük ikili, büyük üçlü, tam beşli, tam dördü aralıklar ve ritim öğretiminde ise öncelikle dördük, sekizlik, ikilik ve onaltılıkların öğretilmesi gerektiği belirtilmiştir. Tüm bu ritim, melodi ve aralık öğretim sıralarına dikkat edilirse dersin işleniş aşaması doğru olacağı belirtilmiştir. Giriş ve geliştirme arası geçiş etkinlikleri uzmanların verdiği cevaplar doğrultusunda, giriş etkinliklerinin daha çok oyunlaştırılması ve öğrencilerin öğrenmeye daha fazla dahil olmaları ve müziğin daha doğal bir şekilde deneyimlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Kodály yaklaşımında doğrudan müziksel deneyime dayalı olarak oyunlar ve şarkılarla etkinliklere başlanmalıdır. Bu öğrencilerin sadece teorik bilgi almaları yerine müziği daha çok duymaları ve fiziksel olarak hissetmelerini sağlaması için önemlidir. Giriş etkinliklerinde şarkıyı veya ritmi önce öğrenmek yerine, şarkıya doğrudan bir deneyimle başlanması gerektiği daha sonra analiz yapılması gerektiği belirtilmiştir. Geliştirme aşamasındaki geçiş etkinliklerin uygun olduğu ifade edilmiştir. Giriş aşamasında yeni bir bilginin duyurulması ve hissedilmesi beklenirken, geliştirme

aşamasında daha çok pekiştirici etkinliklerin bulunması gerektiği ifade edilmiştir. Bu noktada uzmanlar tarafından önerilen, fonomimi veya ritim çubukları gibi materyallerle öğrenci katılımının desteklenmesi gerektiğidir. Önerilen değişiklikler Kodály yaklaşımındaki pedagojik sıralamanın daha etkili bir şekilde uygulanması gerektiği, öğrencilerin daha zenin müziksel deneyimler yaşaması gerektiği, etkinliklerin oyunlarla desteklenmesi gerektiği müziği aktif bir deneyim yaşayarak içselleştirmeleri gerektiği belirtilmiştir.

5.2 Kıbrıs Türküleri ve Kodály Yaklaşımı

Kodály yaklaşımının temel ilkelerinden biri olan bilinenden bilinmeyene yöntemi burada vurgulanmıştır. Liu (2008) araştırmasında, deney grubu öğrencileri ile gerçekleştirmiş olduğu müzik derslerinde halk şarkılarını öğretici materyal olarak kullanmış ve halk şarkılarını kullanarak müzik öğretiminin daha etkili ve kalıcı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Soykunt, Çoban ve Öztuğ (2023) ise Kuzey Kıbrıs okullarında gerçekleştirdikleri araştırmalarında, Kodály yaklaşımı materyallerini ve Kıbrıs Türk halk şarkılarını kullanmış ve bu materyallerin öğrencilerin müziksel gelişimlerinde olumlu sonuçlar elde etmek üzere etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu öğrencilerin önce aşına oldukları melodilerle (Kıbrıs türkülerinin bilinen melodileriyle) başlanması sağlanır, öğrenciler zaten bildikleri şarkılarla müziksel becerileri kazandıktan sonra daha karmaşık ve bilinmeyen farklı kültür müziklerine geçiş yapılır. Öğrencilerin müziğe güvenli bir başlangıç yapmalarını ve zamanla bu becerilerin geliştirilebileceğine dikkat çekilmiştir. Ders planlarında daha fazla etkileşimli etkinlik ve daha fazla oyun kullanılması gerektiği, müziğin yalnızca dinlemeyle değil eylem yoluyla da etkileşime girdiği belirtilmiştir. Kıbrıs Halk şarkılarının Kodály yaklaşımında müziksel becerilerin öğretimi için uygun materyalle olduğu belirtilmiştir. Kıbrıs türkülerinin doğrudan kullanılmasının, öğrencilerin aşına

oldukları melodilerle müziksel becerilerin daha kolay kazandırılacağı vurgulanmıştır. Halk şarkılarının değiştirilmeden kullanılması, Kodály yaklaşımındaki müzikal öğelerin doğallığının korunması açısından önemli olduğu belirtilmiştir. Türküler öğrencilerin kültürel bağlarını güçlendirir, müzikal becerilerini geliştirmede yardımcı olur. Bu nedenle Kıbrıs halk şarkılarının Kodály yaklaşımında kullanılmasının uygun olduğu uzmanlar tarafından belirtilmiştir.

5.3 Hedeflerin Kazandırılması ve Kolaylaştırılması

Ders planlarında öğrencilerin önce ritimleri ve notaları çalışıp sonra şarkıyı öğrenmek yerine, şarkıyı önce deneyimlemeleri gerektiği vurgulanmıştır. Soykunt (2021), Kodály yaklaşımı ile yürüttüğü deneysel derslerinde, öğrencilerin derslere aktif katılarak bilgiyi eğlenerek öğrendiklerini, bilgiyi kolayca pekiştirdiklerini ve edindikleri bilgilerin kalıcı olduğu sonucuna varmıştır. Öğrencilerin şarkıya dair ilk deneyimleri şarkının melodisi ve ritmiyle doğal bir bağlantı kurmaları ve şarkıyı sadece bir materyal olarak değil bir deneyim olarak algılamaları gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin bu deneyimi kazandıktan sonra ritmik ve melodik analizler yapmaları müziği daha bilinçli bir şekilde derinlemesine anlamlandırabilecekleri söylenmiştir. Önce analiz yapılır sonra şarkı öğretimine geçilirse şarkıyı içselleştirmelerinin zor olacağı belirtilmiştir. Kodály yaklaşımında bilinen melodilerle başlamak büyük önem taşır. Çünkü öğrenciler bilinci veya bilinçsiz şekilde kendi halk şarkılarını hafızalarına kazımış durumdadır, bunun öğrencilerin müziği daha kolay ve hızlı olarak kavramalarını sağlar. Daha karmaşık müzikal bilgilere geçilmeden önce temelleri sağlam olarak öğrenebilirler. Kodály yaklaşımında aşına olunan müziklerle öğretim yapılması, öğrencilerin önceki bilgilerle bağlantı kurmalarını ve yeni öğrenilecek olan bilgilerin daha kolay kavranabilmesini sağlar. Kodály yaklaşımının öğrencilere doğrudan deneyim yoluyla şarkıyı öğretmek,

analiz yoluyla daha derinlemesine bilgiyi kavratmak, aşına olunan melodiler üzerinden ilerlemek gibi etkinlikler kullanarak hedeflerin kazandırılmasına yardımcı olabileceğini belirtmiştir.

Kodály yaklaşımının temel prensiplerinden biri, müziksel becerilerin sistemli ve aşamalı bir şekilde öğretilmesi gerektiğidir. Şarkıların mutlaka doğru sıraya göre seçilmesi ve öğretim yöntemlerinin buna göre belirlenmesi gerektiğidir. Ders planları daha sistemli bir şekilde düzenlenmeli ve şarkıların sırasının doğru yapılmasının öğrencilerin müzikal davranışlarını doğal bir şekilde edinmelerine yardımcı olacağı belirtilmiştir. Basit ve sistemli bir öğretim sürecinin, bilgilerin daha verimli ve kalıcı bir şekilde olanak sağlandığından bahsedilmiştir. Kodály yaklaşımı müziksel becerilerin kazandırılmasını kolaylaştırmak için planlı, aşamalı ve sistemli bir pedagojik çevre sunar. Tüm bu bulguların sonucunda, Kodály yaklaşımının müzik eğitiminde hedeflerin kazandırılmasını kolaylaştıran etkili bir yaklaşım olduğu söylenebilir.

5.4 Hazırlanan Planlardaki Eksiklikler

Ders planının eksikliklerinden biri şarkıların basitten karmaşığa doğru sıralanmamış olmasıdır. Öğrencilerin müziksel becerileri arttıkça daha karmaşık yapıları anlayabilmeleri kolaylaşır. Bu sıralama eksikliği, öğrencilerin temelden başlayıp birikimli bir şekilde gelişmelerine engel olabilir. Müzik eğitimi genellikle oyunlar ve eğlenceli aktivitelerle pekiştirilmelidir. Bu ders planlarında bu aktivitelerin eksik olduğu belirtilmiştir. Bu tür etkinliklerin eksik olması öğrencinin motivasyonunu ve katılımını olumsuz etkileyebilir. Kodály yaklaşımında ritmik unsurların doğru sıra ile yapılması çok önemlidir. Önce ritmik uygulamaların yapılması daha sonra analiz uygulamalarının yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bu eksiklik öğrencilerin ritim anlayışının zayıf olmasına yol açabilir ve onların ritmik becerilerinin gelişmesini

engelleyebilir. Ders planlarındaki bir diğer eksiklik 9. Sınıf seviyesine göre ders işlenişinin düşük olmasıdır. 9. Sınıf öğrenciler genellikle daha olgun ve müzikle daha fazla ilgilenmeye başlamış bireylerdir. Bu seviyeye uygun daha ileri düzey örneklerle ve etkinliklere yer verilebilir, aksi halde öğrencinin derse ilgisi dağılabilir. Öğrencilerin derse etkin bir şekilde katılabilmesi için mutlaka daha fazla materyal kullanılmalıdır. Materyalle öğrencinin ilgisini çekmeli ve öğretimi destekleyici nitelikte olmalıdır. Halk şarkıları müzikal unsurları öğretmek için iyi bir kaynaktır. Şarkıların müzikal yapılarına odaklanmak, melodik yapısı, ritmi ve diğer müziksel öğeleri üzerinde çalışmanın verimli olacağı belirtilmiştir. Genel olarak ders planlarının öğrencilerin gelişim seviyesine uygun içerikler ve doğru öğretim sırasıyla yapılması gerektiği belirtilmiştir.

5.5 Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Davranışlar

Kodály yaklaşımı şarkı söyleme becerisi kazandırmada önemli rol oynar ve yalnızca şarkı söylemeyi değil müzikal bilgi ve becerilerin öğretilmesinde bir araç olarak kullanılır. Öğrencilerin müzikal bilgiyi ve becerisi anlamaları için ses ile sembol sırası önemlidir. Bu ilkeye göre, sese dayalı bir öğrenme süreci ile başlanır ardından sembol(notalar) kullanılarak bilgi pekiştirilir. Dersler planlanırken mutlaka ses ile sembol sırasına dikkat edilmelidir. Kodály'ın temel hedefi şarkı söylemenin sadece bir amaç olmasından çok, öğrencilerin şarkılarla birlikte müzikal kavramları öğrenmelerini sağlamaktır. Bu nedenle şarkı söyleme, öğrencilere müzikal beceriler kazandırmada bir araç olarak işlev görür. Örneğin bir şarkının ritmi, melodisi, armonisi gibi unsurlar üzerinden müzikal bilgiler öğrencilere aktarılabilir. Kodály yaklaşımı şarkı söyleme becerisini geliştirirken, aynı zamanda müziksel kavramlar hakkında derinlemesine bilgilendirir ve müziksel anlayışı güçlendirir, şarkı söylemeyi bir araç olarak kullanarak müzikal bilgilerin daha etkili bir şekilde kazandırılmasını sağlar.

Gürgen (2007) yaptığı deneysel çalışmasında iki grup oluşturmuş ve ön test yapmıştır. Yapılan testte grupların şarkı söyleme düzeyleri aynı bulunmuştur. Kodály Yaklaşımı uygulanmış olan grubun son test puanı geleneksel yöntem uygulanan grubun son test puanı ile anlamlı derecede farklılaşmış ve Kodály yaklaşımı uygulanmış olan grubun şarkı söyleme becerisi daha yüksek çıkmıştır. Bu nedenle Kıbrıs halk şarkıları için ders planları hazırlanırken Kodály yaklaşımı kullanılmıştır. Elif Tekin Güren (2007), yapmış olduğu “Orff-Schulwerk ve Kodály Yönteminin, Vokal Doğaçlama, Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerine Etkiler” isimli deneysel çalışmasında ritimsel gelişimi destekleyen yaklaşımlarla işlenen müzik derslerinde başarı sağladığı görülmüştür. Bu ders planları hazırlanırken de ritimsel etkinlikler üzerinde durulmuştur.

5.6 9. Sınıf Müzik Eğitime Yönelik İhtiyaçlar ve Yapılması Gereken Çalışmalar

Uzmanların verdiği cevaplar doğrultusunda, öğrencilere teorik bilgilerden çok uygulamalı ve deneyimsel yaşantılar sunulmalıdır. Karmaşık müzikal yapılar üzerinden çalışmak öğrencilerin müzikle ilgili düşünmek, analiz etmek ve yorum yapmak gibi yeteneklerini geliştirecektir. Çoksesli yapılar, poliritmik gibi öğelerle öğrencilerin çalışma yapmalarını sağlamak onların müzikal becerilerini daha içselleştirmeleri ve derinleştirmelerini sağlayacaktır. Öğrencilerin seviyesine uygun materyaller ve etkinlikler seçilmelidir, öğrenme sürecinin öğrencinin gelişim düzeylerine ve ilgilerine göre şekillendirilmesi gerekmektedir. 9. Sınıf seviyesindeki öğrencilerin dikkatini çekecek, ilgilerini uyandıracak şarkılar seçilmelidir. Güncel ve popüler müzik türlerine, kendi bildikleri halk ezgilerine yer vermek müzikle daha yakından bağ kurmalarını sağlayacaktır. Beğeni eğitimi kavramı, öğrencilerin kendi müziksel zevklerini, ilgilerini keşfetmelerini sağlayacak ve müzikal bilgilerini de

arttırmalarına yardımcı olacaktır. Sonuç olarak 9. Sınıf müzik eğitiminin daha katılımcı, öğrenci merkezli ve ilgi çekici hale getirilmesi gerekir. Seviyelerine uygun materyaller, güncel müzik türleri ve uygulamalı müzikal deneyimler sunarak müziksel becerilerinin geliştirilmesi ve bunun yanında müziğe olan ilgilerini de arttırmalarını sağlayacaktır. İlk olarak ders temposu artırılması ve öğrencilerin bir derste birden fazla müzikal öğeyle çalışması gerektiği belirtilmiştir. Öğrencilerin daha dinamik ve zengin bir müzik etkinlikleriyle çalıştırılması gerekir. Müzik derslerinin monotonluktan uzak ve çeşitli müzikal unsurların bir arada sunulduğu etkinlikler yapılması öğrencinin dikkatini canlı tutacaktır. Şarkıları basitten karmaşığa doğru sıralayarak öğrencilerin beceri gelişimlerini adım adım takip etmeleri sağlanmalıdır. Her bir müzikal öğe iyice kavrandıktan sonra bir üst seviyedeki karmaşık müzikal öğelere geçilmelidir. Müzik derslerinin aktif geçmesi için daha fazla etkileşimli ve oyun tabanlı etkinlikler sunulmalıdır. Oyun tabanlı etkinlikler öğrenme sürecini daha eğlenceli hale getirir ve dikkatlerini daha uzun süre tutmalarını sağlar. Daha ileri düzey müzik teorisi (armoni, polifoni, poliritmi gibi) konularına giriş yapılmalıdır. Öğrencilerin müziksel bilgi ve becerileri üst seviyeye taşınmalıdır. 9. Sınıf, öğrencilerin temel müzik bilgilerini sağlamlaştırıp daha karmaşık müzik teorilerini anlayabilecekleri seviyedir. Bu tür konulara giriş yapmak daha müziksel olarak düşünmelerine ve daha derinden anlamalarına olanak sağlayacaktır. Ders içerikleri öğrenci ilgisini çekecek şekilde hazırlanmalı, farklı müzik türleri sunulmalı ve dünya müzikleri ve kültürleriyle tanıştırılmalıdırlar. Kültürel çeşitlilik ve tarihi bakış açıları müziği sadece teknik olarak değil, kültürel ifade biçimi olarak da görmelerini sağlayacaktır. Ritim çubukları, fonomimi gibi materyaller kullanılmalıdır. Öğrencilerin derse ve müziğe karşı olan ilgi ve tutumları için beğeni odaklı eğitim yapılmalıdır. Müzik dersine karşı olan olumlu yaklaşım, öğrencilerin sadece daha iyi

müzikal beceriler kazanmasına değil, aynı zamanda müziği yaşamlarının bir parçası olarak benimsemelerine olanak sağlayacaktır.

5.7 Ritmik Unsurları Kazandırmada Ders Planları

Öğrencilerin müziği daha doğal akışta yaşayıp öğrenebilmeleri için öncelikle şarkı önce deneyimlenmeli ardından ritmik unsurların analizine geçilmelidir. Bu şekilde şarkı üzerinden ritmik unsurları daha kalıcı olarak anlayabilirler. Ritim öğretim sırasının belirli bir aşamayla takip edilmesi gerekiyor. Öğrenciler ritimleri adım adım öğrenmelidir. Ritmik değerler (ikilik, dördlük, sekizlik, onaltılık) belirli bir sıra ile öğretilirse hem ritmik bilgilerini arttırırlar hem de müzikal becerilerini yapılandırarak öğrenirler. Uzmanların belirttiği nokta biri müziğin deneyimlenmesi gerektiğinden bahsediyor, diğeri ritimlerin belirli sıra ile öğretilmesi gerektiğinden bahsediyor. İki düşüncenin de farklı avantajları vardır; biri daha deneysel yaşantılar sunarken, diğeri daha yapılandırmacı ve sistemli bir öğretim sunmaktadır. Sonuç olarak her iki düşünce de dikkate alınarak hazırlanan ders planları ritmik unsurları kazandırmada etkili olur. Mete (2019) ise araştırmasında, Kodály yaklaşımı ve felsefesini kullanarak hazırladığı ders planları ile çalıştığı deney grubundaki öğrencilerin müziksel işitme, ritim becerileri ve temel müzik bilgileri konusunda gelişim gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır. Özmenteş (2005) ise araştırmasında, Kodály yaklaşımının müziksel işitme becerisini geliştirmede geleneksel müzik öğretim yöntemlerine göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

5.8 Öneriler

Yapılmış olan araştırma sonucunda ortaya çıkan öneriler şu şekildedir;

- Kodály pedagojisi ile hazırlanmış, eğitimin çeşitli kademelerinde kullanılmak üzere öğretim programı tasarlama üzerine çalışmalar yapılabilir.

- 9. Sınıf kademesine uygun halk şarkılarından oluşan bir şarkı dağarcığı geliştirilebilir.
- Kodály pedagojisi ile hazırlanmış Türk müziği çalgıları metodu hazırlanabilir.
- Sadece şarkı öğretimi ve seslendirmede değil kazanımların hedef davranışların kazandırılmasında Kıbrıs halk ezgileri kullanılabilir (ritim, aralık, ses yükseklikleri, müziksel kavramlar).

KAYNAKLAR

- Alıcıgüzel, İ. (1999). *Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim* (Sistem Yayın).
- Alkan, V. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (Eğiten Kitap Yayın).
- Bakkalbaşı, C. (2019). *Okulöncesi Müzik Eğitiminde Kullanılan Türk Halk Ezgilerinin Kodaly Yöntemi Doğrultusunda İncelenmesi*.
- Balcı, E. (1991). *Öğretmenin Roller* (Eğitim Sosyolojisi).
- Battal, N. (2003). *Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme*. 13–14.
- Beylik, Ç. (2022). *İlköğretim 5. sınıf Müzik Dersinin Kodaly Yöntemine Göre Yeniden Yapılandırılması Çalışması*.
- Bilen, S. ve Ş. R. (2017). *Etkili Müzik Okuryazarlığına Ulaşmak: Kodaly Yöntemi*.
- Boshkoff, R. (1991). Lesson Planning The Kodaly Way. *Music Educators*, 30–34.
- Bowen, G. A. (2009). Document Analysis as a Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, 12–40.
- Bütükoztürk, Ş. (2013). *Veri Analizi El Kitabı* (Pegem Akademi).
- Canakay, U. E. (2006). *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*.

- Çelikkaya, H. (1991). Eğitimin Anlamları ve Farklı Açılardan Görünüşü. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5–7.
- Cesur, Derya. ve V. Alper. (2012). Ortaöğretim Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme. *E-Journal of New World Science Academy*.
- Choksy, L. (1986). *Teaching Music in the Twentieth Century* (Simon and Schuster).
- Cross, A. (1982). Kodaly and Folk Music. *The Musical Times*, 123.
- Cry, A. (2011). *Music In Urban Yourth Development prorams;Eveloping Resiliency and Improving Healty and Wellness*.
- Dilaver, H. (1996). *Eğitimimize Bakışlar* (Kültür Vakfı).
- Dobszay, L. (1992). After Kodaly Reflection On Music Education. *Zoltan Kodaly Pedagogiggal İnstitüte of Music Kecskemet*, 110.
- Eözse, L. (1964). *Zoltan Kodaly Sien Leben Und Sein Waik* (Howkes Gmbh).
- Erden, M. ve A. Y. (2018). *Eğitim Psikolojisi* (Arkadaş yayın).
- Esmergül, pelin. ve Ç. Ö. (2015). Müzik Öğretim Yöntemi Konulu Araştırmaların İncelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*.
- Fidan, N. ve E. M. (1993). *Eğitime Giriş* (Meteksan Yayınları).

Fırat, M. (2023), Bilimsel Araştırmalarda Alanyazın Nasıl Raporlanır? , Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, cilt 23, sayı 3.

Foldes, A. (1958). *Kodaly Tempo*.

Folkder Yayınları. (2008). *Nota ve Ezgileriyle Kıbrıs Türk Halk Dansları Müziği*.

Göğüş, G. (2009). *Müzik Öğretimi ve Yöntemleri* (Star Matbaa).

Gültekin, M. (2019). Eğitim ve Gelecek Zaman. *Ankara Üniversitesi Dergisi*.

Gürgen, E. (2006). Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem ve Yaklaşımlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12).

Hacıoğlu, F. ve A. C. (1997). *Öğretmenlik Uygulamaları* (Alkım Yayın).

Harlan, J., Kinder, K., & Lord, P. (2000). Art Education İn Secondary Schools. *Effects and Effectiveness*.

Houlahan, M. ve T. P. (2007). Kodaly Today: a Cognitive Approach to Elementary Music Education. *Oxford University Journal*.

İlhan, S. (2004). *Bazı Temel İşlevleri ve Artan Önemi Açısından Meslek*.

İttzes, M. (2004). Zoltan Kodaly. *International Of Music Education*, 131–147.

Jardanyi, P. (1975). Folk Music And Music Education. *Music Education in Hungarian*.

Kale, Mervener. (2018). *İlköğretim Temel Müzik Eğitim Programındaki Müzik Öğretim Yöntemlerinin Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri*.

Kalyoncu, Nesrin. (2004). *Müzik Öğretmeni Yeterlikleri ve Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*.

Kamacioğlu, N. (2006). Müzik Eğitiminde Arayışlar. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 123–126.

Kaptanoğlu, A. Y. (2013). *sağlık alanında hipotezden teze: veri toplama ve çözümleme seriveni* (beşir kitabevi).

Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*.

Kaya, M. (2023). Türkiye’de Kodaly Yaklaşımı Konusundaki Bilimsel Araştırmaların İncelenmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 7(1).
<https://doi.org/10.32960/uead.1271651>

Kayıran, Mehmet. (1998). Atatürkçü Düşünce Işığında;Çağdaş Eğitim. *Atatürk Araştırma Dergisi*, 80.

Kılıç, I. (2009). İlköğretim Okullarındaki Müzik Derslerinde Karşılaşılan Araç-Gereç Sorunları. 8. *Uluslararası Müzik Eğitimi Smpozyumu*.

KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı. (1999). *Kıbrıs Türk Halk Dansları Müzik Notaları*.

Klinger, G. (1990). *Lesson Planning in a Kodaly setting - a Guide For Music Teacher*.

Kodaly, Z. (1937). *Bil Ülke Kasabasındaki Müzikal Hayat*.

Kodaly, Z. (1966). *Dunapataj'daki Kültür Merkezi Açılışındaki Konuşma Metni*.

Kodaly, Z. (1978a). *Kodaly Choral Method* (Boosey & Howkes).

Kodaly, Z. (1978b). Kodaly selection Writtens. *Kodaly Seminars Hungarian*, 150.

Köksal, H. (2019). *Köy Enstitüleri ve Eğitimde Yeni Arayışlar* [Broadcast].

Kutlimurateviç, A. (2024). Müzik Öğretiminde Kodaly Yönteminin Kullanımı. *OSCAR , Uluslararası Pedagoji Dergisi*.

L. Choksy. (1999). *The Kodaly Method 1 Comprehensive Music Education*. Prentice Hall.

Linard, A. (1979). A Kodaly Music. *Bulletin of the International Kodaly Society*, 20.

Merriam, S. B. (2009). *a Guide to Design and Implementation* .

Mete, M. (2019). *Kodaly Yönteminin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müziksel Bilgi ve Becerilerine Etkisi*.

- Mete, M., & Çoban, S. (2022). Müzik Öğretmenlerinin Kodaly Yaklaşımına İlişkin Bilgileri ve Uygulama Durumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 53. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1083145>
- Metin, Y. (2018). *Eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi*.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Müzik Dersi Öğretim programı*.
- Moalakwe, M. (2006). *The use of Documentary Research Method in social research*. 221–223.
- Munch, Charles. (1990). *Ben Bir Orkestra Şefiyim* (Afa Yayın).
- Nemesszeghy, M. (1970). *The Kodaly Method in School Practice*.
- Ören, B. (2011). *Kodaly Yöntemi*.
- Özden, Y. (1999). *Eğitimde Dönüşüm, Eğitimde Yeni Değerler* (Pegem).
- Özder, H. (2010). *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*.
- Palheiros, G. M., & Hargreaves, D. J. (2001). Listening To Music At Home and At Schools. *Journal of Music Education*, 103–118.
- Randolph, J. J. (2018), Tez Yazımı İçin Bir Alanyazın Taraması Kılavuzu, Turizm Araştırmaları Dergisi, cilt 29, sayı 2 .

Rappaport, J. C. (1985). The Kodaly Legacy: Performans Teach, Teacher Perform. *Music Education Journal*, 50–52.

Şağlam, A. (2008). *Öğretmenlik Mesleğinde Tutum*.

Sak, Ö. S. (1997). *İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi ve Çocuk Şarkıları Üzerine Bir Araştırma* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. selçuk ünivesitesi.

Şengül, Tuğba. (2005). Geleneksel Ve Çağdaş Eğitim Anlayışında İlgi ve Disiplin. *Milli Eğitim Dergisi*, 116.

Seyidoğlu, H. (2016). *Bilimsel araştırma ve el yazma kitabı* (güzem can yayınları).

Sinor, J. (1982). Zoltan Kodaly's Folk Traditional. *Music Education Jornual*, 33–34.

Şişman, M. ve A. M. B. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.

Soykunt, N. (2021). *KKTC Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dali Sınıf Müzik Eğitiminde Kodály Yaklaşımı Uygulamalarının Değerlendirilmesi*.

Szabolcsi, B. (1972). Zoltan Kodaly. *Studia Musicologia Academia Scientiarum Hungaricae*, 5–9.

- Tacka., M. H. P. (2015). Kodály Today. *Nuevos Sistemas de Comunicación e Información*.
- Tarrant, M., North, A. C., & Hargreaves, D. J. (2000). English and American Adolescents Reasons For Listening To Music . *Psychology of Music*, 166–173.
- Tesch, J. (2023). *Kodaly In The Classroom: A Study Of The Kodaly Method And Its Application And Effectiveness In Elementary Music*. North Greenville University.
- Tunçer, D. Ö., & Doğrusöz, D. N. (2013). 36-72 Aylık Çocuklar İle Dalcroze Yaklaşımı: Oyun Örnekleri. *Akademik Bakış*, 36.
<https://doi.org/10.2/JQUERY-UI.MIN.JS>
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar* (Müzik Ansiklopedisi).
- Uçan, A. (2018). Müzik Eğitimi :Temel Kavramlar-İlkeler- Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum. *Evrensel*, 32–33.
- Wen Tan, J. (2023). *Adapting The Kodaly Method For Private Piano Lesson Instruction: An Applied Study In Effectiveness*. University of Calgary.
- Yeşilyaprak, Binnur. (2019). *21. Yüzyıl Eğitimde Rehberlik Hizmetleri* (Nobel Yayın).

Yiğit, E. F. (2000). *Müzik Eğitiminde Kodaly Metodunun Rolü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).*

Yiğit, E.F.,. (2000). *Müzik Eğitiminde Kodaly Metodunun Rolü.*

Yıldırım, A. ve Ş. H. (2011). *sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (ramazan sağ, Ed.; seçkin yayınları, Vol. 5).*

Yıldırım, K. (1995a). *Kodaly Yöntemi İle Müzik Eğitimi.*

Yıldırım, K. (1995b). *Kodaly Yöntemi İle Müzik Eğitimi.*

Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde Müzik Eğitimi (Anı Yayın).*

Young, P. (1976). Zoltan Kodaly A Hungarian Musician. *Greenwood Press.*

EKLER

Ek A: Uzman Görüşme Formu Eski Hali

GÖRÜŞME FORMU

Sayın eğitimci,

“Kıbrıs Halk Şarkılarının Kodály Yaklaşımına Göre Yeniden Yapılandırılması ve Örnek Öğretim Planı “isimli yüksek lisans tezinde 9. Sınıf müzik eğitiminde kazandırılması hedeflenen müziksel davranışları belirlemede görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur.

Görüşme formunda 9. Sınıf dönemde kazandırılması gereken müziksel davranışlara ilişkin görüşlerinizi almak amacıyla sorular yöneltilmiştir.

Katılımınız için teşekkürler.

1. Dersin işleniş aşaması doğru mudur?
2. Giriş ve geliştirme aşamaları arası geçiş etkinlikleri uygun mudur?
3. Kıbrıs Türkülerini öğretmen için kullanılan Kodály Yaklaşımı uygun mudur?
4. Kodály Yaklaşımı hedeflerin kazandırılmasına yardımcı olur mu?
5. Kodály Yaklaşımı hedeflerin kazandırılmasını kolaylaştırır mı?
6. Hazırlanan ders planında ne gibi eksiklikler vardır?
7. Kodály Yöntemi ile hazırlanmış ders planında şarkı söyleme becerisine ilişkin kazandırılması gereken davranışlar için etkili olur mu?
8. 9. Sınıf müzik eğitimine yönelik ihtiyaçlar nelerdir?
9. Hazırlanan ders planının ritmik unsurların kazandırılmasında etkili olur mu?
10. 9.sınıf müzik eğitimindeki gereksinimlerin karşılanması için sizin önerdiğiniz çalışmalar nelerdir?

Ek B: Uzman Görüşme Formu Yeni Hali

GÖRÜŞME FORMU

Sayın eğitimci,

“Müzik Dersinde Kıbrıs Halk Şarkılarının Kullanılması ve Kodály Yaklaşımına Göre Örnek Öğretim Planı” isimli yüksek lisans tezinde 9. Sınıf müzik eğitiminde kazandırılması hedeflenen müziksel davranışları belirlemede görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur.

Görüşme formunda 9. Sınıf dönemde kazandırılması gereken müziksel davranışlara ilişkin görüşlerinizi almak amacıyla sorular yöneltilmiştir.

1. Hazırlanan etkinlikler Kodály yaklaşımı dersin işleniş aşamalarına göre nasıl değerlendiriyorsunuz?
2. Kodály yaklaşımı ile hazırlanan etkinliklerde, giriş ve geliştirme aşamaları arası geçiş etkinliklerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Kıbrıs türkülerinin öğretiminde kullanılan Kodály yaklaşımı kullanımını nasıl değerlendiriyorsunuz?
4. 9. Sınıf ders planı etkinliklerinde hedeflerin kazandırılmasında Kodály yaklaşımının kullanılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
5. 9. Sınıf müzik dersi hedeflerinin kazandırılmasını kolaylaştırılmasında Kodály yaklaşımının kullanılması nasıl değerlendiriyorsunuz?
6. Kodály yaklaşımıyla hazırlanmış ders planlarında ne gibi eksiklikler vardır?
7. Kodály yaklaşımıyla hazırlanmış ders planları şarkı söyleme becerisine ilişkin kazandırılması gereken davranışlar için ne derece etkilidir?
8. 9. Sınıf müzik eğitimine yönelik ihtiyaçlar nelerdir?

9. Hazırlanan ders planı, ritmik unsurların kazandırılmasında sizce ne kadar etkilidir?
10. 9.sınıf müzik eğitimindeki gereksinimlerin karşılanması için sizin önerdiğiniz çalışmalar nelerdir?